

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІНІҢ СЕНАТЫ

Сенат Аппараты

**2018 ЖЫЛЫ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІНІҢ СЕНАТЫНДА ЗАҢ ЖОБАЛАРЫН
ҚАРАУДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ ТУРАЛЫ**

Астана – 2019

2018 жылы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының заң шығарушылық қызметі

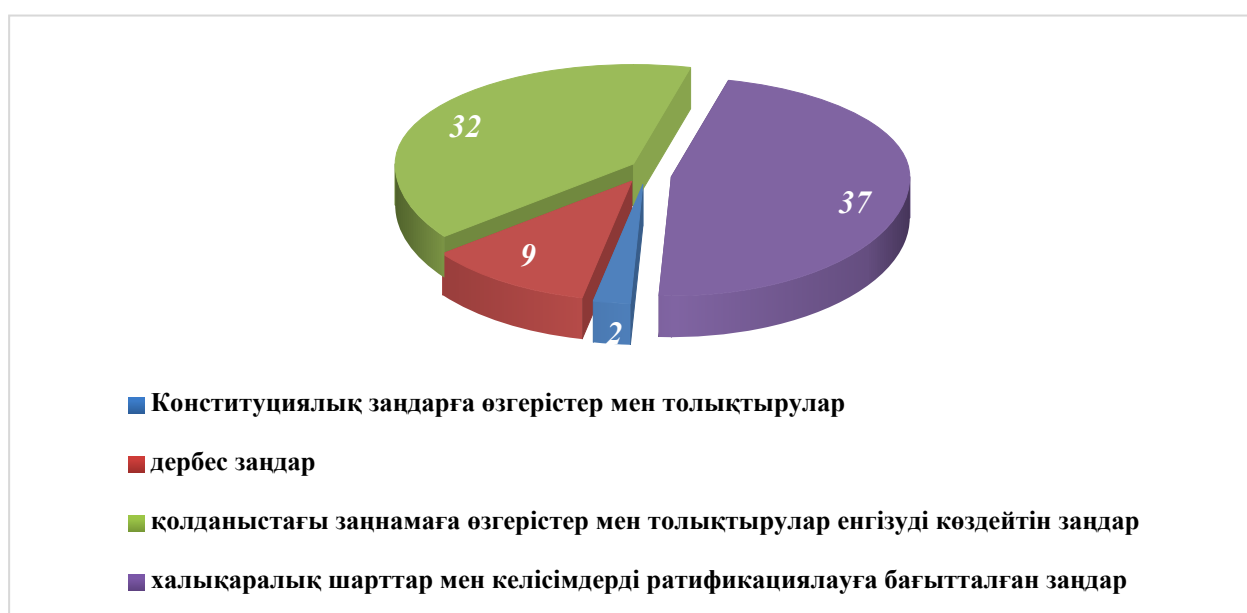
2018 жылы Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты тарапынан 81 заң жобасын қарастыру жұмыстары жүргізіліп, нәтижесінде **80** заң қабылданды және 1 заң жобасы Үкімет тарапынан кері қайтарып алынды. Қабылданған заңдардың ішінде:

Конституциялық заңдарға өзгерістер мен толықтырулар – **2**;

дербес заңдар – **9**;

қолданыстағы заңнамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізуді көздейтін заңдар – **32**;

халықаралық шарттар мен келісімдерді ратификациялауға бағытталған заңдар – **37**.

Экономикалық блокты заңнамалық күшейту аясында келесі заңдар қабылданды.

2018 жылдың 24 мамырында Мемлекет Басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңға жариялы түрде қол қойды. Заңның басты мақсаты кәсіпкерлікті реттеу саласындағы заңнаманы ырықтандыру болып табылады. Заң арқылы 14 кодекс пен 109 заңға кәсіпкерлікті дамытуға барынша қолайлы жаңғайлар тудыруға бағытталған мыңдаған түзетулер енгізілді. Заңда мемлекеттің бақылау қызметін **30%-ға дейін қысқарту** қарастырылып, бәсекеге кедергі нормалар алынып тасталды, сонымен қатар кәсіп шығындарын жаппай азайту бойынша шаралар регламенттелді. **Құқық бұзушылықты ескертіп отыратын, олардың алдын алуды бақылаушы институт енгізілді.** Квзимемлекеттік сектор және табиғи монополиялар қызметі реттелді.

Қазақстан Республикасы Президентінің «Жер заңнамасының кейбір нормаларын қолдануға мораторий енгізу туралы» 2016 жылғы 6 мамырдағы № 248 Жарлығына сәйкес құрылған Жер реформасы жөніндегі комиссияның ұсыныстарын іске асыру мақсатында Парламент **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жер қатынастарын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заңды қабылдады. Заңда мемлекет мұқтажына жатқызу арқылы азаматтарды жеке ауладағы жануарларды жаю үшін жайылымдық алқаптармен, жеке тұрғын үй құрылысы үшін жер учаскелерімен қамтамасыз ету; жер учаскесін беру кезінде жариялылықты қамтамасыз ету; Қазақстан Республикасының азаматтарына және Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына жалдау шартымен берілетін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жердің ауданын шектеу; ауыл шаруашылығы мақсатындағы жердің пайдаланылуы мен қорғалуын бақылауды күшейту; шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға, шетелдіктермен некеде тұрған Қазақстан Республикасының азаматтарына шекара маңы аумақтарынан жер беру бойынша қосымша шектеулер енгізу қарастырылған.

Қазақстан Республикасының газ және газбен жабдықтау саласындағы қолданыстағы заңнамасын жетілдіруге, әсіресе ішкі нарықта сұйытылған мұнай газының тапшылығын болдырмауға бағытталған **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне газ және газбен жабдықтау бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды.

Стандарттау саласындағы субъектілердің, олардың нақты мақсат-міндеттері мен стандарттау принциптерін, күзiреттерi мен қызметiн жүзеге асыру үрдісіндегі қарым-қатынасты біртұтастандырушы, ұлттық стандарттау жүйесін құруға бағытталған **«Стандарттау туралы»** жаңа Заң қабылданды.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жарнама мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» қабылданған Заңда сыртқы (көрнекі) жарнаманы елді мекендердегі үй-жайлардың шегінен тыс ашық кеңістікте, жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарының бөлінген белдеуінде, елді мекендерге жатпайтын жердегі үй-жайлардың шегінен тыс ашық кеңістікте және жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарының бөлінген белдеуінен тыс жерде орналастырудың хабарлама жіберілетін түрін енгізу көзделген.

Жаңа редакциядағы **«Табиғи монополиялар туралы»** Заңда табиғи монополиялар саласындағы заңнаманы жүйелендіру, сонымен қатар табиғи монополиялар субъектілері қызметінің тиімділігін арттыру, тарифтерді қалыптастыру процесінің ашықтығын қамтамасыз ету, тарифтік сметалар мен инвестициялық бағдарламалардың орындалуына бақылауды күшейту, сондай-ақ осы салаларға инвестициялар ағынын ұлғайту көзделген.

Қабылданған **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік сатып алу және квазимемлекеттік сектор**

субъектілерінің сатып алуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң орталықтандырылған қызмет қағидаты бойынша мемлекеттік сатып алудың бірыңғай жүйесін ендіруді және квазимемлекеттік секторда сатып алуды жүргізу жөніндегі тәсілдерді қайта қарауды көздейді. Заңмен мемлекеттік органдардың электрондық сатып алуының және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің электрондық сатып алуының ақпараттық жүйелеріне қол жеткізудің бірыңғай нүктесін құру қарастырылған. Бірыңғай ақпараттық ресурсты пайдалану кәсіпкерлерге бір порталдан барлық сатып алу бойынша тауарларға, жұмыстарға және көрсетілетін қызметтерге қажеттіліктің жалпы көлемін айқындауға мүмкіндік береді.

Әлеуметтік саланы реттеуге арналған бірқатар заңдар қабылданды.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы және көші-қоны мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң қабылданды. Өзгертулер мен толықтыруларға сәйкес адамның жасына байланысты және еңбек сіңірген жылдары үшін төленетін зейнетақы төлемдері арттырылды. Медициналық қызметкерлер үшін қосымша атқаратын жұмысқа тыйым салу алынып тасталды және зейнеткерлік жасқа толған қызметкерлермен еңбек қатынастарын тоқтату туралы жұмыс берушінің хабардар ету тәртібі бекітілді. Жұмыс беруші мен жұмыс іздеушілер жайлы барлық ақпараттарды топтастыратын, жұмысқа орналастыру бойынша республикалық онлайн-кеңістігі саналатын – «Еңбек биржасы» мемлекеттік интернет ресурсын құру заңнамалық тұрғыдан шешімін тапты. Бұған қоса, жұмыссыздарды жұмысқа орналастыру үшін жеке меншік агенттіктерді тартуды ынталандыруда осы заң аясында қарастырылған.

Сонымен қатар, **«Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы»** Заңға түзетулер енгізілді. Қабылданған түзетулер этносаралық салада азаматтық қоғам институттары мен ұйымдарының, мемлекеттік органдардың өзара байланысын, жалпыұлттық бірлік пен қоғамдық келісімнің Қазақстандық моделінің тиімділігін арттыруға бағытталған.

Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына жолдауында, «Бес әлеуметтік бастама» атты үндеуінде, «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласында жарияланған тапсырмаларды іске асыру мақсатында **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне әлеуметтік қамсыздандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды. Заңда келесідей негізгі мәселелер қамтылған:

2018 жылғы 1 шілдеден бастап бала кезінен бірінші топтағы мүгедекке күтім жасауды жүзеге асыратын адамдарға жәрдемақы енгізу;

айына 25 еселік айлық есептік көрсеткіштің мөлшерінен аспайтын

жалақысы төмен жұмыскерлердің салықтық жүктемесін азайту;

заңнамалық тұрғыдан «кіші отан» ұғымын бекіту және жеке тұлғалардың ерікті түрде кіші отанға қолдау көрсету жөніндегі шарттарын анықтау көзделеді.

Бұдан басқа, заң жобасымен Қазақстан ратификациялаған БҰҰ-ның Мүдегектердің құқықтары туралы конвенциясы шеңберінде ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарында оқуға қабылдау тәртібі, ауылдық жерлерде жұмыс істейтін әлеуметтік сала мамандарын атаулы әлеуметтік қолдау, арнаулы мемлекеттік органдарының қызметкерлерін әлеуметтік қорғау шараларын күшейту тәртібі нақтыланады.

«Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» қабылданған Заңның басты міндеті балаларды физикалық және психикалық денсаулығына, имандылық, рухани, психикалық, физикалық және әлеуметтік жағынан дамуына зардабын тигізетін ақпараттан, оның ішінде зорлық-зомбылық пен қатыгездікті, порнографияны, қоғамға жат және құқық бұзушылық мінез-құлықты насихаттайтын баспа, аудио және аудио-бейне өнімдерді, электрондық және компьютерлік ойындарды таратудан қорғаудың ұйымдастырушылық-құқықтық тетіктері мен заңнамалық кепілдіктерін енгізу болып табылады.

«Кинематография туралы» кинематография саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін дербес заңды қабылдау, киноөндірісті қолдауға, ұлттық фильмдердің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға, халық үшін кино көрсету қызметінің қолжетімділігін арттыруға, киноиндустрияның ашықтығы мен инвестициялардың тартымдылығы, шетелде қазақстандық киноның беделінің өсуі мен танылуы үшін жағдай тудырып отыр. Осы Заңмен ұлттық фильмдер деп танылуға үмітті киножобаларды және ұлттық фильмдерді мемлекеттік қаржылық қолдаушы, сондай-ақ кинематография саласындағы субсидияларды төлеу жөнінде бірыңғай оператор болып табылатын Ұлттық киноны қолдау мемлекеттік орталығының жұмыс істеуі үшін құқықтық негіз жасалып отыр.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң арқылы тегін медициналық көмектің мемлекеттік көлемінің жаңа үлгісі және міндетті медициналық сақтандыру пакеті енгізілді; медициналық ұйымдардағы корпоративтік басқару жүйесі жетілдірілді; денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың бірыңғай перспективалық жоспары енгізілді; қоғамдық денсаулықты сақтау мәселелері жетілдірілді; медициналық білім беру жүйесі мен ғылымды жетілдіру, медициналық кадрларды дайындау сапасын арттыру, донорлықты дамыту тәрізді мәселелер шешімін тапты.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы мәселелері бойынша

өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң арқылы дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алуды жоспарлау жүйесі жетілдірілді. Шекті бағаларды бекіту арқылы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап барлық дәрілік заттарға арналған бағаларды реттеу енгізілді. Заңда азаматтардың жекелеген санаттарын тегін немесе жеңілдікпен амбулаториялық қамтамасыз ету үшін кешенді бағалаудың негізінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдардың ұлттық формулярлық тізбесін қалыптастыру және дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды электрондық сатып алуға көшу, сондай-ақ дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы заңнаманы жетілдіруге бағытталған басқа да нормалар қарастырылған.

Осы аталғандармен қоса, көптеген салалардағы құжаттардың жаңа ақпараттық формаға ауысуына және электронды құжат айналымына толықтай өтуіне байланысты архив істері саласындағы заңнаманы жетілдіруге бағытталған **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне архив ісі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды.

Сонымен қатар, мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты іске асырудың тиімділігін және ашықтығын арттыру, сондай-ақ уәкілетті органға мәліметтер беретін коммерциялық емес ұйымдардың тізбесін оңтайландыру арқылы Қазақстан Республикасының мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс саласындағы заңнамасын жетілдіруге бағытталған **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне коммерциялық емес ұйымдардың қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды.

Тегін кәсіптік-техникалық білім беруді тиімді жүзеге асыру бағытындағы заңнаманы әрі қарай жетілдіру және кәсіптік-техникалық білім беру саласындағы қолданыс барысында анықталған заңнамалық олқылықтарды болдырмау мақсатында **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды. Бұл Заң мемлекет басшысының 2017 жыл 31 қаңтардағы «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауын жүзеге асыру мақсатында Парламент депутаттары тарапынан дайындалған.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» қабылданған Заң бейресми жұмысқа тартылғандардың өз қызметін заңдастыруына және бірыңғай жиынтық төлемді төлеудің есебінен зейнетақымен қамсыздандыруға, әлеуметтік және медициналық сақтандыру жүйесінің толық мүшесі болуына мүмкіндік беретін жүйелі шараларды ендіру арқылы шарттастыруға және оларды еліміздің экономикасына тартуға бағытталған.

Діни саладағы заңнамалық талаптарды күшейту аясында Парламент Сенатында **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне**

діни қызмет және діни бірлестіктер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заң жобасы қарастырылды. Заң жобасында бет-әлпетті тануға кедергі келтіретін киім-кешекті қоғамдық орындарда киіп жүргені; діни бірлестік басшысының, мүшелерінің немесе діни бірлестіктің осы діни бірлестіктің жарғысында айқындалған мақсаттар мен міндеттердің шегінен шығып кететін әрекеттер жасағаны; Қазақстан Республикасы азаматтарының шет мемлекеттерде рухани (діни) білім алуы бойынша Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзғаны; діни радикализм көріністерін танытқаны; деструктивті діни ағымдарға жататындығын көрсететін сыртқы атрибуттарды, киім-кешекті қоғамдық орындарда пайдаланғаны, киіп жүргені және таратқаны үшін әкімшілік жауаптылық көздейтін түзетулер қарастырылған.

Бірақ бұл заң жобасы Парламент Сенаты енгізген өзгертулер мен толықтыруларды Мәжілістің қарауы барысында, 2019 жылдың 29 қаңтарында Үкімет тарапынан кері қайтарып алынды.

Қаржы топтамасын құрайтын заңнама 2019 жылға республикалық бюджеттің параметрлерін белгілейтін **«2019-2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы», «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2019–2021 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы»** заңдармен толықты.

Сонымен қатар өткен жылдың соңында бюджеттің кіріс және шығыс бөлімдеріне, Ұлттық қорға түсетін түсім көлеміне қатысты **2018 жылдың бюджетінің параметрлері нақтыланды.**

«Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» жаңа редакцияда қабылданған Заң нарықтың қарқынды дамуы жағдайында валюталық реттеу және валюталық бақылау саласын жетілдіруге бағытталған және либералды валюталық тәртіп қағидасын сақтауды қарастырады. Сонымен қатар Заң валюталық бақылаудың тиімділігін арттыруға және мемлекеттік кірістер органдарымен өзара байланыс жасауды ендіру, елден ақшаны алып шығу белгілері бар валюталық операциялардың тізімін ендіру жолдары арқылы елден ақшаларды алып шығуға қарсы іс-қимылды күшейтуге бағытталған.

Қазақстандағы инновациялық белсенділікті және венчурлік капиталдың жеке нарығын ынталандыру мақсатында венчурлік қаржыландыру саласындағы қоғамдық қатынастарды құқықтық реттеуді жетілдіруге бағытталған **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне венчурлік қаржыландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды.

Қаржылық-экономикалық салада сақтандыру саласындағы заңнама жаңартылды.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі, бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңмен

онлайн-сақтандыру енгізілді, шетелге шығатын туристерді сақтандыру схемасы өзгертілді, сақтандыру омбудсманының өкілеттіктері кеңейтілді және тағы басқа да сұрақтар реттелді. Заңның ережелерінде қарастырылған сақтандыру саласын цифрландыру, халыққа сақтандыру шарттарын кеңсеге бармай немесе делдалдардың қатысуынсыз сақтандыру компанияларының интернет-ресурстары арқылы электрондық нысанда жасасуға мүмкіндік береді. Бұл өз кезегінде сақтандырудың құнын азайтуға мүмкіндік тудырады. Шетелге шығатын туристерді сақтандыру схемасын өзгерту, сақтандырушы ұйымды таңдау құқығын береді, сонымен қатар сақтандыру жағдайлары қажет болғанда, оның ішінде жедел әрі шұғыл медициналық көмек көрсету кезінде сақтандыру жағдайлары мен оның шығындарын анықтайды. Сондай-ақ туристің заңдағы міндетті сақтандыру шартын қолданылу және сақтандырылған туристерді шетелде нақты болған бүкіл кезеңде қорғау мерзімі белгіленген.

Қылмыстық заңнаманы әрі қарай жетілдіру мақсатында **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық, қылмыстық-процестік заңнама мен құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдар қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Заң қабылданды. Заңмен орта және жеңіл қылмыстар үшін жазаның қоғамдық жұмыстарға тарту сынды балама түрлерін енгізу, сонымен қатар бас бостандығынан айырмай жазалауды кеңейту және бас бостандығынан айыру арқылы жазаланған жағдайда жазалау шарттарын жеңілдету мүмкіндіктері қарастырылған.

Сонымен қатар заңгерлер қауымдастығы өкілдері – адвокаттар, заң кеңесшілері, нотариустер, жеке сот орындаушыларының құқықтық статусын нығайтуға бағытталған **«Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы»** Заң қабылданды.

«Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік Кеңесі туралы» Заң арқылы Кеңестің жаңа мәртебесі анықталды. Атап айтқанда, Кеңес консультативтік-кеңесші органнан Қазақстан Республикасының Президентімен құрылатын, ішкі саяси тұрақтылықтың сақталуын, конституциялық құрылымды қорғауды қамтамасыз ететін, мемлекеттік тәуелсіздікті, территориялық тұтастықты, Қазақстанның ұлттық мүдделерін халықаралық аренада қорғайтын, Қазақстан Республикасының қорғанис қабілеттілігі мен ұлттық қауіпсіздік саласындағы бірыңғай мемлекеттік саясатты бақылаушы конституциялық органға айналдырылды.

«Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» конституциялық Заңға маслихат депутаттарын сайлау кезінде сайлаудың барабар жүйесіне өтуді қарастырған түзетулер енгізілді. Атап айтқанда, маслихаттар депутаттарының сайлау округінен саяси партиялардың ұсынатын партиялық тізім негізінде сайлануы регламенттелді. Сонымен қатар Конституциялық заңмен аудандық маңыздағы қалалардың, ауылдардың әкімдерін төте сайлау жөніндегі

нормалар енгізілді. Қабылданған заңға сәйкес кандидаттар әкімшілік-территориялық бірлікке сай халықтың тарапынан тікелей жасырын дауыс беру арқылы сайланатын болады.

Парламент Сенаты осы айтылғандармен қатар, Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 19 маусымдағы Жарлығын орындау үшін әзірленген, соған орай Шымкент қаласы республикалық маңызы бар қала санатына жатқызылып, ал Оңтүстік Қазақстан облысы Түркістан облысы деп қайта аталып, оның әкімшілік орталығы Шымкент қаласынан Түркістан қаласына көшірілуіне сәйкес дайындалған **«Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы»** Конституциялық заңын қабылдады. Заңнамалық актімен Шымкент қаласының республикалық маңызы бар қала мәртебесіне ие болуына орай «республикалық маңызы бар қала» сөзін «республикалық маңызы бар қалалар» сөзіне ауыстыруды көздейтін түзетулер енгізілді.

Мүлікке иелік ету, пайдалану және билік ету сияқты оны құрайтын барлық бөліктерімен бірге меншік құқығын қорғауды күшейту, дауларды реттеудің балама тәсілі ретінде төрелік саласын реттейтін заңнаманы жетілдіру, сондай-ақ жеке, заңды тұлғалардың және мемлекеттің мүліктік құқығын қорғаудың тетіктерін жетілдіру мақсатында **«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне меншік құқығын қорғауды күшейту, төрелік, сот жүктемесін оңтайландыру және қылмыстық заңнаманы одан әрі ізгілендіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»** Қазақстан Республикасының Заңы әзірленді және қабылданды.

Заңның ережелерінде несие шарттары бойынша жекелеген мәселелерге анықтық пен айқындылық беру арқылы несие беруші мен қарыз алушының арасындағы мүдделер теңгерімін қамтамасыз етумен; мемлекет мұқтаждықтары үшін алып қойылатын мүліктің құнына тең бағада өтемақы жасаудың негіздерін біріздендірумен; сотталған адамның мүлкін арнайы (нысаналы) тәркілеу институтын іске асырумен; жалпы қабылданған халықаралық нормаларға сәйкес төрелікті дамыту жөніндегі шектеу шараларын алып тастаумен; меншік құқығын қорғауды күшейтумен байланысты мәселелерді шешу көзделеді.

Осы айтылғандармен қоса, **республиканың келісімдері мен халықаралық шарттарды ратификациялау** аясында автомобиль жолдарын дамыту жобаларын жүзеге асыруға, орта білімді жетілдіруге, халықаралық ұйымдардың қызметін қамтамасыз етуге бағытталған заңдар қабылданды. Сонымен қатар ЕЭО аясындағы интеграциялық құжаттамаларды, қосарланған салық салуды болдырмауды, сотталған адамдарды ұстап беруді, құқықтық көмекті регламенттеуші бірқатар келісімдер ратификацияланды. Заң

жобаларын Парламент Сенатында қарастыру барысында **8 заң жобасы түзетулермен Парламенттің Мәжілісіне қайтарылды**. Атап айтқанда: «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»; «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі, бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»; «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сайлау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»; «2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы»; «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жарнама мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»; «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне діни қызмет және діни бірлестіктер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»; «Стандарттау туралы»; «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлшем бірлігін қамтамасыз ету және стандарттау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңдар.

Парламент Сенатында тиісті заң жобаларын қарау жөніндегі бас комитеті ретінде:

Әлеуметтік-мәдени даму және ғылым комитеті – 19 заң жобасын;

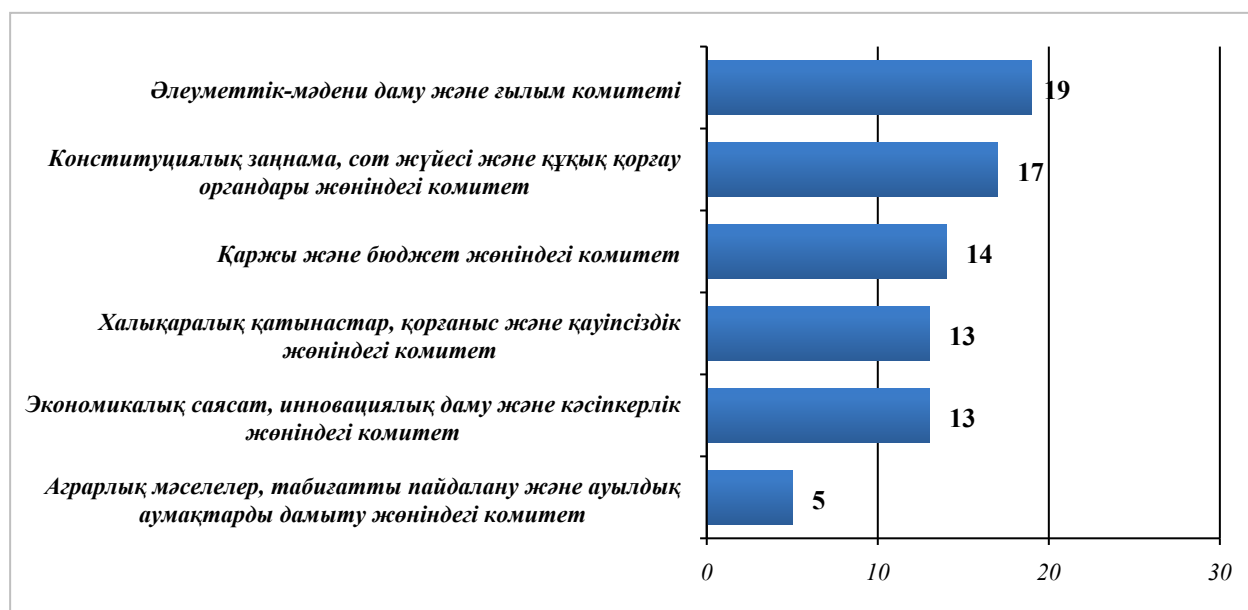
Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитеті – 17 заң жобасын;

Қаржы және бюджет комитеті – 14 заң жобасын;

Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитеті – 13 заң жобасын;

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитеті – 13 заң жобасын;

Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитеті – 5 заң жобасын жүргізді.

КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ ЗАҢНАМА, СОТ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ОРГАНДАРЫ КОМИТЕТІ

1. «Қазақстан Республикасы мен Вьетнам Социалистік Республикасы арасындағы ұстап беру туралы шартты ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Р. Түсіпбеков.

Қазақстан Республикасы мен Вьетнам Социалистік Республикасы арасындағы ұстап беру туралы шарт (бұдан әрі – Шарт) 2017 жылғы 15 маусымда Ханойда жасалған.

Шарт әрбір уағдаласушы мемлекеттің өз аумағында болатын, ұстап беруге алып келетін қылмыстар үшін қылмыстық қудалау немесе сұрау салушы тараптың аумағында соттың үкімін орындау мақсатында іздестіріліп жатқан адамды ұстап беруіне бағытталған.

Шартта ұстап беру және ұстап беруден бас тарту үшін негіздер көзделген.

Шартты ратификациялау қылмысқа қарсы күресте екі ел ынтымақтастығының тиімділігін арттырады.

Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы осы Шарт бойынша орталық орган болып табылады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңы 11-бабының 1) тармақшасына сәйкес Шарт ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 15 ақпанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 1 наурызда № 142-VI ҚРЗ қол қойды.

2. «1992 жылғы 6 шілдедегі Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы Экономикалық Сотының мәртебесі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

1992 жылғы 6 шілдедегі Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы Экономикалық Сотының мәртебесі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттама ТМД Экономикалық Сотының қызметін «ad hoc» қағидаты бойынша жаңа жұмыс істеу форматына көшіру арқылы жетілдіру мақсатында әзірленді.

«ad hoc» қағидаты бойынша жұмыс істеу форматы тұрақты негізде жұмыс істейтін Сот төрағасын қоспағанда, судьялардың нақты дауды қарау кезіндегі ғана қызметін қарастырады.

Мұндай жұмыс істеу форматы Экономикалық Сотты күтіп-ұстауға жұмсалатын шығыстарды қысқартуға мүмкіндік береді, бұл ТМД органдарының бірыңғай бюджетінен қаражатты тиімді пайдалануға алып келеді.

Заң 2018 жылы 31 мамырда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 13 маусымда

№ 158-VI ҚРЗ қол қойды.

3. «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік Кеңесі туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Г. Ким.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің құқықтық мәртебесін, құзыретін және қызметін ұйымдастыруды айқындайды.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің ішкі саяси тұрақтылықты сақтау, конституциялық құрылысты, мемлекеттік тәуелсіздікті, аумақтық тұтастықты және халықаралық аренада Қазақстанның ұлттық мүдделерін қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының Президенті құратын және Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігі мен қорғаныс қабілетін қамтамасыз ету саласында бірыңғай мемлекеттік саясат жүргізуді үйлестіретін конституциялық орган болып табылатыны көзделеді.

Бұл ретте Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президентіне – Елбасына оның тарихи миссиясына байланысты Қауіпсіздік Кеңесін Төраға ретінде басқару құқығы өмір бойы тиесілі екендігі белгіленеді.

Қауіпсіздік Кеңесінің құрамын Қазақстан Республикасы Президентінің Қауіпсіздік Кеңесінің Төрағасымен келісе отырып қалыптастыруы ұсынылады.

Қауіпсіздік Кеңесінің негізгі міндеттері елдің ұлттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, қорғаныс қабілетін нығайту, заңдылық пен құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын жоспарлау, қарау және олардың іске асырылуын бағалау болып табылады.

Заң жобасымен Қауіпсіздік Кеңесінің мынадай функцияларын айқындау ұсынылады:

1) мемлекеттік органдар мен ұйымдардың елдің ұлттық қауіпсіздігі мен халықаралық ұстанымдарын, мемлекеттің қорғаныс қабілетін, заңдылық пен құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету саласындағы іс-шараларды іске асыру жөніндегі қызметін үйлестіру;

2) ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және Қауіпсіздік Кеңесінің шешімдерін іске асыру мақсатында құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдардың қызметін үйлестіру;

3) ел дамуының аса маңызды бағыттары бойынша мемлекеттің стратегиялық құжаттарының орындалу жай-күйін мониторингілеу және бағалау;

4) мемлекеттік бағдарламаларды, заң жобаларын, маңызды сыртқы саяси және мемлекеттік мәні бар өзге де бастамаларды, сондай-ақ елдегі жағдайдың дамуын, әлемдік және өңірлік үрдістерді кешенді талдау және бағалау, ұлттық қауіпсіздіктің ішкі және сыртқы қатерлерін болжау, олардың алдын алу және оларды бейтараптандыру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу және шараларды айқындау;

5) Қазақстан Республикасы Үкіметінің ұлттық қауіпсіздікті, қорғаныс қабілетін, құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету саласындағы қызметінің

нәтижелері мен негізгі бағыттары туралы жыл сайынғы баяндамасын тыңдау;

6) елдің ұлттық қауіпсіздігі мен қорғаныс қабілетін қамтамасыз ету саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру мәселелері бойынша мемлекеттік органдардың бірінші басшыларын тыңдау;

7) Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздікті, қорғаныс қабілетін және құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету саласындағы заңдарының орындалуын, оның ішінде осы мақсаттарға жұмсалатын қаражаттың тиімді пайдаланылуын бақылауды ұйымдастыру;

8) орталық және облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдарының, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынатын және есеп беретін мемлекеттік органдардың бірінші басшы лауазымдарына тағайындауға ұсынылатын кандидатураларды талқылау;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де функциялар.

Заң жобасымен Қауіпсіздік Кеңесі Төрағасының және оның мүшелерінің өкілеттіктері белгіленеді, сондай-ақ Қауіпсіздік Кеңесі мен оның Аппаратының қызметін ұйымдастыру регламенттеледі.

Заң 2018 жылы 31 мамырда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 шілдеде № 178-VI ҚРЗ қол қойды.

4. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Г. Ким.

Заң жобасы заңнамалық актілерді «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік Кеңесі туралы» Заңының жобасына сәйкес келтіру мақсатында әзірленді.

Заң жобасымен Бюджет кодексіне, «Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігі туралы» және «Құқықтық актілер туралы» заңдарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу ұсынылады.

Атап айтқанда, Бюджет кодексіне Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің Аппаратына стратегиялық жоспарлар әзірлеу жөніндегі талап қолданылмайтынын көздейтін толықтыру енгізу ұсынылады.

«Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігі туралы» Заңға түзетулер «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік Кеңесі туралы» Заң жобасының ережелеріне сәйкес келтіруге бағытталған.

«Құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесі Төрағасының актілері нормативтік құқықтық актілер сатысынан тыс тұратынын көздейтін толықтыру енгізіледі.

Заң 2018 жылы 31 мамырда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 шілдеде

№ 179-VI ҚРЗ қол қойды.

5. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сайлау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

Заң жобасы қолданыстағы заңнамалық актілерді «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Конституциялық заңының жобасына сәйкес келтіру мақсатында әзірленген.

Заң жобасымен мынадай негізгі өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі:

- сайлаушылар мен сайлау комиссиясының мүшелерін жергілікті бюджет қаражатының есебінен оқыту;

- сайлауға қатысатын кандидаттардың, саяси партиялардың үгіт материалдарын жариялау немесе эфирге шығару тәртібін бұзғаны үшін жауаптылық;

- сайлауға байланысты қоғамдық пікірге сауал салуды жүргізу шарттарын бұзғаны үшін жауаптылық.

Бюджет кодексіне түзетулер сайлаушылар мен сайлау комиссиясының мүшелерін оқытуға жергілікті бюджет қаражатын жұмсау мүмкіндігімен шарттастырылған.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске түзетулер сайлауға қатысатын кандидаттардың, саяси партиялардың үгіт материалдарын жариялау немесе эфирге шығару тәртібін, сондай-ақ сайлауға байланысты қоғамдық пікірге сауал салуды жүргізу шарттарын бұзғаны үшін жауаптылықты белгілеумен байланысты.

Партиялық тізім бойынша сайланатын мәслихат депутаттарын сайлаудың барабар жүйесін енгізуге байланысты «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», «Саяси партиялар туралы» және «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына түзетулер топтамасы ұсынылады.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сайлау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Сенат отырысында қаралды және бірінші оқылымда мақұлданды.

Заң жобасын талқылау барысында комитеттің ескертпелерін ескере отырып, аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімін лауазымға сайлау, лауазымнан босатудың қолданыстағы тәртібін сақтауды көздейтін Мәжіліс мақұлдаған заң жобасына өзгерістер енгізу қажеттігі туындады.

Барлық ескертпелер салыстырма кестеге жинақталған.

Заң жобасы 2018 жылы 14 маусымда түзетулер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 20 маусымда Мәжіліс Заңды қабылдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 29 маусымда № 163-VI ҚРЗ қол қойды.

6. «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

Заң жобасы сайлау тетіктерін жетілдіруге, оның ішінде жаңа институттарды енгізу, құқықтық олқылықтар мен қайшылықтарды жою арқылы жетілдіруге бағытталған. Заң жобасын әзірлеудің мақсаты негіз құраушы сайлау қағидаттарының сақталуын одан әрі қамтамасыз ету болып табылады.

Заң жобасында «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу көзделеді, олар мынадай жаңалықтарды қамтиды:

- партиялық тізім бойынша сайланатын мәслихат депутаттарын сайлаудың пропорционалды жүйесін енгізу;
- округтік сайлау комиссияларын алып тастау;
- аумақтық сайлау комиссиясының екі мүшесінің өкілеттіктерді тұрақты негізде жүзеге асыруы;
- сайлау процесіне цифрландыру элементтерін ендіру, соның ішінде сайлаушылар тізімін цифрландыру;
- электрондық бұқаралық ақпарат құралдарында сайлау алдындағы үгітті жүргізу регламенттеледі;
- халықаралық байқаушыларды аккредиттеуді кері қайтарып алу тәртібі нақтыланады.

Заң жобасымен «Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына да Мемлекеттік Елтаңба түріндегі Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәмізіне қатысты түзетулер енгізіледі, оған сәйкес «Қазақстан» деген жазу латын әріптерімен беріледі.

Заң жобасын талқылау және екінші оқылымға әзірлеу барысында өзгерістер енгізу қажеттігі туындады.

Мәселен, лауазымға сайлаудың және лауазымнан босатудың қолданыстағы тәртібін сақтау мақсатында енгізілген түзетулер аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімдерін төте сайлауды енгізуге қатысты нормаларды алып тастауды көздейді.

Заң жобасы 2018 жылы 14 маусымда толықтырулар мен түзетулер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 20 маусымда Мәжіліс Заңды қабылдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 29 маусымда № 162-VI ҚРЗ қол қойды.

7. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне зияткерлік меншік саласындағы заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Құсдәулетов.

Заң жобасының мақсаты зияткерлік меншік (бұдан әрі – ЗМ) саласындағы заңнаманы одан әрі жетілдіру, ЗМ объектілерін тіркеу рәсімдерін оңайлату, құқықтық олқылықтарды жою, сондай-ақ ЗМ-ды қорғау саласында әкімшілік кедергілерді туындататын нормаларды алып тастау болып табылады.

Заң жобасымен Азаматтық кодекске, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, Кәсіпкерлік кодекске, Салық кодексіне, «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы», «Селекциялық жетістіктерді қорғау туралы», «Қазақстан Республикасының Патент заңы», «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы», «Интегралдық микросхемалар топологияларын құқықтық қорғау туралы», «Әділет органдары туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» және «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне және «Тауар таңбалары, қызмет көрсету таңбалары және тауар шығарылған жерлердің атаулары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына құқық иеленушінің тауар шығарылған жердің атауын пайдалану құқығын бұзған тұлғадан шеккен залалдардың орнына сот айқындайтын мөлшерде өтемақы төлеуді талап ету құқығы көзделетін толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасымен тауар белгілеріне құқықтар бұзылған кезде залалды өтеудің орнына өтемақы төлеу институты енгізіледі. Құқық иеленушінің құқықтары бұзылған жағдайларда, бұзушылықтың сипатын, біртектес (түпнұсқа) тауарлардың нарықтық құнын негізге ала отырып, ол залалды өтеудің орнына талап етуге құқылы өтемақының сот белгілейтін мөлшерін айқындау ұсынылады.

Сонымен қатар, Заң жобасымен тауар белгілеріне өтінімдер сараптама ұйымына келіп түскен кезден бастап оларды міндетті түрде жариялау туралы жаңа норма енгізіледі.

«Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында құқықтары мен заңды мүдделері бұзылған авторлық құқық немесе сабақтас құқықтар субъектісінің осындай құқықтарды пайдаланушыға немесе басқа да тұлғаға міндетті түрде сотқа дейінгі жүгінуі алып тасталады.

Заң жобасында уәкілетті органның авторлық құқықпен қорғалатын туындыларға құқықтарды тіркеу, өнеркәсіптік меншік объектілеріне қорғау құжаттарын тіркеу мен беру жөніндегі құзыретін сараптама ұйымына («Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМҚ) беру ұсынылады. Осыған байланысты «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексі) уәкілетті

органның жоғарыда аталған әрекеттері үшін алымды және мемлекеттік бажды алып тастау бөлігінде түзетулер енгізіледі.

Заң 2018 жылы 11 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 20 маусымда № 161-VI ҚРЗ қол қойды.

8. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық, қылмыстық-процестік заңнама мен құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдар қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Айтпаева.

Заң жобасы қылмыстық заңнаманы ізгілендіруге, сондай-ақ құқық қорғау органдарының қызметін жетілдіруге бағытталған.

Атап айтқанда, осы заң жобасы шеңберінде мынадай нормалар көзделген, оларға сәйкес:

- қылмыстық заңнама ізгілендіріледі, қоғамдық жұмыстар, бас бостандығын шектеу, айыппұл түріндегі бас бостандығынан айыруға балама жазаларды қолдану саласы кеңейеді;

- күзетпен ұстау түріндегі бұлтартпау шараларын қолдану аясы қысқартылады және бұлтартпаудың өзге шараларын, оның ішінде ұйқамақта ұстауға және кепіл қолдануға арналған мүмкіндіктер кеңейеді;

- ауыр және аса ауыр қылмыстар бойынша қылмыстық жауаптылыққа тартудың және айыптау үкімін орындаудың ескіру мерзімдері төмендетіледі;

- қылмыстық-атқару жүйесі мекемесі әкімшілігінің заңды талабына әлденеше рет бағынбау белгілері қылмыстық сипаттан арылады;

- ауыр салдарлармен байланысты емес, кейбір лауазымдық, экономикалық және басқа да қылмыс құрамдары бойынша бас бостандығынан айыру мерзімдері қысқарады;

- бұйрықты іс жүргізу тәртібімен айыптау үкімін шығарған кезде сот сотталған адамның мүліктік жағдайын ескере отырып, оны процестік шығындарды төлеуден толық немесе ішінара босатуға құқылы;

- азаптаулар туралы істер бойынша шын ниетімен өкінгені немесе татуласқаны үшін қылмыстық жауаптылықтан босату мүмкіндігі алып тасталынады;

- мемлекеттік тұрғын үй қорынан берілген, өздері тұратын тұрғын үйді меншікке өтеусіз алуға құқығы бар ішкі істер қызметкерлерінің санаттары нақтыланады, сондай-ақ қайтыс болған (қаза тапқан) қызметкер-зейнеткердің отбасының тұрғын үйді жекешелендіруге құқығы белгіленеді.

Ішкі істер органдары жүйесіндегі дарабасшылық қағидасын сақтау кезінде тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік аумағындағы құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету мәселелеріндегі әкімдердің рөлі артады.

Мәселен, құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдар басшыларының Президенттік резервте тұрған полиция қызметкерлерінің

ішінен Ішкі істер министрінің ұсынымы бойынша облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың әкімдерінің құрылатын департамент басшыларын тағайындау және оларды босату құқығымен жергілікті полиция қызметтері мен ішкі істер департаменттерін біртұтас департаментке біріктіру көзделеді.

Бұдан басқа, заң жобасы әкімдерге жедел-ізвестіру және процесік қызметтерге араласпай бүгінгі күні жергілікті полиция қызметтерінің құзыретіне жататын міндеттерді аумақтық полиция органдарының алдына қою құқығын береді.

Заң жобасының нормаларымен құқық бұзушылықтардың алдын алуды қамтамасыз етуге, терроризмге қарсы іс-қимылға, тұрмыстық және рецидивті қылмыстарға байланысты шаралардың тиімділігі артады.

Осы заң жобасымен Қазақстан Республикасының Қылмыстық, Қылмыстық-процестік, Қылмыстық-атқару кодекстеріне, «Жедел-ізвестіру қызметі туралы», «Бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған адамдарды әкімшілік қадағалау туралы», «Тұрғын үй қатынастары туралы», «Адамдарды қоғамнан уақытша оқшаулауды қамтамасыз ететін арнаулы мекемелерде ұстау тәртібі мен шарттары туралы», «Терроризмге қарсы іс-қимыл туралы», «Күзет қызметі туралы», «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы», «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы», «Құқық қорғау қызметі туралы», «Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары туралы» және «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне екінші деңгейдегі банктердің жұмыс істемейтін кредиттері мен активтері, қаржылық қызметтер көрсету және қаржы ұйымдары мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң 2018 жылы 21 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 12 шілдеде № 180-VI ҚРЗ қол қойды.

9. «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

Заң жобасы білікті заң көмегін алуға конституциялық құқықты іске асыру, халықтың әлеуметтік осал топтарына, қиын өмірлік жағдайға тап болған адамдарға тегін негізде заң көмегін алуға қол жеткізуді қамтамасыз ету және адвокаттық қызмет пен заң көмегін көрсету жүйесін кешенді түрде жетілдіру мақсатында әзірленді.

Заң жобасымен адвокаттар алқасының және заң консультанттары палатасы басқару органдарының құрылымы, оларды қалыптастыру тәртібі және олардың құзыреттері айқындалады. Бұл ретте адвокаттар алқасы президиумының төрағасы мен мүшелері үшін төрт жылдан аспайтын, ал

алқалық басқару органы мен заң консультанттарының атқарушы басқару органы үшін – олардың жарғысымен өкілеттік мерзімі белгіленеді.

Адвокаттар алқасына және заң консультанттары палаталарына оларға мүшелікке қабылдау шарттары, заң көмегін көрсету стандарттары және оларға мүшелікке қабылдау кезінде кіру жарналарын төлеуге тыйым салу белгіленеді.

Заң жобасымен:

- заң көмегін көрсету жөніндегі қызметті реттеу және өз мүшелерінің Қазақстан Республикасының адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы заңнамасының, заң консультанттары палатасының қағидалары мен стандарттарының, Кәсіптік әдеп кодексінің талаптарын сақтауы бөлігінде олардың қызметін бақылау мақсатында құрылған, заң консультанттары палаталарының тізіліміне енгізілген, мүшелік шарттарында кемінде елу заң консультантын біріктіретін, міндетті мүшелікке негізделген өзін-өзі реттейтін ұйым заң консультанттарының палатасы болып танылатыны;

- жоғары заң білімі бар, заң мамандығы бойынша кемінде екі жыл жұмыс өтілі бар, аттестаттаудан өткен, заң консультанттары палатасының мүшесі болып табылатын және заң көмегін көрсететін жеке тұлға заң консультанты болып табылатыны белгіленген.

Заң консультантының соттарда тұлғалардың мүдделерін білдіру түрінде заң көмегін көрсету үшін заң консультанттары палаталарының бірінің мүшесі болу міндеті де регламенттеледі.

Уәкілетті орган заң көмегін көрсету саласында заң консультанттары палаталарының Қазақстан Республикасының адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы заңнамасының, заң консультанттары палатасы қағидаларының және стандарттарының, Кәсіптік әдеп кодексінің талаптарын орындауына бақылауды жүзеге асырады.

Заң жобасымен 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап үшінші тұлғаларға келтірілген зиянды өтеу үшін заң консультанттарының қызметін міндетті сақтандыру институты қолданысқа енгізіледі.

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 шілдеде № 176-VI ҚРЗ қол қойды.

10. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне адвокаттық қызмет және заң көмегі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

Заң жобасы заңнамалық актілерді «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасына сәйкес келтіру мақсатында әзірленді.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, Қазақстан Республикасының Азаматтық процестік кодексіне,

«Нотариат туралы», «Адамдарды қоғамнан уақытша оқшаулауды қамтамасыз ететін арнаулы мекемелерде ұстау тәртібі мен шарттары туралы», «Коммерциялық емес ұйымдар туралы», «Әділет органдары туралы», «Ең төмен әлеуметтік стандарттар және олардың кепілдіктері туралы» және «Құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу көзделеді.

Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексінде және «Адамдарды қоғамнан уақытша оқшаулауды қамтамасыз ететін арнаулы мекемелерде ұстау тәртібі мен шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңында адвокаттық ордерді қолдану алып тасталады.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде адвокаттың сұрау салуы бойынша мәліметтерді белгіленген мерзімдерде ұсынудан бас тартқаны үшін жауаптылыққа тартылатын адамдардың тізбесіне заңды тұлғалар енгізілді.

Заң жобасымен «Нотариат туралы» Қазақстан Республикасының Заңына:

- нотариус лицензиясының қолданысын кәсіпкерлік немесе ақы төленетін өзге қызметпен айналысқан, мерзімді әскери қызметті өткерген және нотариус өзінің өтініші негізінде өкілеттіктерін орындамаған кезеңде тоқтата тұруды;

- нотариустың төрелік талқылауда төреші болып сайлануға (тағайындалуға) құқығын;

- жеке практикамен айналысатын нотариустың тәртіптік жауаптылығын көздейтін толықтырулар енгізіледі.

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 шілдеде № 177-VI ҚРЗ қол қойды.

11. «Қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелер болып табылатын есірткі құралдарын, психотроптық заттар мен олардың прекурсорларын, атыс қаруын, оның негізгі бөліктерін, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттар мен жарғыш құрылғыларды беру тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

Заң жобасы Хаттамаға қатысушы елдердің құзыретті органдарының өзара іс-қимыл жасауын, қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелер болып табылатын заттарды қылмыстық процесте пайдалану үшін оларды беру туралы сұрау салуларды ресімдеу және орындау тәртібін, сондай-ақ Хаттамаға қатысушы елдердің сұрау салуларын орындаудан бас тарту негіздерін айқындайды.

Сонымен қатар, ол жоғарыда тізбеленген заттай дәлелдемелерді Хаттамаға қатысушылардың мемлекеттік шекаралары арқылы алып өту туралы ережені, олардың сақталуын және қайтарып берілуін қамтамасыз ету тәртібін бекітеді.

Хаттама есірткілердің заңсыз айналымымен байланысты қылмыстардың

алдын алудағы, оларды ашу мен тергеп-тексерудегі ынтымақтастықты жандандыра түсуге ықпал ететін болады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 1) тармақшасына сәйкес Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 8 қарашада Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 21 қарашада № 193-VI ҚРЗ қол қойды.

12. «Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны және Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны толықтыратын хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Р. Түсіпбеков.

Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенция (бұдан әрі – Конвенция) 1970 жылғы 16 желтоқсанда Гаагада, Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны толықтыратын хаттама (бұдан әрі – Хаттама) 2010 жылғы 10 қыркүйекте Бейжіңде жасалған.

Азаматтық әуе кемесін заңсыз басып алуға қатысты қылмыстар үшін қылмыстық жауапкершілік белгілеу, әуе кемесін заңсыз басып алуға бағытталған қылмыстық әрекеттерге қатысты қатысушы мемлекеттердің юрисдикциясын белгілеу Конвенцияның негізгі мақсаты болып табылады.

Хаттама әуе кемелерін басып алудың заңсыз актілерінің тізбесін оған айдап әкетудің алуан түрлерін, оның ішінде қазіргі заманғы техникалық құралдарды пайдалана отырып айдап әкетуді енгізу арқылы кеңейтеді, қылмысты басқарушылар мен ұйымдастырушылар үшін қылмыстық жауаптылық, сондай-ақ құқық бұзушыға тергеуден, қудалаудан немесе жазадан жалтаруға ұмтылыс жасауына жәрдем көрсететін адамдардың жауаптылығын белгілейді.

Конвенцияны және Хаттаманы ратификациялау Қазақстанның қабылдаған міндеттемелерін адал орындауды қамтамасыз етуге, сондай-ақ терроризммен күресудің жаһандық жүйесіне белсенді қатысуға ықпал ететін болады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 1), 2) тармақшаларына сәйкес Конвенция мен Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 26 қарашада Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 8 желтоқсанда № 199-VI ҚРЗ қол қойды.

13. «Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенцияны және Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы

конвенцияны өзгертетін хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

1963 жылы 14 қыркүйекте Токиода қол қойылған Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенция (бұдан әрі – Конвенция) әуе кемесінің бортында жасалатын қылмыстар мен өзге де актілерге қатысты юрисдикцияны мемлекеттердің жүзеге асыруы тәртібін белгілейді, әуе кемесінің және оның бортындағы адамдардың немесе мүліктің қауіпсіздігіне қатер төндіретін қылмыстар мен актілерді жасайтын адамдарға қатысты әуе кемесі командирінің өкілеттіктерін белгілейді.

2014 жылы 4 сәуірде Монреальда қол қойылған Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенцияны өзгертетін хаттама (бұдан әрі – Хаттама) уағдаласушы мемлекет, егер ол әуе кемесін пайдаланушы болып табылса, әуе кемесінің бортында жасалған қылмысқа қатысты өз қылмыстық юрисдикциясын белгілей алатынын регламенттейді.

Хаттамаға сәйкес әуе кемесіндегі күзет қызметкері, экипаждың кез-келген мүшесі немесе жолаушы командирдің рұқсатынсыз ақылға қонымды алдын-алу шараларын қолдана алады.

Әуе кемесінің командирі аумағында әуе кемесі қонатын кез келген уағдаласушы мемлекеттің құзыретті органдарына әуе кемесінің бортында қылмыс болып табылатын акт жасады деп пайымдауға негіз болған кез келген адамды бере алады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 1) тармақшасына сәйкес Конвенция және Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 26 қарашада Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 8 желтоқсанда № 198-VI ҚРЗ қол қойды.

14. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне есірткі, психотроптық заттар, сол тектестер мен прекурсорлар айналымын бақылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат В. Волков.

Заң жобасы есірткі саласындағы жаңа тәуекелдер мен қатерлерге қарсы іс-қимыл жасау бойынша мемлекет қабылдайтын шаралардың уақтылығын қамтамасыз ету үшін есірткіге қарсы заңнамалық жүйені жетілдіру мақсатында әзірленді.

Заң жобасы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне, «Есірткі, психотроптық заттар, сол тектестер мен прекурсорлар және олардың заңсыз айналымы мен теріс пайдаланылуына қарсы іс-қимыл шаралары туралы», «Химиялық өнімнің қауіпсіздігі туралы» ҚР Заңдарына түзетулерді қамтиды

және мыналарды:

- ұғымдық аппаратты нақтылауды;
- «есірткі, психотроптық зат тектестер», «сутегі, галогендер және (немесе) гидроксильді топтар атомдарын алмастырғыштар» деген жаңа ұғымдар енгізуді;

- елімізде бақылауға жататын есірткі, психотроптық заттар мен прекурсорлар тізімдерін, заңсыз айналымда жүргені анықталған есірткі, психотроптық заттарды, сол тектестер мен прекурсорларды шағын, ірі және аса ірі мөлшерге жатқызу туралы жиынтық кестені және сутегі атомдарын алмастырғыштар тізімін бекіту жөніндегі өкілеттіктерді ҚР Үкіметіне беруді;

- заттарды елімізде бақылауға жататын есірткі, психотроптық заттар мен прекурсорлар тізіміне енгізу негіздері мен тәртібі бойынша толықтыруларды көздейді.

Заң жобасымен енгізілетін өзгерістер елде тыйым салынған есірткі заттарының тізімін нарықта пайда болатын, психологияға әсер ететін заттардың жаңа түрлерімен жедел толықтыруға мүмкіндік береді.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 желтоқсанда № 205-VI ҚРЗ қол қойды.

15. «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Бекназаров.

Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 19 маусымдағы Жарлығын орындау үшін әзірленген, оған сәйкес Шымкент қаласы республикалық маңызы бар қала санатына жатқызылған, ал Оңтүстік Қазақстан облысы Түркістан облысы деп қайта аталып, оның әкімшілік орталығы Шымкент қаласынан Түркістан қаласына көшірілді.

Заң жобасының мақсаты нормативтік-құқықтық базаны Президенттің Жарлығына сәйкес келтіру болып табылады.

Заң жобасымен «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» және «Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Конституциялық заңдарға түзетулер көзделеді.

Енгізілетін өзгерістер редакциялық сипаттағы өзгерістер болып табылады, атап айтқанда жоғарыда аталған заңнамалық актілерде «республикалық маңызы бар қала және астана» және «Алматы және Астана қалалары» деген сөздерді «республикалық маңызы бар қалалар және астана» деген сөздермен ауыстыру ұсынылады.

Заң 2018 жылы 27 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 28 желтоқсанда № 209-VI ҚРЗ қол қойды.

16. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы және көлеңкелі экономикаға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Бекназаров.

Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 19 маусымдағы Жарлығымен (бұдан әрі – Жарлық) Шымкент қаласы республикалық маңызы бар қала санатына жатқызылған, ал Оңтүстік Қазақстан облысы Түркістан облысы деп қайта аталып, оның әкімшілік орталығы Шымкент қаласынан Түркістан қаласына көшірілді.

Заң жобасының мақсаты жекелеген заңнамалық нормаларды Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысындағы өзгерістерге сәйкес келтіру бөлігінде Жарлықты іске асыру болып табылады.

Заң жобасымен 55 заңнамалық актіге, оның ішінде 11 кодекске өзгерістер мен толықтырулар енгізу көзделеді.

Заң жобасымен Шымкент және Түркістан қалаларының мәртебесін өзгертуге байланысты Салық кодексіне 2018 жылғы 1 шілдеден бастап алу көзделген салықтық мөлшерлемелерді ұлғайту бойынша түзетулер енгізілген.

Алайда аталған өңірлердің салық төлеушілерінің жағдайын нашарлатуға жол бермеу мақсатында өзгертілген базалық салықтық мөлшерлемелерді алуды 2020 жылғы 1 қаңтарға дейін тоқтата тұру көзделген.

«Арал өңіріндегі экологиялық қасірет салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қорғау туралы» 1992 жылғы 30 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңы 5-бабының 2-тармағына сәйкес Оңтүстік Қазақстан облысының Түркістан қаласы экологиялық дағдарыс жағдайына жақындаған аймаққа кірген.

Түркістан облысының орталығын Шымкент қаласынан Түркістан қаласына көшіруге байланысты заң жобасымен Түркістан облысының 12 ауылдық округінің халқын әлеуметтік қорғау шараларын сақтап қалу жөнінде түзетулер енгізіледі.

Мемлекет басшысының 2018 жылғы 5 қазандағы Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру мақсатында заң жобасымен кеден ісі саласындағы құқық қорғау функцияларын Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитетінен Қаржылық мониторинг комитетінің экономикалық тергеп-тексерулер қызметіне беру, сондай-ақ шағын және орта бизнес субъектілері үшін салықтық рақымшылық жасау көзделеді.

Заң жобасын қабылдау халықты үздіксіз әлеуметтік қамсыздандыру және мемлекеттік қызметтер көрсету үшін жағдай жасауға мүмкіндік береді, Шымкент қаласы мен Түркістан облысы бойынша мемлекеттік органдардың қалыпты жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

Заң 2018 жылы 27 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 28 желтоқсанда № 210-VI ҚРЗ қол қойды.

17. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне меншік құқығын қорғауды күшейту, төрелік, сот жүктемесін оңтайландыру және қылмыстық заңнаманы одан әрі ізгілендіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Құсдәулетов.

Заң жобасы меншік құқығын қорғауды күшейтуге, төрелік институтын жетілдіруге, сот жүктемесін оңтайландыруға және экономикалық қылмыстарды ізгілендіруге бағытталған.

Заң жобасымен 42 заңнамалық актіге, оның ішінде 11 кодекске өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне мүлікті тәркілеу кезінде адамдардың мүліктік құқығын қорғауды көздейтін толықтырулар енгізіледі, атап айтқанда:

- қылмыстық қудалау органының және соттың тәркілеу нысанына жатқызылған нақты мүлікті және дәлелдемені өздерінің актілерінде көрсету міндеті;

- соттың мүлікті тыйым салудан босату туралы мәселені қарау жөніндегі құзыреті белгіленген.

Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтарды ізгілендіру мәселелерін қозғайтын нормалармен толықтырылады, оның ішінде:

- ұлттық валютаны және (немесе) шетел валютасын репатриациялау талабын алғаш рет орындамаған адам міндетті есепке жатқызылуға тиіс қаражатты банктегі шотқа қайтарған жағдайда қылмыстық жауаптылықтан босатылады;

- Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасын алғаш рет бұзған немесе банктің ақшасын заңсыз алғаш рет пайдаланған адам залалды өз еркімен өтеген жағдайда қылмыстық жауаптылықтан босатылады;

- салық және (немесе) бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуден жалтарған адам Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген салықтар және (немесе) бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша берешекті, сондай-ақ өсімпұлды өз еркімен төлеген жағдайда қылмыстық жауаптылықтан босатылады.

Сот жүктемесін оңтайландыру мақсатында заң жобасымен:

- сот оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қарайтын он істі бұйрық арқылы іс жүргізуге;

- сот бұйрығы шығарылатын тоғыз даусыз талапты атқарушылық жазбаны жасау үшін нотариусқа;

- сот атқарушыларының қаулыларын санкциялаудың бірқатарын соттан

прокуратураға беруді көздейтін өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң 2018 жылы 27 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2019 жылы 21 қаңтарда
№ 217-VI ҚРЗ қол қойды.

ҚАРЖЫ ЖӘНЕ БЮДЖЕТ КОМИТЕТІ

1. «1996 жылғы 9 желтоқсанда Нью-Делиде жасалған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Қосарланған салық салуды болдырмау және табыс пен капиталға салынатын салықтарға қатысты салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға және Хаттамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Әділбеков.

1996 жылғы 9 желтоқсанда Нью-Делиде жасалған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Қосарланған салық салуды болдырмау және табыс пен капиталға салынатын салықтарға қатысты салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға және Хаттамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттама 2017 жылғы 6 қаңтарда Нью-Делиде жасалған.

Хаттамада «Қазақстан» терминіне өзгеріс енгізілген, сондай-ақ қолданыстағы заңнамаға сәйкес Конвенция қолданылатын қазақстандық салықтардың атауы нақтыланған.

Сонымен бірге заң жобасында елдің экономикалық мүддесін ескере отырып, салық салу мәселелерін нақтылау және қайта қарау бөлігінде өзгерістер енгізілген. Бұдан басқа уағдаласушы мемлекеттердегі резиденттілікті анықтауды реттейтін баптың ережелері нақтыланған.

Салық қызметтерінің арасындағы ынтымақтастықты кеңейту мақсатында «Ақпарат алмасу» (ЭЫДҰ Модельдік конвенциясына сәйкес келтіру мақсатында осы баптың қолданылуын кеңейту және оны нақтылау бөлігінде), «Жеңілдіктерді шектеу» (бап салықтан жалтару және Конвенция ережелерін теріс пайдалану анықталған кезде ішкі заңнаманы қолдануға мүмкіндік береді), «Салықтарды жинауға көмек» (ЭЫДҰ Модельдік конвенциясына сәйкес келетін жаңа редакцияда жазылған бап салық органдарының салықтық берешекті өндіріп алу тәртібін реттейді) баптарына түзетулер енгізілген.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 25 қаңтарда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 6 ақпанда № 138-VI ҚРЗ қол қойды.

2. «1996 жылғы 16 қыркүйектегі Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзербайжан Республикасының Үкіметі арасындағы табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден

жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзербайжан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Қылышбаев.

1996 жылғы 16 қыркүйектегі Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзербайжан Республикасының Үкіметі арасындағы табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзербайжан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттама 2017 жылғы 3 сәуірде Бакуде жасалды.

Хаттамамен «Қазақстан», «Әзербайжан» деген терминдерге өзгерістер енгізілді, сондай-ақ қолданыстағы заңнамаға сәйкес оларға Конвенция қолданылатын Қазақстан және Әзербайжан салықтарының атаулары нақтыланды.

Хаттамамен салық салу мәселелерін қайта қарауға байланысты өзгерістер енгізілді. Бұдан басқа, уағдаласушы мемлекеттерде резиденттікті айқындауды және тұрақты мекеме құру тәртібін реттейтін баптардың ережелері нақтыланды.

Салық қызметтерінің арасындағы ынтымақтастықты кеңейту және ЭЫДҰ-ның модельдік конвенциясына сәйкес келтіру мақсатында «Қосарланған салық салуды жою» және «Ақпарат алмасу» деген баптарға түзетулер енгізілді. «Жеңілдіктерді шектеу» деген жаңа бап көзделуде, ол салықтық жалтарулар және Конвенцияның ережелерін теріс пайдаланулар анықталған кезде ішкі заңнаманы қолдануға мүмкіндік береді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 15 ақпанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 28 ақпанда № 141-VI ҚРЗ қол қойды.

3. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы 1997 жылғы 11 сәуірдегі Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Ә. Бектаев.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы 1997 жылғы 11 сәуірдегі Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі

арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттама 2016 жылғы 16 наурызда Минскіде жасалған.

Хаттама салық төлеуден жалтаруға жол бермеу және қосарланған салық салуды болдырмау мақсатында салық салу мәселелері бойынша ақпарат алмасу арқылы екі Уағдаласушы мемлекеттің салықтық құрылымдарының ынтымақтастығын кеңейтуді көздейді.

Хаттамамен «Қазақстан» деген терминге өзгеріс енгізілген, сондай-ақ қолданыстағы заңнамаға сәйкес Келісім қолданылатын салықтардың атаулары нақтыланған.

Сондай-ақ «тұрақты мекеме» деген термин барлау жүргізудің бірінші күнінен бастап табиғи ресурстарды барлаудан түсетін табыстарға салық салуға мүмкіндік беретін редакцияда жазылған. Бұдан басқа, елдің экономикалық мүдделерін қорғау мақсатында Хаттамамен акцияларды, қатысу үлестерін өткізу кезінде жекелеген табыстарға пайыздар, роялти, күн өсімі бөлігінде салық салу мәселелерін қайта қарауға байланысты өзгерістер енгізілді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 29 наурызда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 9 сәуірде № 146-VI ҚРЗ қол қойды.

4. «2018 – 2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат О. Перепечина.

«2018 – 2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы 2018 – 2022 жылдарға арналған макроэкономикалық көрсеткіштердің нақтылануы негізінде әзірленді және Мемлекет Басшысының жыл сайынғы Жолдауларын және Қазақстан Республикасы Президентінің бес жаңа әлеуметтік бастамасын іске асыруға бағытталған.

Әлемдік экономикадағы ағымдағы ахуалды, тауар нарықтарындағы конъюнктураны және 2017 жылғы және 2018 жылғы қаңтар-ақпандағы Қазақстан экономикасы салаларының алдын ала даму қорытындыларын есепке ала отырып, 2018 жылға арналған макроэкономикалық көрсеткіштер болжамы нақтыланды.

Базалық сценарийде 2018 жылы мұнай бағасы барреліне 45 АҚШ долларынан барреліне 55 АҚШ долларына дейін артты.

Мұнай өндіру бойынша болжам 1 млн. тоннаға артты және 87 млн. тоннаны құрайды.

2018 жылы атаулы ЖІӨ 57 206,7 млрд. теңге көлемінде бағаланады, бұл

2017 жылғы тамызда мақұлданған болжамға қатысты 1 300,6 млрд. теңгеге артық.

Ұлттық Банктің болжамы бойынша инфляция жыл соңына қарай бұрын жоспарланған 5-7% нысаналы дәлізі шегінде сақталады.

Макроэкономикалық көрсеткіштердің өлшемдерін, 2017 жылдың қорытындысы бойынша іс жүзіндегі түсімдерге сүйене отырып есептеулерді нақтылау 2018 жылғы республикалық бюджет кірістерін қайта қарау үшін негіз болды.

2018 жылға арналған республикалық бюджет кірістерінің нақтыланған болжамы (трансферттер түсімдерін есепке алмағанда) 5 718,2 млрд. теңге сомасында айқындалды немесе 189,8 млрд. теңгеге ұлғайды, оның ішінде салықтық түсімдер бойынша – 196,3 млрд. теңгеге ұлғаю және салықтық емес түсімдер бойынша 6,5 млрд. теңгеге азаю орын алған.

Бекітілген жоспарға қарағанда бірқатар баптар бойынша республикалық бюджет кірістерінің жалпы алғанда 333,3 млрд. теңгеге ұлғаюы болжанып отыр.

Сонымен қатар басқа баптар бойынша «Астана-Экспо 2017» ҰК-дан акциялардың мемлекеттік пакетіне дивиденттер түсімінің төмендеуінің және бір жолғы түсімдердің есебінен 143,5 млрд. теңгеге азаю ескерілді.

2018 жылға трансферттер түсімдерінің 3,0 млрд. теңгеге азаюмен немесе жалпы сомасы 2 918,4 млрд. теңге көзделіп отыр.

2018 жылға арналған бюджеттік кредиттерді өтеу 123,0 млрд. теңге сомасында немесе 5,3 млрд. теңгеге азаюмен айқындалды.

2018 жылға арналған республикалық бюджет шығыстарының нақтыланған көлемі түзетілген бюджеттен 425,1 млрд. теңгеге ұлғая отырып 9 642,9 млрд. теңгені құрайды, олар соның ішінде:

- 293,0 млрд. теңге сомасында Мемлекет басшысының «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік», «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты жыл сайынғы Жолдауларын іске асыруға;

- 25,1 млрд. теңге сомасында ҚР Парламенті палаталарының бірлескен отырысында айтылған Қазақстан Республикасы Президентінің бес әлеуметтік бастамасын іске асыруға;

- 98,9 млрд. теңге сомасында мемлекеттің бұрын қабылдаған міндеттемелері мен Президенттің тапсырмаларын іске асыруға бағытталды.

Бұл ретте Қазақстан Республикасы Үкіметінің резервін 77,5 млрд. теңге сомасында немесе 19,2 млрд. теңгеге азаюмен бекіту ұсынылады.

2018 жылға республикалық бюджеттің тапшылығы 883,2 млрд. теңгені немесе ЖІӨ-ге 1,5% құрайды.

2018 жылға мұнайға қатысты емес тапшылық – 4 330,5 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге 7,6%.

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына түсімдердің нақтыланған болжамы 2018 жылға 2 005,1 млрд. теңге сомасында айқындалды.

Заң жобасы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бюджет заңнамасын жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2017 жылғы 30 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес енгізілген бюджет заңнамасының жаңа талаптарын ескере отырып қалыптастырылды, оған сәйкес мемлекеттік және мемлекет кепілдендірген қарыздардың жай-күйі туралы, тартылған мемлекеттік және мемлекет кепілдендірген қарыздар туралы деректер, республикалық бюджеттен бөлінген, дамуға арналған нысаналы трансферттерді пайдалану туралы ақпарат ұсынылды, сондай-ақ түсіндірме жазбаға мемлекеттік және үкіметтік бағдарламалар бөлігінде республикалық бюджет есебінен қаржыландырылатын бюджеттік инвестициялар тізбесі қоса беріледі.

Тұтастай алғанда заң жобасы мемлекеттік бюджеттік жоспарлау жүйесінің нормаларын айқындайтын Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің ережелеріне сәйкес келеді.

Заң 2018 жылы 26 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 сәуірде № 148-VI ҚРЗ қол қойды.

5. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі, бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Г. Дүйсембаев.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 27 тамыздағы № 954 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының қаржы секторын дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын іске асыру мақсатында, сондай-ақ 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауында айтылған Мемлекет басшысының отандық қор нарығын жандандыру жөніндегі тапсырмасын орындау үшін әзірленген.

Заң жобасының мақсаттары:

жеке тұлғалардың сақтандыру қызметтерін көрсетушілерге сенімін арттыруға ықпал ететін, көрсетілетін қаржы қызметтерін тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың тиімді тетігін құру;

қор нарығын дамыту үшін жағдай жасау;

Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын жетілдіру және халықаралық практикаға сәйкес келтіру болып табылады.

Сақтандыру және сақтандыру қызметі саласында қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін заң жобасымен мыналар көзделеді.

Онлайн-сақтандыруды енгізу. Сақтандыру саласын цифрландыру халыққа сақтандыру шарттарын кеңсеге бармай немесе делдалдардың қатысуынсыз сақтандыру компанияларының интернет-ресурстары арқылы электрондық нысанда жасасуға мүмкіндік береді.

Болашақта делдалдардың болмауы сақтандыру құнының төмендеуіне алып келеді.

Сақтандыру шарттары жөніндегі бірыңғай сақтандыру дерекқоры (БСД) онлайн-сақтандырудың негізгі элементі болады. БСД-ның мемлекеттік органдар мен ұйымдардың ақпараттық жүйелерімен және дерекқорларымен интеграциялануы адамдарды қашықтықтан сәйкестендіруге, қолданыстағы электрондық полистің жасалғандығы мен бар-жоғын тексеруге мүмкіндік береді.

Шетелге шығатын туристерді сақтандыру схемасын өзгерту.

Бұл жаңашылдықпен шығу туризмі саласындағы қолданыстағы заңнаманың олқылықтары жойылады.

Қазақстандық туристерді қорғау мақсатында заң жобасында шетелге шығатын туристің мүлктік мүдделерін міндетті сақтандыруға көшу көзделеді. Туроператорға туристі міндетті сақтандыру шартын жасасу міндеті жүктеледі, бұл ретте сақтанушының туристі міндетті сақтандыру шартын жасасу үшін сақтандырушы ұйымды таңдау құқығы белгіленген. Бұдан басқа, сақтандыру жағдайлары және сақтандыру жағдайлары орын алған кезде, оның ішінде жедел әрі шұғыл медициналық көмек көрсету кезінде жабылуға тиіс шығыстар айқындалған. Сондай-ақ туристі міндетті сақтандыру шартының қолданылу және сақтандырылған туристерді шетелде нақты болған бүкіл кезеңде қорғау мерзімі белгіленген.

Жүктелген сақтандыруды енгізу.

Бұл сақтандыру түрін енгізу халықаралық сақтандыру практикасын ескере отырып әзірленді.

Жүктелген сақтандыру кезінде тәуекелдердің нақты тізбесі айқындалады және соның негізінде клиент үшін әділ тариф белгіленеді. Осылайша жүктелген сақтандыруды енгізу сақтандыру компанияларына анағұрлым икемді болуға әрі өз клиенттеріне сақтандырудың неғұрлым тиімді шарттарын ұсынуға мүмкінді береді.

Сақтандыру омбудсманының өкілеттіктерін кеңейту.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес сақтандыру омбудсманының өкілеттіктері автомобиль иелерінің жауапкершілігін сақтандыруға ғана қолданылады. Осы заң жобасымен сақтандыру компаниясының клиенттеріне кез келген сақтандыру түрі бойынша қорғауға сақтандыру омбудсманына жүгіну мүмкіндігі беріледі.

Бірқатар шектеу шараларын енгізу.

Көзделген шаралар халық пен бизнес үшін көрсетілетін сақтандыру қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз етуге және құнын төмендетуге, оның ішінде тікелей сатуларды дамыту және делдал сақтандыру агенттерінің қатысуын азайту арқылы төмендетуге бағытталған.

Мәселен, сақтандыру агенттерінің қатысуы талап етілмейтін және орынсыз болатын сақтандыру түрлері бойынша олардың қатысуына тура тыйым салу белгіленген.

Қайта сақтандыру арқылы ақшаны шетелге шығарудың заңсыз схемаларын болдырмау мақсатында:

1) лицензияда көрсетілмеген сыныптар бойынша да, «өмірді сақтандыру» және «жалпы сақтандыру» салалары арасындағы сыныптар бойынша да тәуекелдерді қайта сақтандыруға;

2) Қазақстан Республикасының бірнеше бейрезиденттері-сақтандыру брокерлерінің тәуекелдерді шетелге беру кезіндегі делдалдығына тыйым салуды енгізу ұсынылады.

Ұлттық Банк сақтандыру тәуекелдерін беру рұқсат етілетін шетелдік қайта сақтандырушылардың тізілімін (ақ тізім) және Қазақстан Республикасының тыйым салынған бейрезиденттері-қайта сақтандырушыларының тізілімін (қара тізім) жүргізетін болады.

Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының (СТКҚ) қосымша кепілдіктері.

Заң жобасында СТКҚ аннуитеттік сақтандырудың қолданыстағы шарттары бойынша төлемдердің үздіксіздігі мен уақтылығын, қызметкердің кәсіби еңбекке жарамдылығын жоғалту дәрежесін белгілеген не ұзартқан (қайта куәландырған) жағдайда жасалған аннуитет шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысын төлеудің жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді деп көзделген.

Кепілдік беру сақтандыру ұйымын таратудың транзиттік кезеңінде барлық міндеттемелер басқа сақтандыру компаниясына берілгенге дейін қолданылатын болады. Бұл түзетулер зейнеткерлер мен жұмысқа жарамсыз адамдарға сақтандыру компаниясының не заңды тұлғаның таратылуына қарамастан СТКҚ-дан өз ақшаларын уақтылы алуына мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, заң жобасында сақтандыру жағдайларының санына қарамастан, көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шеңберінде бір жыл бойы сақтандыру полисінің қолданылуының үздіксіздігі қағидатын қамтамасыз ету көзделген. Сондай-ақ жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандырылушының жауапкершілігінің шекті көлемі ұлғайтылған.

Сақтандыру жағдайлары болмаған және өз қызметкерлері үшін қолайлы әрі қауіпсіз еңбек жағдайларын жасайтын, Unit-linked өмірді жинақтап сақтандырудың сақтандыру өнімдерін дамыту жөніндегі шараларды көздеген сақтандырушылар (жұмыс берушілер) үшін сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін азайту мүмкіндігі көзделген.

Заң жобасымен қор нарығы саласында мыналар көзделген.

Қор нарығы инфрақұлымын жетілдіру, оның шеңберінде:

- Бағалы қағаздарды бірыңғай тіркеушіні Бағалы қағаздардың орталық депозитарийіне қосу және Орталық депозитарийдің функционалын одан әрі кеңейту;

- оның базасында қор биржасы қосымша бірқатар қызмет түрлерін жүзеге асыратын бағалы қағаздардың биржалық нарығының интеграцияландырылған

ақпараттық жүйесін құруды, оның жұмыс істеуін және техникалық сүйемелдеуді қамтамасыз етуді қамтитын қор биржасының функционалын кеңейту;

- отандық брокерлердің бәсекеге қабілеттілігін арттыру және өз клиенттеріне брокерлік қызмет шеңберінде көрсетілетін қызметтердің толық көлемін ұсыну мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында олардың инвестициялық мүмкіндіктерін кеңейту көзделеді.

Инвестициялаудың ұжымдық нысандарын дамыту.

Заң жобасын талқылау және екінші оқылымға дайындау барысында оған:

- ұлттық қауіпсіздік органдарына көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарына қатысты сақтандыру кұпиясын кұрайтын мәліметтерді прокурордың санкциясынсыз алуға құқық беру;

- актуарийлер бірлестігінің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының, сақтандыру омбудсманының құқықтық жағдайын, қызметін реттеуді және оларға қойылатын талаптарды нақтылау;

-сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының қызметіне қатысты жекелеген нормаларды нақтылау;

- тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін және көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатқан кездегі сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін сақтандырушының ұстап қалуын регламенттейтін нормаларды дұрыс жазу;

- акционерлік қоғамдардың есептерді ұсыну мерзімдерін нақтылау;

- заң жобасының мәтінін қолданыстағы заңнамаға, сондай-ақ енгізілген өзгерістерге сәйкес келтіру;

- заң жобасының мәтінін енгізілген өзгерістерге сәйкес келтіру;

- заң жобасының редакциясын жақсарту және нақтылау, заң техникасының қағидаларына сәйкес келтіру бөлігінде өзгерістер мен толықтырулар енгізу қажеттігі туындады.

Барлық ескертулер мен ұсыныстар салыстырма кестеге жинақталған.

Заң жобасы 2018 жылы 14 маусымда толықтырулар мен түзетулер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 20 маусымда Мәжіліс Заңды қабылдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2 шілдеде № 166-VI ҚРЗ қол қойды.

6. «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Плотников.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 27 тамыздағы № 954 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының қаржы секторын дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын іске асыру мақсатында, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы

6 қыркүйектегі № 314 Жарлығымен бекітілген Заң шығару жұмысының 2016-2021 жылдарға арналған тұжырымдамалық жоспарын орындау шеңберінде әзірленді.

Қойылған міндеттерге қол жеткізу үшін Заң жобасымен мынадай бағыттар көзделеді:

- валюталық операцияларды валюталық операциялар туралы ақпараттарды жинақтау рәсімдерін бір мезгілде оңтайландыра отырып мониторингпен қамтуды кеңейту;

- Қазақстан аумағында есеп айырысуларда шетел валютасын қысқарту;

- либералдық валюталық режим қағидаларын сақтау, ол азаматтар мен бизнес субъектілеріне қосымша жүктеме салмай, халықаралық ұйымдардағы интеграциялық бірлестіктер мен мүшеліктер шеңберінде Қазақстан Республикасы қабылдаған халықаралық міндеттемелерді орындауды қамтамасыз етеді;

- шетелдік ұйымдардың филиалдарын резиденттер ретінде тану. Бұл бағыт жергілікті компаниялар мен шетелдік ұйымдардың филиалдары үшін бизнес жүргізуде тең жағдайды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді;

- елден ақшаларды алып шығуға қарсы іс-қимылды күшейту. Мұндай операцияларды банктер тек резидент валюталық бақылау органына ақпарат беруге арналған рұқсатты ұсынған кезде ғана жүзеге асырады.

Бұдан басқа, заң жобасымен банктік емес айырбастау пункттеріне Ұлттық Банк шығарған шағын алтын құймаларын сатып алуға және сатуға құқық беріледі.

Сондай-ақ, «валюталық операциялар» ұғымында валюталық құндылықтарды сенімгерлік басқаруға беру не брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт негізінде беру, бейрезидент шығарған электрондық ақшаларды резиденттің сатып алуы мен өтеуі және керісінше жасауы қамтылған.

Заң 2018 жылы 21 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2 шілдеде № 167-VI ҚРЗ қол қойды.

7. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне валюталық реттеу және валюталық бақылау, қаржы ұйымдарының қызметін тәуекелге бағдарланған қадағалау, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Плотников.

Заң жобасы «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Заң жобасының нормаларына сәйкес келтіру мақсатында, сондай-ақ Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес әзірленді.

Осы заң жобасында мынадай мәселелер көзделеді.

Валюталық реттеу және валюталық бақылау бойынша

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне валюталық заңнаманы бұзғаны үшін тұлғаға әкімшілік жауаптылық белгілеу және қолма-қол шетел валютасын сатып алу және сату бағамдарын белгілеу туралы өкімдерді жұмыс емес уақытында шығарғаны үшін, сондай-ақ шетел валютасын сатып алу бағамдарының сату бағамдарынан ауытқу шектерін сақтамағаны үшін жауаптылықты алып тастау бөлігінде өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Капиталды елден шығаруға қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды қолдану шеңберінде Салық кодексіне екі жыл ішінде қайтарылмаған (қанағаттандырылмаған) импорт бойынша алдын ала төлеу сомаларын салық салынатын кірістер деп тануды көздейтін түзетулер енгізіледі.

«Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» ҚР Заңында банктік емес айырбастау пункттерін олардың қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес келмеуіне байланысты лицензиядан айырудың қосымша негізі көзделеді. Бұдан басқа, мемлекеттік кіріс органдарына валюталық операциялар бойынша банктік құпияны ашу мүмкіндігі белгіленеді, сондай-ақ капиталды шығаруға байланысты операцияларға қатысты нақты шаралар қолдану үшін сыртқы экономикалық шарттар бойынша және осындай операцияларды жүзеге асыратын тұлғалармен ақпарат алмасу көзделеді.

Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша

Заң жобасымен тәуекелге бағдарланған қадағалауды енгізу ұсынылады, оның шеңберінде Ұлттық Банк нысандандырылған талаптарға қосымша Ұлттық Банктің кәсіптік бағалауын көздейтін уәжді пайымдау институтын пайдаланатын болады.

Мемлекет басшысы Бес әлеуметтік бастама шеңберінде жариялаған «Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру» - «7-20-25» бағдарламасын іске асыру шеңберінде заң жобасымен жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес ипотекалық қарызының ерекшеліктері белгіленеді.

Тұтынушылардың құқықтарын қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін 100% деңгейінде шектеу бөлігінде қарыз алушы жеке тұлғаларды қорғауға бағытталған түзетулер енгізіледі.

Заң жобасымен депозиттің қосымша түрі – жинақ салымдарын енгізу көзделеді. Бұл салымшылардың қазіргі бар құқықтарын қозғамайтын жинақтаудың баламалы құралы.

Жаңа құралға инвестиция салу жоғары сыйақы мөлшерлемесін алуды және ұлттық валютадағы өзге де салымдар бойынша мемлекеттік кепілдікті қолданыстағы 10 млн. теңгеге дейінгі кепілдікке қарағанда 15 млн. теңгеге дейін арттыруды көздейді. Бұл ретте салымды талап ету жөнінде банкті 30 күн бұрын хабардар еткен жағдайда салымшының оны мерзімінен бұрын алу құқығы болады. Бұл құрал ұзақ мерзімді жинаққа арналғандықтан, ол мерзімінен бұрын алынған жағдайда сыйақы мөлшері талап еткенге дейінгі

салымдар бойынша белгіленген мөлшерлеме бойынша қайта есептеледі.

Сонымен қатар реттеудің ерекше режимі енгізіледі, бұл қаржы нарығындағы бәсекелестіктің дамуын ынталандыруға, сондай-ақ қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеуде барабар тәсілдерді тұжырымдауға мүмкіндік береді.

Орталық контрагенттің қаржылық орнықтылығын қамтамасыз ету және оның қатысуымен қор нарығындағы барлық мәмілелердің орындалуына кепілдік беру шеңберінде орталық контрагент активтеріне тыйым салу және өзге өндіріп алу мүмкіндіктерін жою мақсатында нормалар көзделеді.

Тұтастай алғанда, заң жобасы Қазақстан Республикасы Конституциясына сәйкес келеді, «Құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және басқа да заңнамалық актілерге қайшы келмейді.

Заң 2018 жылы 21 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2 шілдеде № 168-VI ҚРЗ қол қойды.

8. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне венчурлік қаржыландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Қылышбаев.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне венчурлік қаржыландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Президенті Н. Назарбаевтың «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауын орындау мақсатында әзірленді.

Заң жобасының мақсаты венчурлік қаржыландырумен, оның ішінде қазіргі заманғы халықаралық тәжірибе негізінде индустриялық-инновациялық қызметті тиімді мемлекеттік қолдаумен және технологиялар трансфертімен байланысты қатынастардың жүйелі заңнамалық реттелуін енгізу арқылы инновациялық белсенділікті арттыру, жеке венчурлік капитал нарығының, цифрлық және басқа да инновациялық шешімдерді әзірлеушілердің жеке экожүйесінің дамуы мен тиімді қызметін ынталандыру болып табылады.

Бүгінгі күні Қазақстан Республикасында жеке венчурлік капитал нарығының жүйелі түрде реттелуі жоқ, ол Қазақстан Республикасында инновацияларды әзірлеу бойынша кәсіпкерлікті венчурлік (жоғары тәуекелді) қаржыландыру, оның ішінде шетелдерден трансферттеу арқылы туындауы мен дамуы үшін қажет.

Отандық заңнама көптеген параметрлер бойынша венчурлік капитал нарықтарын реттеудің бүкіл әлемдік құқықтық үрдістеріне сай келмейді, сондай-ақ жеке венчурлік қаржыландыруды дамытудың оңтайлы заңнамалық тетіктерін қамтымайды.

Осылайша, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында елдегі венчурлік капитал нарығының дамуына негіз болатын:

- икемді азаматтық заңнама;
- мемлекеттік қолдау тетіктерінің, оның ішінде венчурлік жобаларды тікелей және (немесе) мемлекеттік даму институттары арқылы мүмкін болатын мемлекеттік қоса қаржыландырудың болуы;
- венчурлік қызметтің ерекшелігін ескере отырып, венчурлік қаржыландыру үшін мемлекеттік ынталандыру шараларының тиімділігін бағалау;
- венчурлік қорларды құру мен қалыптастырудың еркін ұйымдастырушылық-құқықтық нысаны сияқты бірқатар негізгі факторлар және басқа да факторлар жоқ.

Осылайша, қазіргі кезеңде қазақстандық юрисдикциядағы венчурлік кәсіпкерлікті жүргізу әлеуетті инвесторлар үшін тартымсыз болып табылады.

Заң жобасын қабылдау венчурлік қаржыландыру саласында заңнамалық базаны қалыптастыруға және жетілдіруге әкеп соғады, ол жеке венчурлік қаржыландыру нарығына қатысушылардың инвестициялық белсенділігінің артуы мен Қазақстанда инновациялық және кәсіпкерлік белсенділіктің өсуіне алып келеді.

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 шілдеде № 174-VI ҚРЗ қол қойды.

9. «1996 жылғы 12 маусымдағы Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасы Үкіметінің арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Шелпеков.

1996 жылғы 12 маусымдағы Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасы Үкіметінің арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасында хаттама 2017 жылғы 23 наурызда Астанада жасалды.

Хаттаманың мақсаты ақпарат алмасу арқылы екі мемлекеттің салық органдарының ынтымақтастығын дамыту және кірістердің жекелеген түрлеріне салық салу нысанында Келісімнің жекелеген ережелерін қайта қарау болып табылады.

Хаттамамен:

- ақпарат алмасуды ұлғайту арқылы салықтан жалтаруға жол бермеуге бағытталған ережелерді өзгерту, салық жинауға жинауға көмектесу;

- бейрезиденттің тұрақты мекеме құру өлшемшарттарын айқындайтын баптарының ережелерін нақтылау;

- бірқатар терминдерді өзгерту және Келісімнің күші әсер ететін қазақстандық салықтардың атауларын нақтылау;

- дивидендтерге, проценттерге, роялтіге, мүлік құнының өсуіне, тәуелсіз жеке қызметтерге және басқа табыстарға салық салу тәртібін реттейтін баптарды өзгерту көзделген.

Хаттама салық қатынастарының салыстырмалы тұрақтылығына кепілдік береді, табыстарға қосарланған салық салуға жол бермейді және сол арқылы екі мемлекет арасында неғұрлым тығыз экономикалық байланыстар орнатуға мүмкіндік береді.

Заң 2018 жылы 6 қыркүйекте Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 18 қыркүйекте № 182-VI ҚРЗ қол қойды.

10. «2018 – 2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат О. Перепечина.

«2018 – 2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 19 маусымдағы № 702 Жарлығын іске асыру, қабылданған міндеттемелердің іске асырылуын қамтамасыз ету мақсатында, сондай-ақ 2018-2022 жылдарға арналған макроэкономикалық көрсеткіштердің өзгеруіне байланысты әзірленді.

Әлемдегі ағымдағы ахуалды, сыртқы нарықтардағы конъюнктураны, 2017 жылғы ЖІӨ есептік базасының шығуын және Қазақстан экономикасы салаларының 2018 жылдың 8 айында дамуының алдын ала қорытындыларын ескере отырып, Қазақстан Республикасының 2018-2022 жылдарға арналған әлеуметтік-экономикалық даму болжамы шеңберінде 2018 жылға арналған макроэкономикалық көрсеткіштер болжамы нақтыланды.

Базалық сценарийде 2018 жылы мұнайдың бағасы баррель үшін 55 АҚШ доллардан баррель үшін 60 АҚШ долларға дейін артты.

2018 жылғы номиналды ЖІӨ 58 242,9 млрд. теңге көлемінде бағаланады, бұл 2018 жылғы сәуірде мақұлданған көрсеткіштен салыстырмалы түрде 1 036,2 млрд. теңгеге жоғары. Халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ 9 114,2 АҚШ долларын құрады. ЖІӨ нақты өсуі өзгерген жоқ және 103,8%-ды құрап отыр.

Ұлттық Банктің болжамы бойынша жылдың аяғына қарай инфляция бұрын жоспарланған 5-7% нысаналы дәліз шегінде сақталады.

Экспорт бойынша болжам 2,6 млрд. АҚШ долларына ұлғайған және 56,5 млрд. АҚШ долларын құрайды. Импорт көлемі 917,5 млн. АҚШ долларына төмендей отырып, 33,2 млрд. АҚШ долларына дейін түзетілген.

Экономика салаларының өсу болжамы бұрынғы деңгейде.

2018 жылға арналған республикалық бюджеттің кірістер болжамы (трансферттер түсімінсіз) өзгеріссіз қалып, 5 718,2 млрд. теңгені құрап отыр.

2018 жылы трансферттер түсімі Оңтүстік Қазақстан облысының әкімшілік-аумақтық құрылысының өзгеруіне және Шымкент қаласын республикалық маңызы бар қала санатына жатқызуға байланысты кері трансферт нәтижесінде 15,0 млрд. теңгеге ұлғаюмен жалпы сомасы 2 933,5 млрд. теңге көлемінде көзделген.

2018 жылы бюджеттік кредиттерді өтеу 120,5 млрд. теңге сомасында немесе 2,4 млрд. теңгеге азаюмен айқындалған.

2018 жылға арналған республикалық бюджет шығыстары нақтыланған бюджетпен салыстырғанда 12,6 млрд. теңгеге ұлғаюмен 9 655,5 млрд. теңге сомасында көзделген. Аталған ұлғаюды, сондай-ақ қаражаттың қайта бөлінуін ескере отырып, республикалық бюджет шығыстары:

- 29,7 млрд. теңге сомасында Шымкент және Түркістан қалаларының

әкімшілік мәртебелерін өзгерту және оларды дамыту бойынша Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 19 маусымдағы № 702 Жарлығын;

- 39,4 млрд. теңге сомасында Мемлекет басшысының 2018 жылғы 5 қазандағы «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Жолдауында айтылған жекелеген тапсырмаларын;

- 44,5 млрд. теңге сомасында елдің бұрын қабылданған міндеттемелерін және Президенттің «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік», «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» жыл сайынғы Жолдаулары шеңберіндегі тапсырмаларын іске асыруға бағытталған.

Бұл ретте Қазақстан Республикасы Үкіметінің резервін 103,4 млрд. теңге сомасында немесе 26,0 млрд. теңгеге ұлғайтумен белгілеу ұсынылады.

2018 жылға арналған республикалық бюджет тапшылығы өзгеріссіз қалып, 883,2 млрд. теңгені немесе ЖІӨ-нің 1,5%-ын құрады.

2018 жылға арналған бюджеттің мұнайға қатысты емес тапшылығы – 4 330,5 млрд. теңге немесе ЖІӨ-нің 7,4%-ы.

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына түсетін түсімдердің нақтыланған болжамы 2018 жылы жоспардағыдан 1 133,0 млрд. теңгеге ұлғаяумен 3 138,1 млрд. теңге сомасында айқындалған.

Тұтастай алғанда заң жобасы мемлекеттік бюджеттік жоспарлау жүйесінің нормаларын айқындайтын Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің ережелеріне сәйкес келеді.

Заң 2018 жылы 25 қазанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 29 қазанда № 187-VI ҚРЗ қол қойды.

11. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2019 – 2021 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат О. Перепечина.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 24-бабы 2-тармағына сәйкес әзірленген.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджетке кепілдендірілген трансферттің мөлшерлерін бекіту көзделеді.

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі Кеңестің шешіміне сәйкес Ұлттық қордан 2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджетке кепілдендірілген трансферттің мөлшері 2019 жылға – 2 450,0 млрд. теңге, 2020 жылға – 2 300,0 млрд. теңге, 2021 жылға – 2 000,0 млрд. теңге болып айқындалды.

2019 – 2021 жылдарға арналған Ұлттық қордан кепілдендірілген трансферттің айқындалған мөлшерлері Ұлттық қордағы қаражаттың тиісті

қаржы жылының соңына ішкі жалпы өнімнің болжамды мәнінен 30% мөлшерінде төмендемейтін қалдық бойынша шарттың орындалуын қамтамасыз етеді.

Тұтастай алғанда заң жобасын қабылдау бюджеттің және Ұлттық қордың теңгерімділігін қамтамасыз етуге, сондай-ақ үш жылдық кезеңде мұнайдан тыс тапшылықты төмендетуге мүмкіндік береді.

Заң 2018 жылы 26 қарашада Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 30 қарашада № 196-VI ҚРЗ қол қойды.

12. «2019–2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат О. Перепечина.

«2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Бюджет кодексiне сәйкес, Қазақстан Республикасының 2019 – 2021 жылдарға арналған әлеуметтік-экономикалық даму болжамы мен бюджет параметрлерінің және Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына жыл сайынғы жолдаулары негізінде әзірленді.

Осы факторлар ескеріле отырып, жоспарланатын номиналды ЖІӨ 2019 жылы 64,1 трлн. теңгеден 2023 жылы 86,9 трлн. теңгеге дейін өседі. ЖІӨ-нің орташа жылдық өсуі 4,2 %-ды құрайды. Халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ 2019 жылы 9,9 мың АҚШ долларынан 2023 жылға қарай 12,9 мың АҚШ долларына дейін өседі.

Мұнайдың әлемдік бағасы 2019 – 2023 жылдары бір баррельге 60 АҚШ доллары деңгейінде қалыптасады. Шикі мұнай өндіру көлемі 2019 жылы 88,0 млн. тоннадан 2023 жылы 99,0 млн тоннаға дейін өсуі күтілуде.

Өнеркәсіп 2019 – 2023 жылдар аралығында орташа алғанда 3,4 %-ға өсетін болады. Ауыл, орман және балық шаруашылықтары бұл кезеңде жыл сайын орташа алғанда 6,4 %-ға жыл сайын өсетін болады.

Экспорттың жоспарлы көлемі 2023 жылы 68,5 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаюмен 2019 жылы 56,4 млрд. АҚШ долларын құрайды, импорт 2019 жылы 34,8 млрд. АҚШ долларынан 2023 жылы 41,9 млрд. АҚШ долларына дейін өседі.

Ақша-кредит саясаты елдегі баға тұрақтылығын қамтамасыз етуге, 2019 жылы 4,0 – 6,0% және кейінгі орта мерзімді перспективада 3,0 – 4,0% дәлізіндегі инфляция бойынша нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізуге бағытталады.

Бюджет жобасы мынадай үш негізгі міндеттерді шешуге:

- кез келген экономикалық конъюнктура кезінде қабылданған әлеуметтік міндеттемелерді орындауға;

- 2025 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарын іске асыру шеңберінде жеті басым реформаны орындауға;

- Мемлекет басшысының ағымдағы жылғы 5 қазандағы

«Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыруға бағытталған.

Заң жобасын Парламент Мәжілісінде талқылау барысында өзгерістер мен толықтырулар, оның ішінде Мемлекет басшысының Жолдауындағы іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуге бағытталған өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Атап айтқанда, Түркістан облысының бюджетінен Шымкент қаласының бюджетіне нысаналы трансферт арқылы жіберілген алып қою нәтижесінде 2019 жылға арналған республикалық бюджеттің кіріс сомасы 19,2 млрд. теңгеге ұлғайды.

2019-2021 жылдарға арналған республикалық бюджет шығыстары тұтастай алғанда 971,1 млрд. теңгеге, оның ішінде 2019 жылы 342,3 млрд. теңгеге қайта бөлінде.

Осылайша, Парламент Мәжілісі мақұлдағаннан кейін «2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасында **2019 жылға** арналған республикалық бюджеттің кірістер болжамы (*трансферттердің түсімін ескермегенде*) **6 809,7 млрд. теңге сомасында** айқындалды, бұл 878,7 млрд. теңгеден асып, ағымдағы жылдың бағалауына 114,8 %-ды құрайды.

2020 жылға арналған республикалық бюджеттің кірістер болжамы (*трансферттердің түсімін ескермегенде*) **7 382,0 млрд. теңге**, 2021 жылға – **8 024,7 млрд. теңге** сомасында айқындалды.

Трансферттер түсімі 2019 жылға **2 843,9 млрд. теңге**, 2020 жылға – **2 602,7 млрд. теңге**, 2021 жылға – **2 315,1 млрд. теңге** сомасында көзделеді. Оның ішінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан республикалық бюджетке кепілдендірілген трансферт сомасы 2019 жылы 2,45 трлн.теңгені, 2020 жылы – 2,3 трлн.теңгені, 2021 жылы – 2,0 трлн.теңгені құрайды.

Бюджеттік кредиттерді өтеу бойынша болжам 2019 жылға **116,8 млрд. теңге**, 2020 жылға – **98,4 млрд. теңге**, 2021 жылға – **151,4 млрд. теңге** сомасында айқындалды.

Республикалық бюджет шығыстарының жалпы көлемі 2019 жылға **10 715,9 млрд. теңге**, 2020 жылға – **11 080,8 млрд. теңге**, 2021 жылға – **11 427,9 млрд. теңге** сомасында жоспарланып отыр.

Үшжылдық бюджет жобасында жалпы сомасы **2 403,1 млрд. теңге**, оның ішінде **2019 жылға – 817,1 млрд. теңге**, **2020 жылға – 827,5 млрд. теңге** және **2021 жылға – 758,5 млрд. теңге** сомасына Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауларында берілген тапсырмаларды іске асыруға шығыстар көзделген.

Олардың ішінде Президенттің ағымдағы жылғы 5 қазандағы «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыруға **943,4 млрд. теңге**, оның ішінде **2019 жылға – 327,1 млрд. теңге**, **2020 және 2021 жылдарға тиісінше 340,5 және 275,8 млрд. теңге** берілетін болады.

Үшжылдық бюджет шеңберінде **жалпы мемлекеттік шығыстарға** 7 820,0 млрд. теңге, оның ішінде на 2019 жылға – 2 369,0 млрд. теңге, 2020 жылға – 2 583,8 млрд. теңге, 2021 жылға – 2 867,2 млрд. теңге көзделген.

Дәстүрлі түрде бюджет шығыстарының анағұрлым көп үлес салмағын **әлеуметтік саланың шығыстары** құрайды.

2019 жылы 4 827,0 млрд. теңге немесе барлық шығыстардың 45,0 %-ы көзделген, бұл ретте осы бағыттың үлесі ұлғая түседі және 2020 жылы 47,7 %-ды немесе 5 282,4 млрд. теңгені, 2021 жылы 49,1 %-ды немесе 5 607,0 млрд. теңгені құрайды. Осылайша, 2019 – 2021 жылдар ішінде республикалық бюджет әлеуметтік бағдарланған бюджет болып қала береді.

Осы бағыт бойынша шығыстардың негізгі көлемі **әлеуметтік қамсыздандыруға және еліміздің азаматтарына әлеуметтік көмек көрсетуге** тиесілі болады, ол үшін 2019 жылға 3 043,7 млрд. теңге, 2020 жылға – 3 232,4 млрд. теңге және 2021 жылға – 3 430,8 млрд. теңге жоспарланды.

Осы бағыт бойынша шығыстардың өсуі зейнетақы мен жәрдемақы көлемдерінің инфляция деңгейіне пропорционалды индекстелуіне, сондай-ақ 2018 жылғы 1 шілдеден бастап базалық зейнетақы төлемдерін тағайындау тәртібінің өзгеруіне байланысты болады.

Бұдан басқа, Президент Жолдауының тапсырмаларын іске асыру үшін **77,8 млрд. теңге** ең төмен жалақы мөлшерін 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап 42 500 теңгеге дейін немесе ағымдағы жылдың деңгейіне қарағанда 1,5 есеге арттыру көзделеді.

Білім беру және ғылым жүйесін дамытуға бюджет жобасында 2019-2021 жылдарға 2 031,0 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылға – 583,5 млрд. теңге, 2020 жылға – 685,6 млрд. теңге, 2021 жылы – 761,9 млрд. теңге көзделген.

2019 жылы білім саласы бюджетінің негізгі шығыстары экономика салалары үшін техникалық және кәсіптік, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар білікті мамандарды даярлауға, мұғалімдердің жалақысын көтеруге бағытталады.

Оқушылар орны тапшылығын, сондай-ақ үш ауысымды және апатты жағдайдағы мектептерді жою мақсатында жаңа мектептер салу жалғасатын болады. Бұдан басқа, Мемлекет басшысының тапсырмаларын іске асыру мақсатында үшжылдық кезеңде студенттер үшін 45 мың орынға, оның ішінде 2019 жылы – 5 мың орынға арналған жаңа жатақханалар салу көзделген.

Ғылымды дамытуға алдағы үш жылда 118,9 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 42,7 млрд. теңге, 2020 жылы – 42,6 млрд. теңге және 2021 жылы – 33,6 млрд. теңге көзделген.

Денсаулық сақтау жүйесіне 2019 – 2021 жылдары жұмсалатын шығыстар 3 745,1 млрд. теңгені, оның ішінде 2019 жылы – 1 118,1 млрд. теңгені, 2020 жылы – 1 287,1 млрд. теңгені, 2021 жылы – 1 339,9 млрд. теңгені құрайды.

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап халықтың барлық санаттарын

медициналық көмектің негізгі түрлерімен қамтамасыз ету мақсатында тегін медициналық көмектің кепілді көлемінің топтамасы арттырылатын болады.

2019 – 2021 жылдарға арналған тегін медициналық көмектің кепілді көлемі **2 751,2 млрд. теңгені**, оның ішінде 2019 жылы – **981,3 млрд. теңгені** құрайды.

Осы шығыстардың шеңберінде Алматы, Қызылорда облыстарында, сондай-ақ Павлодар қаласында медициналық мекемелердің құрылысын аяқтау көзделіп отыр.

Мәдениет пен спортты дамытуға арналған шығыстар 2019 – 2021 жылдары 221,5 млрд. теңгені, оның ішінде 2019 жылы – 77,7 млрд. теңгені, 2020 жылы – 73,3 млрд. теңгені, 2021 жылы – 70,5 млрд. теңгені құрайды.

Осы қаражаттардың шеңберінде қоғамдық сананы жаңғырту, театрлардың, мұражайлардың, кітапханалар мен архивтердің жұмыс істеуін жақсарту, спортты дамытуды қолдау, кадрларды даярлау, туризмді дамыту жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру көзделген.

Экономиканың **нақты секторын қолдау мен дамытуға** арналған шығыстар экономика салаларының бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету саясатын іске асырумен, технологиялық жаңартумен және цифрландырумен байланысты болып отыр.

Осы бағыт бойынша үшжылдық кезеңге 4 641,3 млрд. теңге көзделген, оның ішінде 2019 жылға 1 846,2 млрд. теңге, 2020 жылға – 1 490,2 млрд. теңге, 2021 жылға – 1 304,9 млрд. теңге көзделген.

Осы бағыт шеңберінде **«Нұрлы жол» мемлекеттік инфрақұрылымдық даму бағдарламасын** іске асыруды жалғастыруға 1 527,9 млрд. теңге сомасындағы шығыстар, оның ішінде 2019 жылға – 558,4 млрд. теңге, 2020 жылға – 497,5 млрд. теңге, 2021 жылға – 472,0 млрд. теңге көзделген.

Бұл шығыстар хаб қағидаты негізінде елдің макроөңірлерін интеграциялау арқылы бірыңғай экономикалық нарық қалыптастыруға, көлік инфрақұрылымын халықаралық көлік жүйесіне интеграциялауға бағытталатын болады.

«Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасын іске асыруға үшжылдық кезеңге 261,5 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылға – 145,1 млрд. теңге, 2020 жылға – 71,0 млрд. теңге, 2021 жылға – 45,4 млрд. теңге көзделген.

Осы бағдарлама бойынша қаражат жергілікті атқарушы органдардың халықтың әлеуметтік тұрғыдан осал топтары үшін сатып алу құқығынсыз жалдамалы тұрғын үйлерді салуына бағытталады. Тұрғын үйлерге және көп пәтерлі тұрғын үйлерге инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жеткізу жобаларын іске асыру жалғасады. «ТҚЖБ» АҚ салымшыларына төмендетілген пайыздық мөлшерлеме бойынша алдын ала және аралық тұрғын үй қарыздарын беру және құрылыс салушылардың кредиттері бойынша және ипотекалық тұрғын үй қарыздары бойынша сыйақы мөлшерлемесі бөлігін субсидиялау жүзеге асырылатын болады.

Агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға үшжылдық кезеңде 735,8 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 250,0 млрд. теңге, 2020 жылы – 247,6 млрд. теңге, 2021 жылы – 238,2 млрд. теңге көзделген.

Индустриалдық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасын іске асыруға жалпы сомасы 329,5 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 147,0 млрд. теңге, 2020 жылы – 126,0 млрд. теңге, 2021 жылы – 56,0 млрд. теңге шығыстар көзделген.

Бұл қаражаттар ұзақ мерзімді лизингтік қаржыландыруға, индустрияландырудың жаңа жобаларын қаржыландыруға, шикізаттық емес экспортты қолдауға, кредиттеуге, сондай-ақ инвестициялар тартуға және өңдеу өнеркәсібінің 6 басым саласындағы инновацияларды дамытуға бағытталатын болады.

Өңірлерді дамыту бағдарламасын іске асыруға үшжылдық кезеңге 266,4 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 155,1 млрд. теңге, 2020 жылы – 71,1 млрд. теңге, 2021 жылы – 40,2 млрд. теңге көзделген.

Бұл бағыт бойынша ауыл тұрғындарын сапалы ауыз сумен қамтамасыз етуге, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығын жаңғыртуға, сондай-ақ қалаларда сумен жабдықтауға және су бұруға қаражат көзделген.

«Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдаудың және дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде үш жылға 111,8 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 39,9 млрд. теңге, 2020 жылы – 38,0 млрд. теңге және 2021 жылы – 33,9 млрд. теңге бөлу жоспарлануда.

Осы қаражат кәсіпкерлерді қаржылық және қаржылық емес қолдау шараларына, сондай-ақ өндірістік (индустриялық) инфрақұрылымды дамытуға бағытталатын болады.

Алдағы кезеңде **Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамыту бағдарламасы** шеңберінде жұмыс жалғасатын болады, оған 205 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 67,7 млрд. теңге, 2020 жылы – 76,3 млрд. теңге және 2021 жылы – 76,9 млрд. теңге бағытталатын болады.

Жылу-электрэнергетикасын дамытуға үш жыл ішінде 96,9 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 41,8 млрд. теңге, 2020 жылы – 40,1 млрд. теңге және 2021 жылы – 15,0 млрд. теңге бағыттау жоспарлануда.

Газ-көлік тасымалдау жүйесін дамытуға үш жыл ішінде 52,3 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 44 жобаны іске асыру үшін 16,1 млрд. теңге бөлу жоспарланған, олардың 14-і – жалғастырылып жатқан және 30-ы – жаңа жоба. 2020 жылы - 18,7 млрд. теңге, 2021 жылы – 17,5 млрд. теңге. Бұл қаражат Ақтөбе, Атырау, Қостанай, Қызылорда, Батыс Қазақстан, Жамбыл, Түркістан және Алматы облыстарындағы елді мекендерді табиғи газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

2019 – 2021 жылдары **«Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасын** іске асыруға жалпы сомасы 32,2 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 16,9 млрд. теңге, 2020 жылы – 15,1 млрд. теңге және 2021 жылы 153,0

млн. теңге қаражат бөлу жоспарланған.

Бұл қаражат цифрлық теледидарды ендіру мен дамытуға, «электрондық үкімет» платформасын дамытуға, Ұлттық ақпараттық қауіпсіздікті үйлестіру орталығын құруға бағытталады.

Мемлекеттің қорғаныс қабілеті мен қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, құқықтық тәртіпті сақтауға және ішкі тұрақтылықты ұстап тұруға үшжылдық кезеңге 3886,3 млрд. теңге көзделген, оның ішінде 2019 жылға – 1 266,1 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге шаққанда 2,0 %, 2020 жылға 1 324,1 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге шаққанда 1,9 %, 2021 жылға – 1 296,1 млрд. теңге немесе ЖІӨ-ге шаққанда 1,7 % көзделген.

2019 жылы республикалық бюджет **тапшылығы** 945,4 млрд. теңге мөлшерінде белгіленді, бұл ЖІӨ-ге шаққанда 1,5 %-ды құрайды, 2020 жылы – 997,7 млрд. теңгені немесе ЖІӨ-ге шаққанда 1,4 %-ды, 2021 жылы – 936,7 млрд. теңгені немесе ЖІӨ-ге шаққанда 1,3 %-ды құрайды.

2019 жылға **Ұлттық қорға түсетін түсімдер болжамы** мұнайды өндіру көлемі 88,0 млн. тонна, мұнайдың әлемдік бағасы 1 баррельге 60 доллар және теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы 350 теңге болуы ескеріле отырып есептелген.

Мұнай секторы бойынша тікелей салық түсімдерінің және басқа да төлемдердің көлемі **2 412,2 млрд. теңге** сомасында немесе ағымдағы жылғы бағалауға қарағанда 241,1 млрд. теңгеге азая отырып болжанады.

Заң жобасын талқылау барысында Сенаттың комитеттері мен депутаттарынан заң жобасына мемлекеттің тыныс-тіршілігінің түрлі салаларына қатысты өзгерістер енгізу жөнінде ұсыныстар келіп түсті.

Келіп түскен ұсыныстар салыстырма кестеге жинақталды.

2019 – 2023 жылдарға арналған макроэкономикалық көрсеткіштердің нақтылануына байланысты үшжылдық бюджетке жоспарланатын түсімдердің сомасы 70,3 млрд. теңгеге, оның ішінде 2019 жылы – 22,4 млрд. теңгеге азайды. Сондай-ақ бюджеттік кредиттерді өтеудің жоспарланатын сомасы 2019 жылы 0,2 млрд. теңгеге ұлғайды. Сонымен қатар бюджет тапшылығының сомасы 33,6 млрд. теңгеге ұлғая түсті.

Макроэкономикалық көрсеткіштердің нақтылануы ұлттық қорға түсімдердің болжалды сомасының өзгеруіне ықпал етті. Мұнай бағасының 1 баррелі 60 АҚШ долларынан 55 АҚШ долларына дейін күтілетін төмендеуі есебінен 2019 жылы түсімдердің 137,7 млрд. теңгеге азаюы күтілуде.

Шығыстарды ұлғайту жөніндегі ұсыныстардың тұтастай алғанда 150,6 млрд. теңгесі, оның ішінде 2019 жылы 50,5 млрд. теңгесі қолдау тапты.

Шығыстарды ұлғайтуды қаржыландыру Үкімет резервінің бастапқы жоспарланған сомасын 37,4 млрд. теңгеге, облыстық бюджеттерден, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың бюджеттерінен трансферттік түсімдерді 2019 жылы 1,3 млрд. теңге сомасына азайту, 2020 – 2021 жылдардағы жаңа бастамаларға шығыстарды 70,1 млрд. теңге сомасына азайту есебінен жүзеге асырылатын болады.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың ағымдағы жылғы 19 қарашада сот жүйесін жаңғырту және ішкі істер органдары қызметі мәселелері жөніндегі кеңесте берген тапсырмаларын орындау үшін қарастырылып отырған республикалық бюджет жобасында 123, 8 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылға 34,1 млрд. теңге сомасында қосымша қаражат көзделген.

Бұдан басқа, депутаттардың ұсыныстары мынадай бағыттарды қаржыландыру мәселелерін көздейді:

- Алматы, Қызылорда, Түркістан, Жамбыл облыстарын газдандыруға жалпы сомасы 7,8 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылға – 3,8 млрд. теңге;

- Ақмола, Павлодар, Қостанай, Жамбыл, Түркістан облыстарының ауылдық елді мекендерін сумен жабдықтауға жалпы сомасы 5,9 млрд. теңге, оның ішінде 2019 жылы – 3,7 млрд. теңге;

- Ұлттық ұланның авиация базасын салуды жалғастыруға 2019 жылы сомасы 1,3 млрд. теңге;

- Павлодар облысының Баянауыл ауданын электрмен жабдықтауға 2019 жылы сомасы 1,1 млрд. теңге;

- «Конфессияаралық және өркениетаралық диалогты дамыту жөніндегі Н. Назарбаев орталығы» коммерциялық емес акционерлік қоғамының жарғылық капиталын қалыптастыруға және «Отандастар қоры» коммерциялық емес акционерлік қоғамының бюджетін ұлғайту бойынша қосымша жобаларды қаржыландыруға үшжылдық кезеңде жалпы алғанда 2,2 млрд. теңге;

- сот жүйесін жаңғыртуға және Шекара қызметінің объектілерін күрделі жөндеуге үшжылдық кезеңде жалпы алғанда 1,9 млрд. теңге;

- Ақтөбе қаласында «Нұрлы Жер» бағдарламасы шеңберінде инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды өткізуге жалпы 1,8 млрд. теңге;

- Атырау қаласында кәріз-тазарту құрылысжайларын салуға жалпы алғанда 1,0 млрд. теңге;

- Орал қаласында дарынды балаларға арналған интернаты бар спорт кешенін салуға жалпы алғанда 0,75 млрд. теңге;

- Алматы облысы Текелі қаласында жылу желілерін реконструкциялауға жалпы алғанда 0,3 млрд. теңге.

Заң жобасы 2018 жылы 26 қарашада түзетулер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 28 қарашада Мәжіліс Заңды қабылдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 30 қарашада № 197-VI ҚРЗ қол қойды.

13. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Хорватия Республикасының Үкіметі арасындағы Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы келісімді және оған Хаттаманы

ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Ғ. Дүйсембаев.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Хорватия Республикасының Үкіметі арасындағы Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы келісім және оған Хаттама 2017 жылғы 29 қыркүйекте Астанада жасалған.

Келісімнің мақсаты Қазақстан Республикасы мен Хорватия Республикасы арасында инвестиция үшін қолайлы жағдайларды құру арқылы экономикалық ынтымақтастықты нығайту мен кеңейту болып табылады.

Келісім екіжақты халықаралық шарт болып табылады және қосарланған салық салуды жою мақсатында жасалған. Уағдаласушы Мемлекеттің әрқайсысы салық төлеушіге Уағдаласушы Мемлекеттің бірінде салықты бір рет төлеу мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Екінші мемлекет оған салықтың төленген сомасын есепке алу мүмкіндігін береді немесе екінші мемлекетте салық салу жүргізілген жиынтық табыстан алынатын сол бөлікті алып тастайды.

Келісімде дивидендтер, пайыздар мен роялтилер табыс пайда болатын мемлекетте төмендетілген мөлшерлеме бойынша салық салынуы мүмкін болатын ереже көзделген.

Осы Келісімге Хаттама айыппұлдар мен салық жинауға көмектесуге қатысты қосымша ережелерді көздейді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабы 2) тармақшасына сәйкес Келісім мен Хаттама ратификациялауға жатады.

Заң 2018 жылы 27 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2019 жылы 8 қаңтарда № 214-VI ҚРЗ қол қойды.

14. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстанға тікелей инвестициялар салуды жүзеге асыратын Қытай-Қазақстан өндірістік қуаттарының ынтымақтастығы қоры кірісінің жекелеген түрлерін салық салудан босату туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат О. Перепечина.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстанға тікелей инвестициялар салуды жүзеге асыратын Қытай-Қазақстан өндірістік қуаттарының ынтымақтастығы қоры кірісінің жекелеген түрлерін салық салудан босату туралы келісім 2017 жылғы 8 маусымда Астанада жасалды.

Индустрияландыру және инвестиция саласындағы Қазақстан-Қытай бағдарламасын іске асыруды қолдау мақсатында Келісімде дивидендтер түріндегі Қор кірістерін салық салудан босату көзделген.

Дивидендтер түріндегі Қор кірісін салық салудан босату Қордың

Жобаларға тікелей қатысуына қатысты ғана қолданылады. Қордың Жобаларға тікелей қатыспауына қатысты салық салудан босату Қордың басқа компаниялар капиталына қатысу үлесі шегінде ғана көзделеді. Бұл ретте мұндай компаниялар тізімі Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен бекітіледі.

Осы Келісім қолданылып жүрген басқа салықтарға қолданылмайды.

Бұдан басқа, Келісім Қытай аумағында осындай бірлескен Қорды ұйымдастыру кезінде дивидендтерге қатысты осыған ұқсас салықтық жеңілдіктер беруді көздейді.

Осы Келісім күшіне енген күнінен бастап Тараптардың бірі екінші Тарапты дипломатиялық арналар бойынша алдын ала жазбаша хабардар ету арқылы оның қолданысын тоқтата алатын уақытқа дейін кемінде 10 жыл кезеңде күшінде қалады. Бұл жағдайда Келісім екінші Тарап жазбаша хабарлама алған күннен бастап 6 ай өткен соң өз қолданысын тоқтатады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 27 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2019 жылы 8 қаңтарда № 216-VI ҚРЗ қол қойды.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР, ҚОРҒАНЫС ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК КОМИТЕТІ

1. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымы арасындағы Солтүстік және Орталық Азия үшін Субөңірлік бөлімшеге арналған әкімшілік және қаржылық рәсімдерге қатысты келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Кәлетаев.

Келісім Алматы қаласында 2013 жылғы қарашада ресми түрде ашылған Солтүстік және Орталық Азияға арналған Субөңірлік бөлімшенің жұмысын қамтамасыз етуге жәрдемдеседі.

Осы Келісім транзиттік сауда, су және энергетика салаларындағы біріккен жобалар бойынша Қазақстан Республикасының Біріккен Ұлттар Ұйымымен Азия мен Тынық мұхитқа арналған Экономикалық және әлеуметтік комиссиясымен ықпалдастығын нығайта түседі, сондай-ақ Қазақстан тарапына Бөлімшенің жұмысына және кейбір бағдарламаларды іске асыруға бөлінетін ерікті жарна бойынша Бөлімшеден жыл сайын есеп алуға мүмкіндік береді.

Келісімде ұлттық заңнамадағыдан өзгеше нормалардың қамтылғанын ескере отырып аталған Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 15 ақпанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 ақпанда № 140-VI ҚРЗ қол қойды.

2. «Теңіз кеме қатынасы қауіпсіздігіне қарсы бағытталған заңсыз іс-әрекеттермен күрес туралы конвенцияға 2005 жылғы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Нұрсипатов.

Теңіз кеме қатынасы қауіпсіздігіне қарсы бағытталған заңсыз іс-әрекеттермен күрес туралы негізгі конвенцияны (бұдан әрі – Конвенция) Қазақстан Республикасы 2003 жылы ратификациялады.

Конвенцияға 2005 жылғы қазанда Лондонда Халықаралық теңіз ұйымының заңсыз іс-әрекеттермен күрес туралы шарттарды қайта қарауы жөніндегі халықаралық конференцияда қабылданған Хаттама террористік акт ретінде сыныпталатын қылмыстардың тізімін кеңейтуді, қатысушы мемлекеттердің оларды жасағаны үшін жауаптылығын заңнамалық бекіту жөніндегі міндеттемелерін көздейді, сондай-ақ қатысушы мемлекеттердің террористік актілерді болдырмау немесе олардың жолын кесу үшін өзара ынтымақтастығының тетігін айқындайды.

Бұдан басқа, Хаттамамен лауазамды адамдар мен заңды тұлғалардың қылмыстық, әкімшілік, азаматтық-құқықтық жауапкершілігі, сондай-ақ қатысушы мемлекеттердің ақпарат ұсыну саласындағы ынтымақтастығы регламенттеледі.

Осылайша, Хаттаманы ратификациялау Қазақстанның біздің отандық теңіз кеме қатынасы қауіпсіздігімен байланысты мәселелерді шешуде басқа елдермен бірыңғай құқықтық кеңістікте болуына мүмкіндік береді.

Заң 2018 жылы 1 наурызда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 15 наурызда № 145-VI ҚРЗ қол қойды.

3. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы Дипломатиялық өкілдіктердің ғимараттарын салу үшін жер учаскелерін өзара беру туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Кәлетаев.

Осы Келісімге екі ел арасындағы достық қарым-қатынастарды нығайту, дипломатиялық өкілдіктердің болуы мен жұмыс істеуінің тиісті жағдайларын қамтамасыз ету мақсатында, Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасында 2010 жылғы 24 тамызда Астана қаласында қол қойылды.

Келісімге сәйкес тәжік Тарапы Қазақстан Тарапына Тәжікстан Республикасында Қазақстан Республикасы Елшілігінің ғимаратын салу үшін жер учаскесін жылына 1 сомони мөлшеріндегі жалдау ақысымен 49 жыл мерзімге өтеулі жер пайдалануға (жалға алуға) береді, Қазақстан Тарапы тәжік Тарапына Қазақстан Республикасында Тәжікстан Республикасы Елшілігінің ғимаратын салу үшін жер учаскесін жылына 1 теңге мөлшеріндегі жалдау ақысымен 49 жыл мерзімге өтеулі жер пайдалануға (жалға алуға) береді.

Осы заң жобасын қабылдау теріс әлеуметтік-экономикалық және құқықтық салдарларға алып келмейді, сондай-ақ республикалық бюджеттен қосымша қаражат бөлуді талап етпейді.

Келісім ұлттық заңнамада көзделгеннен өзге ережелерді қамтитынын ескере отырып, осы Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 19 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 мамырда № 153-VI ҚРЗ қол қойды.

4. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы Ауғанстан Ислам Республикасының тұрақтылығы және қайта қалпына келтіру жөніндегі іс-қимылға Америка Құрама Штаттарының қатысуына байланысты Қазақстан Республикасының аумағы арқылы арнайы жүктің коммерциялық теміржол транзитін қамтамасыз ету туралы келісімге өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Т. Мұсабаев.

Хаттамаға 2017 жылғы 21 қыркүйекте Нью-Йоркте қол қойылған және арнайы жүктің транзиттік бағытына Ақтау және Құрық порттарын енгізуді

көздейді, бұл Ауғанстанға (Ауғанстаннан) Каспий теңізі арқылы теміржол тасымалдарын жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Ауғанстандағы контингентті материалдық қамтамасыз етудің негізгі бағыты Пәкістан арқылы өтеді, алайда әскери-саяси тұрақсыздыққа және екіжақты қатынастардағы келіспеушіліктерге байланысты америка тарапы Әзербайжан аумағынан Каспий теңізі арқылы Қазақстанға (Ақтау және Құрық порттары) және одан әрі теміржол көлігімен Өзбекстан мен Ауғанстанға өтетін балама бағытты пысықтауда, бұл Солтүстік тарату торабының өзгертілген нұсқасы болып табылады.

Осы транзиттің жұмыс істеуі Ауғанстанда бейбітшілік пен тұрақтылықты орнатуға ұмтылатын ел ретінде Қазақстанның мүдделеріне толығымен жауап береді.

Бұл Хаттама транзиттік тасымалдау жүйесін дамытуға оң ықпал етеді және елдің логистикалық инфрақұрылымын дамытуды жалғастырады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» 2005 жылғы 30 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 3) тармақшасына сәйкес Хаттама ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 19 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 мамырда № 152-VI ҚРЗ қол қойды.

5. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Нұрсипатов.

Келісім 2013 жылғы 20 қарашада Санкт-Петербуркте жасалған.

Осы Келісімнің негізгі мақсаты қатысушы мемлекеттерде ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған үйлестірілген бірлескен іс-шараларды өткізу болып табылады.

Келісім Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы елдер арасындағы:

- ақпаратты трансшекаралық беру, ақпараттық жүйелердің ақпараттық қауіпсіздігінің қатерлерін талдау және бағалау,

- қатысушы мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы нормативтік-құқықтық актілерін және нормативтік-әдістемелік құжаттарын жақындастыру,

- халықаралық стандарттармен үйлесімді ақпараттық қауіпсіздік саласындағы мемлекетаралық стандарттар әзірлеу,

- ақпараттық жүйелерде орналастырылған ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізуге және оның техникалық арналар арқылы сыртқа шығуына жол бермеуге бағытталған келісілген іс-шараларды іске асыру,

- қорғалу кластары әртүрлі ақпараттық жүйелердің өзара іс-әрекеті кезінде қолжетімділігі шектеулі ақпараттың және ақпараттық

технологиялардың қорғалуын қамтамасыз ету,

- ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында кадрларды білікті қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру және басқалар бөлігінде іс-қимыл жасасуын реттейді.

Осылайша, Келісімде көзделген барлық нормалар ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді шешуге бағытталған.

Заң 2018 жылы 19 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 3 мамырда № 150-VI ҚРЗ қол қойды.

6. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы мемлекеттік әуе кемелеріне аэронавигациялық қызмет көрсету үшін төлемақы алуға қатысты келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Т. Мұсабаев.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы мемлекеттік әуе кемелеріне аэронавигациялық қызмет көрсету үшін төлемақы алуға қатысты келісім (бұдан әрі – Келісім) 2018 жылғы 12 қаңтарда Вашингтон қаласында жасалды және бортында үкімет делегациясы бар мемлекеттік әуе кемелерін аэронавигациялық алымдар алудан өзара босатуды көздейді.

Келісімге сәйкес, Тараптардың бірі екінші Тараптың ресми сұрау салуы бойынша өз мемлекетінің аумағының үстінен мемлекеттік әуе кемелерінің ұшып өтуін орындауға, осындай рұқсат берілетін сапарлар сол Тарап мемлекетінің аумағына қонуға байланысты болғанда дипломатиялық рұқсат береді. Келісім нормалары транзиттік ұшып өтулерге, сондай-ақ үкіметтік мақсаттар үшін пайдаланылмайтын немесе кез-келген коммерциялық қызметте пайдаланылатын әуе кемелеріне қолданылмайды.

Заң жобасының қолданысы «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабы 2-тармағының б) тармақшасын іске асыруға бағытталған, оған сәйкес Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдаланушыларға ұсынылатын аэронавигациялық қызмет көрсету, егер шарт ережелерінде әуе қозғалысына қызмет көрсеткені үшін ақы төлеуден босату көзделген болса, Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес ұшуды орындаған жағдайларда, өтеусіз жүзеге асырылады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» 2005 жылғы 30 мамырдағы Қазақстан Республикасы Заңы 11-бабының 3) тармақшасына сәйкес Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 26 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 мамырда № 154-VI ҚРЗ қол қойды.

7. «2004 жылғы 18 маусымдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы шеңберінде құпия ақпараттың сақталуын өзара қамтамасыз ету туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Нұрсипатов.

Хаттама 2012 жылғы 19 желтоқсанда Мәскеуде жасалды.

Осы Хаттаманың негізгі мақсаты Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің құпия ақпараттың қорғалуын қамтамасыз ету тәртібін анықтауы болып табылады.

Хаттамамен енгізілген өзгерістер Келісімге қосылу мүмкіндігін ұсынуды және барлық халықаралық құқық субъектілерінің оның тетіктеріне қатысуын, Келісімді іске асыру тетігінің негізгі буыны болып табылатын уәкілетті органдардың құрамын нақтылауды, құпия ақпараттың таралуына жол берген тұлғаға қатысты заң құзыретін нақтылауды, сондай-ақ нақтылайтын және редакциялық сипаттағы түзетулерді көздейді.

Осылайша, Хаттамада көзделген барлық нормалар құпия ақпараттың қорғалуын қамтамасыз етуді айқындауға бағытталған.

Заң 2018 жылы 23 мамырда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 13 маусымда № 159-VI ҚРЗ қол қойды.

8. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қорғас өзенінде «Шүкірбұлақ (Алмалы)» бірлескен сел ұстайтын бөгетін салудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Құл-Мұхаммед.

Келісімге 2017 жылғы 8 маусымда Астанада қол қойылған және ол Қорғас өзенінде сел ұстайтын бөгетті бірлесіп салуды жүзеге асыруды көздейді.

Сел ұстайтын бөгет Келісім мемлекеттерінің ортақ меншігі болып табылады. Тараптар құрылысты қаржыландыруды жобаның жалпы құнының 50 %-ынан бірлесіп жүзеге асырады.

Осы Келісімді іске асыру жөніндегі уәкілетті органдар:

Қазақстан тарапынан - Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитеті;

Қытай тарапынан – Қытай Халық Республикасының Шыңжан өндірістік-құрылыс корпусы болып табылады.

Сел ұстайтын бөгетті салу жөніндегі жұмысты үйлестіру мақсатында Сел ұстайтын бөгетті салу жөніндегі Қазақстан-Қытай комитеті құрылады, олардың әрқайсысына әрбір Тарап мемлекеттерінің уәкілетті органдары мен мүдделі мемлекеттік органдарының, сондай-ақ ұйымдарының өкілдері кіреді.

Тараптардың құзыретті органдары сел ұстайтын бөгет салынатын белгіленген ауданда құрылыс үшін қажетті персоналдың, көлік

құралдарының, жабдықтардың, шикізат пен материалдардың Мемлекеттік шекараны жеңілдетілген түрде кесіп өтуіне қолайлы жағдайлар жасайды.

Осы Келісім Қорғас өзені бассейнінің сағасындағы екі ел халқының өмірі мен мүлкінің қауіпсіздігіне оң әсерін тигізетін болады.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» 2005 жылғы 30 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 3) тармақшасына сәйкес Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 21 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 29 маусымда № 164-VI ҚРЗ қол қойды.

9. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимит Корольдігінің Үкіметі арасындағы Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Т. Мұқашев.

Келісім 2017 жылғы 1 қарашада Астанада жасалды.

Келісім Қазақстан мен Иордания үкіметтерінің құзыретті органдарының азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастығының құқықтық негіздерін белгілеуге бағытталған.

Келісімде төтенше жағдайларды жою кезінде өзара көмек көрсету көзделеді, ынтымақтастықтың нысандары, көмектің түрлері, мемлекеттік шекарадан өту шарттары және мемлекет аумағында болу режимі, құрал-жабдықтар мен құтқару құралдарын әкелу мен әкету, сондай-ақ залалды өтеу тәртібі айқындалады.

Атап айтқанда, ынтымақтастық қоршаған ортаны болжау, алдын алу және бағалау туралы ақпараттармен алмасу, алғашқы медициналық көмек көрсету жөніндегі тәжірибемен алмасу, бірлескен конференциялар, семинарлар және жұмыс кеңестерін өткізу, сондай-ақ азаматтық қорғаныс саласындағы мамандарды даярлау, қайта даярлау және олардың біліктіліктерін арттыру арқылы жүзеге асырылатын болады.

Осы Келісімді ратификациялау азаматтық қорғаныс, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы екіжақты ынтымақтастықты нығайтуға ықпал ететін болады.

Заң 2018 жылы 27 қыркүйекте Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 11 қазанда № 185-VI ҚРЗ қол қойды.

10. «Халықаралық азаматтық авиацияға қатысты заңсыз актілермен күрес туралы конвенцияны ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Т. Мұсабаев.

«Халықаралық азаматтық авиацияға қатысты заңсыз актілермен күрес

туралы конвенциясы» (бұдан әрі – Конвенция) 2010 жылғы 10 қыркүйекте Пекинде жасалды.

Бұл Конвенция азаматтық авиациядағы ұшулардың қауіпсіздігін туындаған бірқатар жаңа қатерлерін қылмысқа жатқызуды, оның ішінде әуе кемелерін терроризм актісін жасау қаруы ретінде, сондай-ақ биологиялық, химиялық және ядролық қаруды және олармен байланысты материалдарды тасымалдау бойынша көліктік құралдар ретінде пайдалануды регламенттейді.

Конвенция азаматтық авиация саласында заңсыз актілер жасаған тұлғаларға қатысты қылмыстық-жазалау жауаптылығын белгіледі, туындайтын қатерлерді анықтау үшін ақпаратпен алмасудың тұрақты тетігі шеңберінде мемлекеттер арасындағы ынтымақтастықты, сондай-ақ адам құқықтарын қамтамасыз ету және терроризм актілерін жасаудағы күдікті тұлғаларға әділ қарауды көздейді.

Заң жобасы азаматтық авиацияға қарсы бағытталған терроризм актілеріне қарсы күресудің халықаралық шектерін кеңейтеді және күшейтеді. Конвенцияның ережелерін қабылдау БҰҰ-ның Қауіпсіздік Кеңесінің терроризмге қарсы іс-қимыл бөлігіндегі талаптарын сақтауға, азаматтық авиация ұшулары қауіпсіздігінің қатерлеріне дұрыс ден қоюға, сондай-ақ елдің ұлттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Заң 2018 жылы 25 қазанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 қарашада № 191-VI ҚРЗ қол қойды.

11. «Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасы арасындағы Қазақстан-Қырғыз мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы шартты ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Нұрсипатов.

Шекараны шегендеу туралы шартқа 2017 жылғы 25 желтоқсанда Астанада қол қойылды. Шарттың негізгі мақсаты Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасы арасындағы мемлекеттік шекара сызығын шегендеудің құқықтық негіздерін халықаралық-құқықтық бекіту болып табылады.

Шартқа сәйкес Қазақстан, Қырғызстан және Қытай шекараларының түйісу нүктесі шекараның бастапқы нүктесі болып табылады, ал Қазақстан, Қырғызстан және Өзбекстан шекараларының түйісу нүктесі шекара сызығының соңғы нүктесі болып табылады.

Шегендеу нәтижелері бойынша мемлекеттік шекараның ұзындығы 1257,07 км құрады. Шекара сызығында 1055 шекаралық бағана (533 – Қазақстан тарапы, 522 – Қырғыз тарапы) орнатылды.

Осы Шарт күшіне енгеннен кейін Тараптар 10 жылда бір рет мемлекеттік шекара сызығының белгіленуіне бірлесіп тексеру жүргізеді.

Тараптардың ешбірі мемлекеттік шекара сызығында осы Шартта айтылмаған, мемлекеттік шекараны белгілейтін шекаралық немесе өзге де белгілерді біржақты тәртіппен орнатпайды. Сонымен қатар әрбір тарап

шекаралық белгілерді қорғау жөніндегі шаралар қабылдайды, олардың бүлінуінің, орны ауыстырылуының немесе қирауының алдын алады және оларды күтіп-ұстауды қамтамасыз етеді.

Заң 2018 жылы 25 қазанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 қарашада № 189-VI ҚРЗ қол қойды.

12. «Қазақстан Республикасы, Түрікменстан және Өзбекстан Республикасы арасындағы үш мемлекеттің мемлекеттік шекараларының түйісу нүктесінің ауданы туралы шартты ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Құл-Мұхаммед.

Шартқа 2017 жылғы 10 қарашада Самарқандта Қазақстан Республикасы, Түрікменстан және Өзбекстан Республикасы арасында үш мемлекеттің мемлекеттік шекараларының түйісу нүктесінің ауданы туралы қол қойылған және қазақ, түрікмен, өзбек және орыс тілдерінде жасалған.

Шарттың негізгі мақсаты – үш мемлекеттің мемлекеттік шекараларының түйісу нүктесінің орналасқан жерін айқындау және түйісу нүктесі ауданындағы мемлекеттік шекараларды делимитациялау.

Тараптар осы Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын, үш мемлекеттің шекараларының түйісу нүктесінің орналасқан жерінің және түйісу нүктесі ауданының мемлекеттік шекаралар сызықтары өтуінің сипаттамасын жасады.

Осы Шартты қабылдау Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасын ресімдеудің халықаралық-құқықтық процесін аяқтауға, үш мемлекеттің мемлекеттік шекараларының түйісу нүктесі ауданындағы аумақтық даулардың туындауы үшін ықтимал алғышарттарды болдырмауға жағдай жасайтын болады.

Заң 2018 жылы 25 қазанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 қарашада № 190-VI ҚРЗ қол қойды.

13. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Біріккен Ұлттар Ұйымының Ливандағы Уақытша күштеріндегі (БҰҰЛУК) үндістандық батальон құрамында қазақстандық бітімгершілік контингентті бірлесіп өрістету тәртібі туралы өзара түсіністік туралы меморандумды ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Т. Мұқашев.

Меморандум 2018 жылғы 21 тамызда Астанада жасалған.

Меморандум Біріккен Ұлттар Ұйымының Ливандағы Уақытша күштеріндегі (БҰҰЛУК) екі мемлекеттің қарулы күштерін бірлесіп өрістетуді, сондай-ақ БҰҰЛУК-тағы үндістандық батальон құрамында қазақстандық

бітімгершілік контингентті өрістетуді, қолбасшылық етуді және басқаруды, қамтамасыз етуді жоспарлау және жүзеге асыру үшін саясатты, рәсімдер мен Тараптар арасындағы уағдаластықтарды айқындауды көздейді.

Меморандумға сәйкес жетекші мемлекет ретінде Үндістан батальон қолбасшылығын, басқармасы мен штабын, үш атқыштар ротасын, механикаландырылған жаяу әскерлер ротасын, штабтық ротаны және қамтамасыз ету ротасын, жалпы алғанда 730 әскери қызметшіні қамтамасыз етеді. Қолдау көрсететін мемлекет ретінде Қазақстан саны 120 әскери қызметшіден тұратын атқыштар ротасын береді. Бірлескен батальонның жалпы саны 850 адамды құрайды.

Қазақстандық бітімгершілік контингент өзінің жеке қаруымен өрістетіледі. Қазақстандық бітімгершілік контингент жеке құрамының негізгі тобын даярлау Нью-Делидегі БҰҰ-ның Бітімгершілік даярлық орталығында жүргізіледі.

Сонымен бірге, осы Меморандумда қолбасшылық ету мен басқару, даярлау, ротациялау, байланыс құралдарын және ақпараттық жүйелерді қорғау, медициналық және қаржылық қамтамасыз ету мен басқа да мәселелер регламенттеледі.

Заң 2018 жылы 25 қазанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 29 қазанда № 188-VI ҚРЗ қол қойды.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТ, ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ ЖӘНЕ КӘСІПКЕРЛІК КОМИТЕТІ

1. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзербайжан Республикасының Үкіметі арасындағы Халықаралық автомобиль қатынасы туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Көбенев.

Келісім 2017 жылғы 3 сәуірде Баку қаласында жасалған.

Бұл Келісімнің мақсаты Қазақстан Республикасы мен Әзербайжан Республикасының арасындағы халықаралық автомобиль қатынасы саласындағы ынтымақтастықты одан әрі дамыту және автомобиль тасымалдарын жүзеге асыруды оңайлату болып табылады.

Заң жобасының қолданысы Қазақстан Республикасы мен Әзербайжан Республикасының арасындағы халықаралық автомобиль қатынасында жолаушылар мен жүктер тасымалын, олардың аумақтары арқылы транзитті, сондай-ақ осындай тасымалдарды орындауға рұқсат берілген тасымалдаушылардың және жоғарыда аталған мемлекеттердің аумақтарында тіркелген көлік құралдарының үшінші елдерге (елдерден) тасымалдарын реттеуді қамтамасыз етеді.

Экспорттық-импорттық қатынаста екі мемлекет арасында тасымалданатын негізгі жүктер қара және түсті металдардан жасалған бұйымдар, өсімдіктен және мал өнімдерінен жасалған өнімдер, қағаз және қағаздан жасалған бұйымдар болып табылады.

Осы Келісімге сәйкес ақылы жолдар мен көпірлерді қоспағанда, Тарап мемлекеттерінің аумақтарында (транзитті қоса алғанда) рұқсаттар құрамы негізінде автокөлік құралдары орындайтын халықаралық тасымалдар жолдарды пайдаланумен және күтіп-ұстаумен байланысты салықтар мен алымдардан босатылады.

Шекаралық, кедендік, санитариялық-карантиндік, ветеринариялық, фитосанитариялық және көліктік бақылауға қатысты Қазақстан Республикасы мен Әзербайжан Республикасы қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттардың ережелері қолданылады, ал бұл шарттарда реттелмеген мәселелерді шешу кезінде әрбір Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасы қолданылады.

Осы Келісімнің ережелері Тараптар қатысушысы болып табылатын басқа халықаралық шарттардан туындайтын олардың құқықтары мен міндеттемелерін қозғамайды.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 25 қаңтарда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы
ақпанда № 139-VI ҚРЗ қол қойды.

7

2. «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа Қырғыз Республикасының қосылуы туралы 2014 жылғы 23 желтоқсанда қол қойылған шарттың жекелеген ережелерін қолдану туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Жолдасбаев.

Заң жобасының негізгі мақсаты ЕАЭО мемлекеттерінің баждарды бөлудегі бірдей тәсілін қамтамасыз ету және мүше елдер үшін кедендік әкелу баждарының сомаларын бөлу нормативтерін қайта қарау болып табылады.

«2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа Қырғыз Республикасының қосылуы туралы 2014 жылғы 23 желтоқсанда қол қойылған шарттың жекелеген ережелерін қолдану туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын ратификациялау бірдей тәсілді және ЕАЭО мемлекеттерінің бюджеттеріне баждарды тұрақты бөлу мен есепке жатқызуды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Заң жобасы Қазақстан Республикасының Конституциясына, Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын қолданыстағы халықаралық шарттарға және екіжақты келісімдерге қайшы келмейді.

Сенаттың тұрақты комитеттерінің осы заң жобасы бойынша ескертпелері мен ұсыныстары жоқ.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының нормаларына сәйкес Заң жобасы ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 1 наурызда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 14 наурызда № 143-VI ҚРЗ қол қойды.

3. «Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өнеркәсіптік тауарларға қатысты өзіндік ерекшелікті субсидияларды Еуразиялық экономикалық комиссиямен ерікті келісу және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өзіндік ерекшелікті субсидияларды беруіне байланысты талқылауларды Еуразиялық экономикалық комиссияның жүргізу тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Еңсегенов.

Келісімнің мақсаты Еуразиялық экономикалық одаққа (бұдан әрі – ЕАЭО) мүше мемлекеттердің тұрақты және тиімді дамуы үшін жасалатын жағдайлармен, сондай-ақ ЕАЭО-ға мүше мемлекеттер арасындағы өзара сауда мен адал бәсекелестікті дамытуға жасалатын жағдайлармен қамтамасыз ету болып табылады.

Келісімде ЕАЭО-ға мүше мемлекеттер мен Еуразиялық экономикалық комиссия (бұдан әрі – Комиссия) арасында құқықтық реттеу тетігі көзделген.

Комиссия Қазақстан Республикасындағы қолданыстағы субсидиялау практикасына сәйкес келетін өлшемшарттар негізінде өзіндік ерекшелікті субсидияларды беруге болатын немесе болмайтыны туралы тиісті шешім

қабылдайды. Бұл ретте Комиссия ұлттық экономика саласына нұқсан келгені туралы айғақ болған кезде басқа мүше мемлекеттерге берілген өзіндік ерекшелікті субсидияларға қатысты талқылау жүргізуге құқылы. Комиссияның талқылау қорытындысы бойынша қабылдаған шешімі ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің орындауы үшін міндетті.

Заң 2018 жылы 1 наурызда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 14 наурызда № 144-VI ҚРЗ қол қойды.

4. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Е. Мамытбеков.

Заң жобасының мақсаты бизнес-ортаны жақсарту мен кеңейту, кәсіпкерлерге әкімшілік кедергілерді қысқарту және ауыртпалықты азайту шеңберінде заңнамалық базаны жетілдіру болып табылады.

Заң жобасы мемлекеттік бақылау-қадағалау қызметін реформалауға, ақпараттық құралдарды реттеуді және реттеуші әсерді талдау тетігін жетілдіруге, табиғи монополия субъектілері мен квазимемлекеттік сектор көрсететін міндетті қызметтерді реформалауға, сондай-ақ бәсекеге кедергі жасайтын нормаларды алып тастауға бағытталған.

Бұдан басқа, заң жобасымен бизнес шығындарын жаппай төмендету және «Doing Business» рейтингінде Қазақстан позициясын жақсарту жөніндегі шаралар көзделеді.

Заң жобасымен құрамында он төрт кодекс пен жүз тоғыз заң бар Қазақстан Республикасының 123 заңнамалық актісіне өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасымен профилактикалық бақылауды қамтитын мемлекеттік бақылау мен қадағалаудың жаңа жүйесі ұсынылады. Мәселен, іріктеу тәртібімен жүзеге асырылатын тексерулердің орнына негізгі айырмашылығы әкімшілік іс жүргізуді қозғамастан құқық бұзушылықтардың профилактикасы мен алдын алу болып табылатын профилактикалық бақылаудың жаңа институты ендіріледі. Осыған байланысты, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске көрсетілген функциялармен және әкімшілік іс қозғау жөніндегі уәкілетті органдардың құзыретімен ұштастырылған тиісті өзгерістер енгізіледі. Бұл ретте, субъектіге (объектіге) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалау тәуекелдерді бағалау негізінде жүзеге асырылатын болады.

Заң жобасы шеңберінде бақылаудың жиырма саласы мен бірқатар бақылау функциялары қайталанушы және тиімсіз ретінде алып тасталады.

Осымен қатар, заң жобасымен жеке және заңды тұлғалар үшін міндетті қызметтерді көрсету жөніндегі табиғи монополия субъектілері мен квазимемлекеттік кәсіпорындардың жұмысын реттеу жөніндегі нормалар енгізіледі. Атап айтқанда, Үкіметке осындай көрсетілетін қызметтердің

тізбесін бекіту жөніндегі, ал экономика саласындағы уәкілетті органға оларды көрсету тәртібін айқындау жөніндегі құзырет беретін норма көзделді.

Мемлекеттік реттеу құралдарын сапалы бағалау үшін заң жобасымен жергілікті деңгейдегі және орталық мемлекеттік органдар ведомстволарының барлық шешімдеріне реттеуші әсерді талдау рәсімін қолдану, сондай-ақ бизнеске әсер етуді бағалауды күшейту ұсынылады.

Қоршаған ортаны қорғау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласында тексерулердің нәтижелері туралы актілерге шағым жасау жөніндегі апелляциялық комиссия институты енгізіледі.

Заң 2018 жылы 19 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 24 мамырда № 156-VI ҚРЗ қол қойды.

5. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне газ және газбен жабдықтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Бортник.

Заң жобасының мақсаты Қазақстан Республикасының газ және газбен жабдықтау саласындағы қолданыстағы заңнамасын жетілдіру, сондай-ақ әкімшілік кедергілерді азайту, құқық қолдану практикасы процесінде анықталған құқықтық олқылықтарды жою болып табылады.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодесіне, Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодесіне, «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» және «Газ және газбен жабдықтау туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына түзетулер енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодесіне енгізілетін түзетулер 2021 жылдан бастап газ желісі ұйымдарын аккредиттеу институты таратылатындықтан осы ұйымдарды аккредиттеумен байланысты нормаларды алып тастауды, сондай-ақ сұйытылған мұнай газының көтерме саудадағы шекті бағаларын өнім беру жоспары шеңберінде электрондық сауда алаңдарынан (бұдан әрі – ЭСА) тыс шекті бағаларға ауыстырумен және сұйытылған мұнай газын тиіп-жөнелту мониторингін жүзеге асырумен байланысты нақтылау сипатындағы түзетулерді көздейді.

Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодесіне енгізілетін түзетулер де жоғарыда аталған өзгерістерге байланысты осы Кодекстің нормаларын нақтылауға бағытталған.

«Газ және газбен жабдықтау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына енгізілетін негізгі өзгерістер мыналармен:

Қазақстан Республикасының ішкі нарығына ЭСА арқылы сұйытылған мұнай газын берудің жаңа тетігін бекіту арқылы сұйытылған газдың көтерме саудадағы бағаларын кезең-кезеңімен қайта реттеумен;

ұсынылып отырған газ желісі ұйымдарын аккредиттеу институтын таратумен байланысты жекелеген нормаларды нақтылаумен;

сұйытылған мұнай газын көтерме саудада өткізу бағаларын мемлекеттік реттеуді өнім беру жоспары шеңберінде өткізілетін сұйытылған мұнай газына бағаларды мемлекеттік реттеуге ауыстырумен;

уәкілетті органның жергілікті атқарушы органдардың жиынтық өтінімдері негізінде сұйытылған мұнай газын беру жоспарын қалыптастыруымен;

уәкілетті органның Қазақстан Республикасының ішкі нарығына сұйытылған мұнай газын беру жоспарын қалыптастыру жөніндегі комиссиясын, сондай-ақ жергілікті атқарушы органдардың сұйытылған мұнай газын беруге жиынтық өтінімдерді қалыптастыру жөніндегі комиссияларын құрумен байланысты.

Бұдан басқа, «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» және «Газ және газбен жабдықтау туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына ұсынылып отырған түзетулермен 2021 жылдан бастап газ желісі ұйымдарын аккредиттеу институтын тарату көзделеді.

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 шілдеде № 173-VI ҚРЗ қол қойды.

6. «Стандарттау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Көбенов.

Заң жобасының мақсаты өнімнің сапасын арттыруды, оның бәсекеге қабілеттілігін және импортты алмастыруды қамтамасыз ететін ұлттық стандарттау жүйесін реформалау шеңберінде стандарттау саласындағы заңнаманы жетілдіру болып табылады.

Заң жобасы техникалық регламенттерді орындаудың міндетті саласы ретінде техникалық реттеу жүйесі мен ұлттық стандарттау жүйесінің стандарттарды таңдау салалары ретінде аражігін ажыратуға бағытталған.

Заң жобасымен мемлекет, тұтынушы және бизнес мүдделерінің консенсусы негізінде жария талқылау арқылы ұлттық стандарттарды қабылдау, сондай-ақ пайдаланушылар мен мүдделі адамдар үшін стандарттау жөніндегі құжаттардың қолжетімділігін қамтамасыз ету көзделеді.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасы Үкіметінің, стандарттау саласындағы мемлекеттік органдардың, техникалық комитеттер мен техникалық сарапшылардың құзыреті бекітіледі. Стандарттау жөніндегі техникалық комитеттердің рөлін оларға ұлттық стандарттарды талқылау функцияларын беру арқылы күшейту ұсынылады.

Сондай-ақ Ұлттық органды қамтитын ұлттық стандарттау жүйесі регламенттеледі, оның функцияларымен стандарттау процестерін үйлестіру, салалар бойынша стандарттау құжаттарын талдау және жүйелендіру жүзеге асырылатын болады.

Бұдан басқа, заң жобасымен стандарттау жөніндегі құжаттарды әзірлеу, бекіту және қолдану тәртібі, сондай-ақ салалардың қажеттіліктерін айқындау және қайталанатын немесе ескірген стандарттарды алып тастау үшін стандарттарды мониторингтеу тетігі белгіленеді.

Заң жобасы шеңберінде стандарттау жөніндегі құжаттарды каталогтаудың жаңа жүйесі және осы саладағы ақпараттық қамтамасыз ету ұсынылады.

Заң жобасын талқылау барысында заңдық сипаттағы түзету енгізу қажеттігі туындады.

Заң жобасы 2018 жылы 27 қыркүйекте толықтырулар мен өзгерістер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 3 қазанда Мәжіліс толықтырулар мен өзгерістерді мақұлдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 қазанда № 183-VI ҚРЗ қол қойды.

7. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлшем бірлігін қамтамасыз ету және стандарттау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Көбенев.

Заң жобасының мақсаты заңнамалық базаны «Стандарттау туралы» Заң жобасының нормаларына сәйкес келтіру, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасын одан әрі жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының 56 заңнамалық актісіне, олардың ішінде он кодекске өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасымен өлшем бірлігін қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесі жаңартылады, оған Қазақстан Республикасының Үкіметі, уәкілетті орган, мемлекеттік органдар және Мемлекеттік ғылыми метрологиялық орталығы, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалар кіретін болады. Мемлекеттік метрологиялық бақылау және аккредиттеу субъектілерінің эталондары мен өлшем құралдарына бақылау регламенттеледі.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс шеңберінде техникалық реттеу саласындағы заңнаманың, аккредиттеу және өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы заңнаманың талаптарын бұзғаны үшін жауапкершілік күшейтіледі.

Заң жобасымен кейбір субъектілердің электр қуаты нарығына қатысуының баламалы тетігі көзделеді, оған сәйкес бұл кәсіпорындар энергияны өткізбей және бірыңғай оператордан сатып алмай екіжақты келісімшарттар бойынша электр қуатымен қамтамасыз етілетін болады.

Бұдан басқа, Көлік құралдарының электрондық паспорттарының жаңа жүйесі енгізіледі, ол Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің аумағында жұмыс істейтін болады.

Заң жобасы шеңберінде автомобиль жолдарын салу, жөндеу және күтіп-ұстау сапасына сараптама жүргізу жөніндегі, сондай-ақ жол активтерін басқару функцияларын орындайтын Ұлттық сапа орталығын құру ұсынылып отыр.

Заң жобасымен қаржы лизингі бөлігінде енгізілетін өзгерістер лизингтік компанияларға қаржы лизингі қызметтерін кәсіпкерлік субъектілеріне ғана

емес, сонымен бірге мемлекет қатысатын заңды тұлғаларға және негізгі қорларды жаңарту мен жаңғырту жөніндегі инвестициялық жобаларды іске асыратын жергілікті атқару органдарға да көрсетуге мүмкіндік береді.

Заң жобасымен жұмыс істеу барысында техникалық реттеу саласындағы әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарау, сондай-ақ капиталды шетелдік нарықтарға шығаруды жүзеге асыратын эмитенттерге бағалы қағаздарды орналастыру үшін алаңды таңдау құқығын беру бөлігінде заң жобасына өзгеріс пен толықтырулар енгізу қажеттілігі туындады.

Заң жобасы 2018 жылы 27 қыркүйекте толықтырулар мен өзгерістер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 3 қазанда Мәжіліс толықтырулар мен өзгерістерді мақұлдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 қазанда № 184-VI ҚРЗ қол қойды.

8. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жарнама мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат А. Құртаев.

Заң жобасының мақсаты жарнаманы өндіру, тарату, орналастыру мен пайдалану процесінде туындайтын қоғамдық қатынастар саласындағы заңнамалық базаны жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен Жер, Бюджет, Салық кодекстеріне, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске, сондай-ақ «Жарнама туралы», «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы», «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», «Телерадио хабарларын тарату туралы», «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» және басқа да Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасымен жарнама қызметінің тетігі өзектендіріледі және реттеу процесі жүйеленеді. Жарнама саласындағы уәкілетті орган мен реттеуші мемлекеттік органдар айқындалады, сондай-ақ олардың құзыреттері бекітіледі.

Заң жобасымен сыртқы (көрнекі) жарнаманы елді мекендердегі үй-жайлардың шегінен тыс ашық кеңістікте, жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарының бөлінген белдеуінде, елді мекендерге жатпайтын жердегі үй-жайлардың шегінен тыс ашық кеңістікте және жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарының бөлінген белдеуінен тыс жерде орналастырудың хабарлама жіберілетін түрін енгізу көзделеді.

Заң жобасы аясында замануи жарнаманы дамытудың негізгі үдерістерін ескере отырып, сыртқы жарнама объектісі мен жарнаманың өзін реттеуді саралау ұсынылады.

Заң жобасымен бейне түрі бойынша сыртқы жарнаманы орналастырғаны үшін ақы төлеудің жаңа түрі енгізіледі. Бейне жарнама үшін ақы төлеу,

орналастырылатын көрнекі жарнама алаңына тәуелді болатын «статикалық суреттерден» өзге, бейнелердің санына байланысты болады.

Бұдан басқа, телеарналарда таратудың жалпы көлемінде жарнама уақытын шектеу белгіленеді. Мәселен, заң жобасымен сағат он сегізден бастап жиырма үшке дейінгі уақыт кезеңіндегі жарнаманың жалпы ұзақтығы көзделеді, ол жиырма пайыздан артық болмауға тиіс.

Бұдан өзге, жарнама туралы заңнамалық актілерде белгіленген талаптарды сақтауды қамтамасыз ету мақсатында, осы саладағы әкімшілік құқық бұзушылықтардың түрлері толықтырылады.

Заң жобасы 2018 жылы 25 қазанда толықтырулар мен өзгерістер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

2018 жылы 26 желтоқсанда Мәжіліс Заңды қабылдады.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2019 жылы 8 қаңтарда № 2015-VI ҚРЗ қол қойды.

9. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік статистика мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Жолдасбаев.

Заң жобасының мақсаты халықаралық практиканы, стандарттар мен қағидаттарды ескере отырып, мемлекеттік статистика саласындағы, сондай-ақ институционалдық ортадағы және статистикалық жүйені операциялық қамтамасыз етуді құқықтық реттеуді одан әрі жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының 2 заңнамалық актісіне түзетулер енгізіледі.

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының Заңына шаруашылық бойынша есепке алуды жүргізу бойынша нақтылау енгізілген.

«Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасының Заңына ұғымдық аппаратты нақтылауға және кеңейтуге бағытталған өзгерістер енгізілді, сондай-ақ бірқатар жаңа ұғымдар енгізіледі.

Үкіметтің Ұлттық санақты жүргізу бойынша іс-шаралар жоспарын бекіту жөніндегі құзыреті бекітіледі.

Уәкілетті органға:

- уәкілетті органның қызметіне қанағаттанушылық деңгейін мониторингтеу мақсатында респонденттер мен пайдаланушыларға сауал жүргізу тәртібін айқындау және оны жүргізу жөніндегі;

- респонденттердің ерікті негізде қатысуымен статистикалық нысандардың жобаларын тестілеу және талқылау тәртібін айқындау және оны жүргізу жөніндегі;

- үй шаруашылықтарынан өздерінің кірістері мен шығыстары туралы қажетті алғашқы статистикалық деректерді өтеулі және өтеусіз енгізе алу тәртібін белгілеу жөніндегі құзыреттер бекітіледі. Мемлекеттік статистика

органдарына статистикалық әдістеме өзгерген жағдайда және уәкілетті орган белгілеген тәртіппен құжатпен расталған жаңартылған ақпарат негізінде статистикалық мақсаттар үшін жарияланған ресми статистикалық ақпаратты қайта қарау жөніндегі функция бекітіледі.

Заң 2018 жылы 25 қазанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 5 қарашада № 192-VI ҚРЗ қол қойды.

10. «Туймазы – Омбы – Новосибирск-2» және «Омбы – Павлодар» магистральдық мұнай құбырларындағы технологиялық мұнайдың мәртебесін айқындау туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Е.Сұлтанов.

Бұл Келісімге 2017 жылғы 9 қарашада Челябинск қаласында қол қойылды.

Келісімнің мақсаты қазақстандық тараптың («ҚазТрансОйл» АҚ) 141728 тонна мөлшеріндегі және ресейлік тараптың («Транснефть - Урал» АҚ – «Транснефть» ЖАҚ-ның еншілес қоғамы) 62048 тонна мөлшеріндегі технологиялық мұнайға меншік құқықтарын растау болып табылады.

Келісім бүгінгі күнде іс жүзінде бар мұнайдың онда көрсетілген ұйымдарға тиесілігін заңды түрде бекітеді, ал Келісімде көрсетілген схема мұнайды оның меншік иелеріне беру үшін қажетті азаматтық-құқықтық және ұйымдық рәсімдерді жеңілдетуге және барынша төмендетуге мүмкіндік береді.

Заң жобасы меншік құқығының мұнайға өтуі кезінде салықтық міндеттемелерден босатуды көздейді. Берілетін мұнайға иелік құқығы Қазақстан Республикасына қатысты корпоративтік табыс салығын (төлем көзінен ұсталатын салықты қоса алғанда) есептегенде кіріс деп танылмайды. Сондай-ақ Қазақстан Республикасында және Ресей Федерациясында жанама салықтарды (қосылған құн салығын және акцизді) есептеу үшін өткізу (өткізу бойынша айналым) болып табылмайды.

Мұнайды беру процесі Қазақстанда салық салынатын импорт деп танылмайды және Тараптар заңнамасында белгіленген өзге де салықтар, алымдар және басқа да міндетті төлемдер алуға жатпайды.

Осы заң жобасын қабылдау теріс экономикалық, әлеуметтік, құқықтық және экологиялық салдарларға алып келмейді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» 2005 жылғы 30 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Келісім ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 8 қарашада Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 21 қарашада № 195-VI ҚРЗ қол қойды.

11. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық Қайта Құру және

Даму Банкі арасындағы № 8156-KZ Қарыз туралы келісімге (Шығыс – Батыс автомобиль жолдарын дамыту жобасы (Алматы – Қорғас учаскесі): Батыс Еуропа – Батыс Қытай халықаралық транзит дәлізі (ОАӨЭЫ 1b) түзетулерге қатысты Қазақстан Республикасы мен Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкі арасындағы келісім-хатты ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Бортник.

Қазақстан Республикасы Заңының жобасын комитеттің 2018 жылғы 14 желтоқсандағы кеңейтілген отырысында заң жобасы бастамашыларының және Сенат Аппараты қызметкерлерінің қатысуымен қарап, мыналарды атап көрсетеді.

Қазақстан Республикасы мен Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкі арасындағы № 8156-KZ Қарыз туралы келісімге (Шығыс – Батыс автомобиль жолдарын дамыту жобасы (Алматы – Қорғас учаскесі): Батыс Еуропа – Батыс Қытай халықаралық транзит дәлізі (ОАӨЭЫ 1b) түзетулерге қатысты Қазақстан Республикасы мен Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкі арасындағы келісім-хатқа 2018 жылғы 23 мамырда Астана қаласында қол қойылды.

Қарыз туралы келісімге енгізілетін түзетулер «Орталық – Оңтүстік» дәлізінің «Астана – Қарағанды – Балқаш – Күрті – Қапшағай – Алматы» автомобиль жолының 1855-2152 км «Балқаш – Бурылбайтал» қосымша жол учаскесін қосуды көздейді.

Республикалық бюджеттік комиссия отырысының 2018 жылғы 11 қаңтардағы №1 хаттамасына сәйкес «Балқаш – Бурылбайтал» учаскесін реконструкциялауды қаржыландыру ХҚДБ қарызының үнемделген қаражаты және республикалық бюджеттен қоса қаржыландыру есебінен мақұлданды.

Осы заң жобасын қабылдау теріс экономикалық, әлеуметтік, құқықтық және экологиялық салдарларға алып келмейді.

2005 жылғы 30 мамырдағы «Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Келісім-хат ратификациялануға жатады.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 желтоқсанда № 206-VI ҚРЗ қол қойды.

12. «Табиғи монополиялар туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Еңсегенов.

Заң жобасының мақсаты табиғи монополиялар саласындағы заңнаманы жетілдіру болып табылады.

Заң жобасы табиғи монополиялар субъектілері қызметінің тиімділігін арттыруға, тарифтерді қалыптастыру процесінің ашықтығын қамтамасыз етуге, тарифтік сметалар мен инвестициялық бағдарламалардың орындалуына бақылауды күшейтуге, сондай-ақ осы салаларға инвестициялар ағынын

ұлғайтуға бағытталған.

Заң жобасымен табиғи монополияның салалары мен осы салалар Субъектілерінің мемлекеттік тіркелімін қалыптастыру тәртібі айқындалады.

Заңнамалық деңгейде реттеліп көрсетілетін қызметтердің сапасы мен сенімділік көрсеткіштерін, сондай-ақ табиғи монополиялар субъектілері қызметінің тиімділік көрсеткіштерін айқындауды көздейтін тарифті реттеудің ынталандырушы әдісі енгізіледі.

Заңның жобасымен Үкіметтің, уәкілетті органның, өзге орталық және жергілікті атқарушы органдардың құзыреттері нақтыланады. Тұтынушылардың және осы салалардың субъектілерінің құқықтары, міндеттері белгіленеді. Табиғи монополиялар салаларындағы мемлекеттік бақылау мен жауапкершілік регламенттеледі.

Табиғи монополиялар субъектілері қызметінің ашықтығын арттыру, тарифтік сметалар мен инвестициялық бағдарламалардың орындалуын бақылауды күшейту мақсатында заң жобасымен мемлекеттік реттеу процесінің жариялылығы көзделеді. Осыған орай, Тарифтік саясат жөніндегі кеңес енгізіледі және қоғамдық бірлестіктердің жұмыс істеуі регламенттеледі, сондай-ақ, табиғи монополиялар субъектілерінің бұқаралық ақпарат құралдарында бекітілген тарифтік сметалар мен инвестициялық бағдарламалардың орындалуы туралы есептерді орналастыру жөніндегі міндеті көзделеді.

Сонымен қатар, заң жобасымен инвестициялық бағдарламаның орындалуына және табиғи монополиялар субъектілері қызметінің тиімділік көрсеткіштеріне қол жеткізілуіне қоғамдық мониторинг пен техникалық сараптама жүргізу тәртібі белгіленеді.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 желтоқсанда № 204-VI ҚРЗ қол қойды.

13. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік сатып алу және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің сатып алуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Е. Сұлтанов.

Заң жобасының мақсаты мемлекеттік сатып алу, сондай-ақ квазимемлекеттік сектор субъектілерінің сатып алуы саласындағы заңнаманы жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен 14 заңнамалық актіге, олардың қатарында Бюджет кодексіне, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне және Салық кодексіне және 10 заңға: Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы, Акционерлік қоғамдар туралы, Байланыс туралы, Электр энергетикасы туралы, Жеке және заңды

тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы, Мемлекеттік мүлік туралы, Ұлттық әл-ауқат қоры туралы, Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы туралы, Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы, Мемлекеттік сатып алу туралы заңдарға өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасы орталықтандырылған қызмет қағидаты бойынша мемлекеттік сатып алудың бірыңғай жүйесін ендіруді және квазимемлекеттік секторда сатып алуды жүргізу жөніндегі тәсілдерді қайта қарауды көздейді.

Заң жобасымен мемлекеттік органдардың электрондық сатып алуының және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің электрондық сатып алуының ақпараттық жүйелеріне қол жеткізудің бірыңғай нүктесін құру қарастырылады. Бірыңғай ақпараттық ресурсты пайдалану кәсіпкерлерге бір порталдан барлық сатып алу бойынша тауарларға, жұмыстарға және көрсетілетін қызметтерге қажеттіліктің жалпы көлемін айқындауға мүмкіндік береді.

Заң жобасы шеңберінде квазимемлекеттік сектордың сатып алуы саласындағы заңнаманы бұзғаны үшін әкімшілік жауаптылық енгізіледі.

Мемлекеттік сатып алу жүйесінде шағымдардың республикалық тізілімін қалыптастыру және жүргізу ұсынылады, онда веб-портал арқылы берілген шағымдар, сондай-ақ оларды қарау нәтижелері бойынша қабылданған шешімдер туралы мәліметтерді көрсету жоспарланып отыр.

Заң жобасымен әлеуетті өнім берушінің қаржылық орнықтылығы түріндегі жаңа біліктілік талабы белгіленеді.

Бұдан басқа, тіркелу жері офшорлық аймақтар болып табылатын әлеуетті өнім берушілерге сатып алуға қатысуға тыйым белгіленеді.

Сонымен қатар, заң жобасында мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманы жетілдіруге бағытталған құқық қолдану нәтижелері бойынша түзетулер қамтылған.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 25 желтоқсанда № 202-VI ҚРЗ қол қойды.

ӘЛЕУМЕТТІК-МӘДЕНИ ДАМУ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ

1. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы және көші-қоны мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Төреғалиев.

Заң жобасы Мемлекет Басшысының 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» және 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» Қазақстан халқына Жолдауларында жарияланған тапсырмаларын орындау мақсатында әзірленген.

Заң жобасының мақсаттары:

- халықты жұмыспен қамтуды мемлекеттік қолдау тетіктерін жетілдіру;
- халықты жұмыспен қамту орталықтарын реформалау және электрондық еңбек биржасының бірыңғай онлайн-платформасын құру;
- мемлекеттік органдардың халықтың көші-қоны саласындағы функцияларын бөлу болып табылады.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Бюджет, Еңбек кодекстеріне, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, сондай-ақ «Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы», «Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы», «Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек туралы», «Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы», «Халықтың көші-қоны туралы», «Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары туралы», «Халықты жұмыспен қамту туралы» заңдарына түзетулер енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне кезекті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заң жобасының мәтініне жасына байланысты зейнетақы төлемдерін және еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін арттыру мөлшері туралы нормаларды міндетті енгізуді көздейтін толықтыру енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінен халықты жұмыспен қамту мәселелері жөніндегі уәкілетті органға кәсіптік даярлаудан, қайта даярлаудан және өндірісішілік оқудан өткендердің саны туралы мәліметтерді ұсыну міндетін орындамағаны үшін жұмыс берушілердің жауапкершілігін көздейтін норма алып тасталады.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне медициналық қызметкерлер үшін қоса атқаратын жұмысқа тыйым салуды алып тастауды; қызметкер зейнеткерлік жасқа толғаннан кейін онымен еңбек қатынастарын тоқтату туралы жұмыс берушінің хабардар етуін; ауысымнан кейін куәландырудан өту жөніндегі қызметкердің міндетін алып тастауды; жана ұжымдық шарт жасасқанға дейін оны ұзарту арқылы ұжымдық шарттар жасасуды қолданудың ағымдағы практикасын жақсартуды көздейтін түзетулер енгізіледі.

«Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер «азаматтығынан айырылу» және «азаматтығын жоғалту» деген сөздердің мемлекеттік және орыс тілдеріндегі аудармаларындағы әртүрлі оқылумен байланысты.

«Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына енгізілетін түзету Қазақстан Республикасында уақытша болатын шетелдіктерге заңды тұлға құрмай, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруына жол бермеумен байланысты.

«Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек туралы», «Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы» және «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына халықты жұмыспен қамту орталықтарының мемлекеттік мекеме ұйымдық-құқықтық нысанынан шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорын нысанына өтуін, сондай-ақ жұмыссыз адамдарға көрсетілетін олардың қызметтерін бюджет қаражаты есебінен қаржыландыруды көздейтін түзетулер енгізіледі.

«Халықтың көші-қоны туралы» Қазақстан Республикасының Заңына қоныс аударушыларды қабылдаудың өңірлік квотасына енгізу үшін қоныс аударушылардың отбасыларын ғана емес, жекелей қоныс аударушылардың өздерін, оның ішінде некеде тұрмайтындарын мемлекеттік қолдау шараларымен қамтуға бағытталған түзетулер енгізіледі. Этникалық қазақтарға оралман мәртебесін үш айдан аспайтын мерзімге бір рет ұзарту туралы өтініш беру құқығын беретін өзгерістер де енгізілген.

«Халықтың көші-қоны туралы» және «Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің көші-қон саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру жөніндегі өкілеттіктерін Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігіне және көші-қон саласындағы ведомствоаралық үйлестіру және мемлекеттік саясатты іске асыру функциясын Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігіне беру бойынша түзетулер енгізілген.

«Халықты жұмыспен қамту туралы» Қазақстан Республикасының Заңына енгізілетін өзгерістер мыналарды:

- еңбек нарығының бірыңғай ақпараттық базасын қамтитын электрондық ақпараттық ресурс ретінде «Еңбек биржасы» мемлекеттік интернет-ресурсын құруды;

- «халықты жұмыспен қамту саласында көрсетілетін қызметтердің аутсорсингі» ұғымын енгізуді;

- халықты жұмыспен қамту саласындағы уәкілетті органға халықты жұмыспен қамту саласында көрсетілетін қызметтердің аутсорсингін ұйымдастыру және қаржыландыру тәртібін, халықты жұмыспен қамту саласында көрсетілетін қызметтердің аутсорсингіне қатысуға үміткер жұмыспен қамтудың жекеше агенттіктеріне қойылатын біліктілік талаптарын, халықты жұмыспен қамту саласында бюджет қаражаты есебінен көрсетілетін қызметтерге арналған тарифтерді қалыптастыру әдістемесін және тарифтердің шекті деңгейін әзірлеу және бекіту бойынша құзырет беруді;

- жергілікті атқарушы органдарға халықты жұмыспен қамту орталықтарының қызметін бақылау функцияларын беруді;

- халықты жұмыспен қамту орталықтарына халықты жұмыспен қамтудың жекеше орталықтарымен халықты жұмыспен қамту саласында көрсетілетін қызметтердің аутсорсингі туралы шарт жасасу құқығын, сондай-ақ көрсетілетін қызметтердің аутсорсингі туралы шарттың іске асырылу барысына мониторинг жасау және бақылау функциясын беруді көздейді.

Сондай-ақ заң жобасымен жұмыссыздарды тіркеу рәсімдері оңайлатылған, студенттер мен жоғары сынып оқушылары үшін жазғы демалыс кезеңінде ғана емес, сабақтан бос және басқа уақыттарда да қоғамдық жұмыстарға қатысу мүмкіндігі кеңейтілген.

Заң 2018 жылы 29 наурызда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 16 сәуірде № 147-VI ҚРЗ қол қойды.

2. «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Жұмағұлов.

Заң жобасы 2017 жылғы 4 қыркүйекте Қазақстан Республикасы Парламентінің алтыншы шақырылымы үшінші сессиясының ашылуында Қазақстан Республикасының Президенті берген тапсырмаларды іске асыруға бағытталған және мыналарды:

- Қазақстан халқы Ассамблеясы қызметінің, құрылымы мен басқару органдарының құқықтық мәртебесін, мақсаттарын, міндеттерін, қағидаттарын, негізгі бағыттарын нақтылауды;

- қоғамдық келісім мен жалпыұлттық бірлік саласындағы қайырымдылық пен медиацияны дамытуға ықпал ету түріндегі Қазақстан халқы Ассамблеясы қызметінің жаңа бағытын енгізуді;

- Ассамблеяның мақсаттары мен міндеттерін бөлісетін және азаматтардың белсенділігі мен өзіндік әрекетін дамытуға, олардың дәстүрлерді, тілдер мен мәдениетті сақтау және дамыту саласындағы мүдделерін қанағаттандыруға бағытталған Қазақстан халқы Ассамблеясының этномәдени бірлестіктеріне арналған жаңа бап енгізуді;

- дәстүрлерді, тілдер мен мәдениетті сақтау және дамыту саласындағы этномәдени бірлестіктердің қызметіне мемлекеттік қолдауды жүзеге асыруды, мемлекеттік органдардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қоғамдық келісім мен жалпыұлттық бірлікті нығайтуын;

- этномәдени бірлестіктер институтының өзін одан әрі жетілдіруіне бағытталған қоғамдық аккредиттеу рәсімінен өтуін көздейді.

Сонымен бірге заң жобасымен қоғамдық келісім мен жалпыұлттық бірліктің қазақстандық моделінің, мемлекеттік органдардың, ұйымдардың және азаматтық қоғам институттарының этносаралық қатынастар саласындағы өзара іс-қимылының тиімділігін арттыруға бағытталған нормалар ұсынылады.

Қазақстан халқы Ассамблеясының жұмыс істеуін ұйымдастырушылық, қаржылық, материалдық-техникалық және өзге де қамтамасыз ету мақсатында заң жобасында Ассамблеяның атқарушы органдары айқындалады және олардың қызметінің тәртібі регламенттеледі.

Заң жобасының қабылдануы Қазақстан қоғамындағы этносаралық келісім мен толеранттықты, елдегі тұрақтылық пен құқықтық тәртіпті одан әрі нығайту үшін қолайлы жағдайлармен қамтамасыз етуге ықпал ететін болады.

Заң 2018 жылы 19 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 сәуірде № 149-VI ҚРЗ қол қойды.

3. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне архив ісі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Әйтимова.

Заң жобасының негізгі мақсаты тіршілік қызметінің барлық салаларына құжаттамалық қамтамасыз етудің жаңа ақпараттық нысандарының белсенді түрде интеграциялануымен және жалпы толығымен электрондық құжат айналымына көшумен байланысты архив ісі саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен Бюджет кодексіне, сондай-ақ «Ұлттық архив қоры және архивтер туралы», «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің – Елбасының Мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығы туралы», «Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы», «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы», «Білім туралы», «Оңалту және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына түзетулер енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне мемлекеттік архивтерге ақылы қызмет түрлерін өткізуден алынған ақшаларды жұмсау құқығын беру бөлігінде өзгеріс енгізіледі.

«Ұлттық архив қоры және архивтер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер ұғымдық аппаратты, мемлекеттік архивтер көрсететін қызметтер тізбесін кеңейтумен, уәкілетті органдар мен жергілікті атқарушы органдардың мемлекеттік бақылауды жүргізуге құзыреттерінің аражігін ажыратумен байланысты.

«Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы» Қазақстан Республикасының Заңына архив ісі және құжаттамалық қамтамасыз ету саласындағы уәкілетті органдардың құзыретін нақтылайтын түзетулер енгізіледі.

«Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына жеке тұлғалардың жеке сәйкестендіру нөмірін, заңды тұлғалардың бизнес-сәйкестендіру нөмірін міндетті көрсету бөлігінде түзету енгізіледі, бұл жеке тұлғалардың сұрау салуларын орындауды

ретке келтіру мен бақылауға, сондай-ақ жасырын өтініштердің санын қысқартуға ықпал ететін болады.

«Білім туралы» Заңға білім беру гранттарын тағайындау конкурсын өткізу кезінде баллдары тең болған жағдайда ғана артықшылық құқығының айқындалуы жөніндегі өзгеріс пен толықтырулар енгізілген.

«Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің – Елбасының Мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс енгізілген, онымен сыйлықты беру жөніндегі комиссия құрамын дербес бекіту алып тасталады, бұл комиссияны лауазымдық деңгейде құруға мүмкіндік береді.

«Оңалту және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасының Заңына банкроттың архивтік құжаттарын ретке келтіру және тиісті архивке беру бойынша банкроттықты басқарушының міндеттерін регламенттеу бөлігінде түзетулер енгізіледі.

Заң 2018 жылы 26 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 16 мамырда № 155-VI ҚРЗ қол қойды.

4. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Орта білім беруді жаңғырту жобасы) ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Бақтиярұлы.

Қазақстан Республикасы мен Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкі арасындағы Қарыз туралы келісімге (Орта білім беруді жаңғырту жобасы) (бұдан әрі – Келісім) 2017 жылғы 21 тамызда Астана қаласында қол қойылды.

Келісім Мемлекет басшысы Н.Ә. Назарбаевтың бес институционалдық реформасын іске асыру жөніндегі «Ұлт жоспары – 100 нақты қадамның» 76-қадамында, сондай-ақ Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 – 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында белгіленген басымдықтарға сәйкес келеді.

Орта білім беруді жаңғырту жобасы бойынша шығындардың жалпы сомасы 75 млн. АҚШ долларын, оның ішінде Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкінің қарызы 67 млн. АҚШ доллары мөлшерінде, қарызды республикалық бюджеттен қоса қаржыландыру 8 млн. АҚШ доллары мөлшерінде құрайтын болады.

Халықаралық Қайта Құру және Даму Банкінің 67 млн. АҚШ доллары сомасындағы қарызы Қазақстан Республикасына 5,5 жыл жеңілдік кезеңін қоса алғанда, 17 жыл өтеу мерзіміне беріледі, сыйақы мөлшерлемесі – ЛИБОР + құбылмалы спрэд, біржолғы комиссия – қарыз сомасының 0,25 %-ын, резервке қойғаны үшін комиссия – жылына қарыз бойынша пайдаланылмаған балансының 0,25 %-ын құрайды.

Келісімнің мақсаты орта білім беру жүйесінің сапасын арттыру, жаңғыртуды қолдау, білім берудегі қолжетімділік пен тепе-теңдікті арттыру болып табылады.

Келісім ҰБТ тестеудің жаңа стандарттарын қалыптастыру арқылы бағалау жүйесін, оқудағы жетістіктерді сыртқы бағалауды және тест тапсырмаларының базасын жаңартуды қайта қарау сияқты білім берудің жаңартылған мазмұнын қолдауға бағытталған бастамалар кешенін қамтиды.

Келісімнің басты бағыттарының бірі білім беру материалдарына қолжетімділікті арттыру, мультимедиялық жабдықпен жарақтандыру және ауыл мұғалімдерінің әлеуетін ұлғайту арқылы ауылдық жалпы білім беретін және шағын жинақталған мектептердегі оқушылардың үлгерімін жақсарту болып табылады. Келісімнің жалпы қаржыландыру сомасының шамамен 67 %-ы 5400 ауылдық мектепті интерактивті жабдықпен қамтамасыз етуге жұмсалатын болады. Ауылдық мектеп кабинеттерінің 60%-ын компьютерлермен, проекторлармен және экранмен жарақтандыруға мүмкіндік беретін 32,5 мың жабдық жинақталымын сатып алу жоспарланып отыр.

Менеджмент бойынша оқытумен ауылдық жерлердегі мектептердің шамамен 200 мың мұғалімдері мен басшылары қамтылуға тиіс. 3 миллионнан астам оқушы, оның ішінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар Келісімнің бас бенефициарлары болады.

Келісім инклюзивті білім беруді қолдауға да бағытталған. Жалпы білім беретін мектептер негізінде 9 Ресурстық орталық құру және оларды жарақтандыру, дефектологтердің, психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялар беретін мамандардың біліктілігін арттыру, көру қабілеті және интеллекті бұзылған балалар үшін оқулықтар сатып алу жоспарланып отыр.

Келісімді іске асыру ауылдық және қалалық мектептердің арасындағы үлгерімдегі алшақтықты қысқартуға және білім беру сапасын теңдестіруге ықпал етуге тиіс.

Заң 2018 жылы 23 мамырда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 13 маусымда № 157-VI ҚРЗ қол қойды.

5. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне коммерциялық емес ұйымдардың қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Ершов.

Заң жобасының мақсаты Қазақстан Республикасының мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс саласындағы заңнамасын мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты іске асырудың тиімділігін және ашықтығын арттыру, сондай-ақ уәкілетті органға мәліметтер беретін коммерциялық емес ұйымдардың тізбесін оңтайландыру арқылы жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, сондай-ақ «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс, үкіметтік емес ұйымдарға арналған гранттар және сыйлықақылар туралы», «Коммерциялық емес ұйымдар туралы», «Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы

туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы», «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы», «Мемлекеттік жастар саясаты туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына түзетулер енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне түзетулер субъектілердің Қазақстан Республикасының коммерциялық емес ұйымдар туралы заңнамасын бұзғаны үшін әкімшілік жауаптылығын нақтылауға бағытталған.

«Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс, үкіметтік емес ұйымдарға арналған гранттар және сыйлықақылар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер жаңа «мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты қалыптастыру» және «мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстың нәтижелерін бағалау» ұғымдарын енгізуге, мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты қалыптастыру және оның нәтижелерін бағалауды жүзеге асыру бөлігінде уәкілетті орган мен мемлекеттік органдардың құзыретін нақтылауға байланысты.

«Коммерциялық емес ұйымдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына уәкілетті органға мәліметтер беретін үкіметтік емес ұйымдардың тізбесін қысқарту мақсатында түзетулер енгізіледі.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасының Қазақстан Республикасының Үкіметімен және мемлекеттік органдарымен өзара іс-қимылы, Қазақстан Республикасы Үкіметі өкілдерінің Ұлттық палата съезінің жұмысына және төралқа құрамына қатысуы туралы нормаларды алып тастау мәселелеріне қатысты өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы», «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» және «Мемлекеттік жастар саясаты туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік әлеуметтік тапсырыс, үкіметтік емес ұйымдарға арналған гранттар және сыйлықақылар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына енгізілген өзгерістерге сәйкес келтіру бөлігінде түзетулер енгізілді.

Заң 2018 жылы 31 мамырда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 13 маусымда № 160-VI ҚРЗ қол қойды.

6. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне әлеуметтік қамсыздандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Әйтимова.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына жолдауында, «Бес әлеуметтік бастама» атты үндеуінде, «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласында жарияланған тапсырмаларды орындау, сондай-ақ

Қазақстан Республикасын әлеуметтік дамытудың 2030 жылға дейінгі жалпыұлттық тұжырымдамасын іске асыру мақсатында әзірленген.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына жолдауында, «Бес әлеуметтік бастама» атты үндеуінде, «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласында жарияланған тапсырмаларды іске асыру мақсатында мыналар:

2018 жылғы 1 шілдеден бастап бала кезінен бірінші топтағы мүгедекке күтім жасауды жүзеге асыратын адамдарға жәрдемақы енгізу;

айына 25 еселік айлық есептік көрсеткіштің мөлшерінен аспайтын жалақысы төмен жұмыскерлердің салықтық жүктемесін азайту;

заңнамалық тұрғыдан «кіші отан» ұғымын бекіту және жеке тұлғалардың ерікті түрде кіші отанға қолдау көрсету жөніндегі шарттарын анықтау көзделеді.

Бұдан басқа, заң жобасымен Қазақстан ратификациялаған БҰҰ-ның Мүдегектердің құқықтары туралы конвенциясы шеңберінде ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарында оқуға қабылдау тәртібі, ауылдық жерлерде жұмыс істейтін әлеуметтік сала мамандарын атаулы әлеуметтік қолдау, арнаулы мемлекеттік органдарының қызметкерлерін әлеуметтік қорғау шараларын күшейту тәртібі нақтыланады.

Заң жобасы әлеуметтік қамтамасыз ету саласындағы заңнаманы жетілдіруге бағытталған және 5 кодекске және 23 заңға өзгерістер мен толықтырулар енгізуді көздейді.

«Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына 2018 жылғы 1 шілдеден бастап бала кезінен бірінші топтағы мүгедектерге күтімді жасауды жүзеге асыратын адамдарға жәрдемақы енгізуді көздейтін түзетулер енгізіледі.

Президенттің Бес әлеуметтік бастамасын іске асыру шеңберінде жалақысы төмен жұмыскерлердің салықтық жүктемесін төмендету жөніндегі Салық кодексіне салық салынатын табысты 90%-ға азайтылу жағына қарай түзету және табысы айына АЕК 25-еселік мөлшерінен аспайтын жұмыскерлердің санаттары үшін 10 % мөлшерлеме бойынша жеке табыс салығын салу жөніндегі өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Ауылдық жерлерде жұмыс істейтін әлеуметтік сала мамандарына атаулы көмек көрсетуді күшейту мақсатында «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» кодекске және «Білім туралы», «Ветеринария туралы», «Агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы» заңдарға жергілікті өкілді органдар бекіткен тәртіппен және мөлшерде бюджет қаражаты есебінен коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша әлеуметтік қолдау көрсету жөніндегі нормаларды біріздендіруге бағытталған түзетулер енгізіледі.

«Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне көп балалы отбасыларға арналған жеңілдіктер

мен әлеуметтік кепілдіктерді заңнамалық тұрғыдан белгілеу мақсатында «көп балалы отбасы» ұғымы енгізіледі.

Қазақстанның Еңбек кодексінде Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының талаптарын ескере отырып, жүктілікке және босануға байланысты демалыс ұзақтығы нақтыланады.

«Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» Қазақстан Республикасының Заңында халықты әлеуметті қорғау саласында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетуді қаржыландыру және мониторингтеу қағидаларын, арнаулы әлеуметтік қызметтер ұсынатын ұйымдардың бірыңғай тіркелімі мен арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсететін мамандардың тізілімін қалыптастыру қағидаларын, арнаулы әлеуметтік қызметтерді ұсынатын ұйымдардың қызмет қағидаларын, арнаулы әлеуметтік қызметтер ұсыну саласындағы әдістемелік ұсынымдарды әзірлеуді және бекітуді көздейтін нормалармен толықтырып, уәкілетті органның құзыретін кеңейту ұсынылады.

«Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңына Қазақстан ратификациялаған БҰҰ-ның Мүгедектердің құқықтары туралы конвенциясы шеңберінде барлық балаларды, оның ішінде ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарында оқуға қабылдау тәртібін нақтылайтын түзетулер енгізіледі.

«Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында «Қарулы Күштердің жоғарғы қолбасшылығының президенттік резерві» ұғымын енгізу және оны қалыптастыру тәртібін айқындау жөніндегі түзетулер көзделген. «Сыртқы барлау туралы», «Қазақстан Республикасының арнаулы мемлекеттік органдары туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына түзетулер Сыртқы барлау қызметі қызметкерлерінің жеңілдікпен есептеле отырып, есепке жатқызылуға тиісті қызмет кезеңін, сондай-ақ арнаулы мемлекеттік органдардың қызметкерлері қатарынан зейнеткерлерді жерлеуге арналған біржолғы төлемнің мөлшерін нақтылауды көздейді.

«Қайырымдылық туралы» Қазақстан Республикасының Заңына «кіші отан» ұғымын заңнамалық тұрғыдан бекіту және жеке тұлғалардың ерікті түрде кіші отанға қолдау көрсету жөніндегі шарттарын анықтау мақсатында түзетулер енгізіледі.

Заң 2018 жылы 14 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2 шілдеде № 165-VI ҚРЗ қол қойды.

7. «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Бектұрғанов.

Заң жобасы баланың құқықтарын қорғауды басым түрде қамтамасыз ету қажеттілігі негізге алына отырып, балалардың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған, оның ішінде Қазақстан Республикасы ратификациялаған БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы конвенциясында

бекітілген, халықаралық құқықтың жалпы танылған қағидаттары мен нормаларына сәйкес әзірленді.

Заң жобасының негізгі мақсаты балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғауды, балалардың өзінің жасына сәйкес келетін ақпаратты алу және тарату құқықтарын іске асыруды қамтамасыз ету болып табылады.

Заң жобасының міндеті балаларды физикалық және психикалық денсаулығына, имандылық, рухани, психикалық, физикалық және әлеуметтік жағынан дамуына зардабын тигізетін ақпараттан, оның ішінде зорлық-зомбылық пен қатыгездікті, порнографияны, қоғамға жат және құқық бұзушылық мінез-құлықты насихаттайтын баспа, аудио- және аудио-бейне өнімдерді, электрондық және компьютерлік ойындарды таратудан қорғаудың ұйымдастырушылық-құқықтық тетіктері мен заңнамалық кепілдіктерін енгізу болып табылады.

Осыған байланысты заң жобасымен:

- балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау басымдылығын айқындау;
- жас сыныптамасы мен ақпараттық өнімді маркалауды енгізу;
- балалардың денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпаратты таратуға бақылау мен қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі функциялардың аражігін ажырату;
- ақпараттық өнімді маркалауды жүзеге асыратын субъектілерді (меншік иесі және (немесе) таратушы) айқындау жөніндегі шаралар реттеледі.

Осы заң жобасының қолданысқа енгізілуімен балаларды агрессивті, қатыгез, қоғамға жат мінез-құлыққа, құқыққа қайшы әрекеттерге итермелейтін, психикасын зақымдайтын және бұзатын ықпалдық азаюы болжанады.

Заң жобасын қабылдау және оны іске асыру мемлекеттік бюджеттен қосымша қаржы шығыстарын қажет етпейді, сондай-ақ экономикалық, әлеуметтік, заңдық және экологиялық теріс салдарларға алып келмейді.

Заң 2018 жылы 21 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2 шілдеде № 169-VI ҚРЗ қол қойды.

8. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Бектұрғанов.

Заң жобасы қолданыстағы заңнамалық актілерді «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасымен сәйкес келтіру мақсатында әзірленді.

Негізгі заң жобасының тұжырымдамалық бағыттарын ескере отырып, жеті заңнамалық актіге, оның ішінде Қылмыстық кодекске және Кәсіпкерлік кодексіне, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске, «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы», «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары

туралы», «Мәдениет туралы», «Телерадио хабарларын тарату туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу ұсынылады.

Бұл түзетулер салааралық сипатқа ие, балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін, Қазақстан Республикасының заңдарында тыйым салынбаған кез-келген тәсілмен ашық таратылатын ақпараттан олардың ақпараттық қауіпсіздігіне байланысты қатынастарды кешенді түрде құқықтық реттеуге арналған.

Қылмыстық кодекс пен Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске түзетулермен балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау саласындағы заңнаманы бұзғаны үшін тиісті жауаптылық көзделеді.

Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне балаларды суицидке итермелегені, телекоммуникация желілерін, оның ішінде Интернет желісін пайдалану арқылы кәмелетке толмағандарды қылмыстық әрекетке тартқаны үшін жауаптылық белгілеу бөлігінде түзетулер енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне енгізілетін түзетулер кәмелетке толмағандарға балаларға тыйым салынған ақпараттық өнімді таратқаны, жас санаты белгісіз мерзімді баспа басылымдарын, аудио-бейне және (немесе) баспа өнімін таратқаны, «18 жастан бастап» жас санатына жатқызылған ақпаратты қамтитын телерадио бағдарламаларын тарату кезінде белгіленген уақытты сақтамағаны үшін жауаптылықты белгілейді.

Кәсіпкерлік кодексіне, «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы», «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы», «Мәдениет туралы» және «Телерадио хабарларын тарату туралы» заңдарға қолданыстағы нормаларды негізгі заң жобасының ережелерімен ұштастыруға бағытталған өзгерістер енгізіледі, атап айтқанда фильмдердің жас сыныптамасы енгізіледі, фильмдердің жас санаты белгісін пайдалану регламенттеледі.

Заң жобасы балалардың толыққанды имандылық, рухани, психикалық, физикалық және әлеуметтік жағынан дамуына зардабын тигізетін ақпараттан оларды қорғау саласындағы қазіргі заманғы ақпараттық кеңістік жағдайындағы баланың ақпараттық қауіпсіздікке құқықтарын қамтамасыз етудің тиімді тетіктерін құруға мүмкіндік береді.

Заң жобасы қолданысқа енгізілгеннен кейін балаларды агрессивті, қатыгез, қоғамға жат мінез-құлыққа, құқыққа қайшы әрекеттерге итермелейтін, психикасын зақымдайтын және бұзатын ықпалдың азаюы болжанады.

Заң 2018 жылы 21 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2 шілдеде № 170-VI ҚРЗ қол қойды.

9. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат М. Бақтиярұлы.

Заң жобасы Президенттің 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауын орындау үшін Парламент депутаттарының заң шығару бастамашылығы тәртібімен әзірленді.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне, «Білім туралы» және «Ең төмен әлеуметтік стандарттар және олардың кепілдіктері туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу көзделеді.

Заң жобасында «Өзін-өзі тану» адамгершілік-рухани білім беру бағдарламасын енгізу ұсынылады, оның шеңберінде қазақстандықтардың жас ұрпағының ұлттық және жалпы адами құндылықтарға негізделген дүниетанымын қалыптастыру жөніндегі тәрбиелеу қызметі жүзеге асырылады.

Дуальды оқытуды енгізуге байланысты заң жобасында: өндірістік оқыту, тәлімгер, тыңдаушы, тірек мектеп (ресурс орталығы) ұғымдарын бекіту көзделеді.

Бұдан басқа, заң жобасында ұсынылатын түзетулер техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің мәселелері бойынша әдістемелік жұмысты күшейтуге мүмкіндік беретін республикалық оқу-әдістемелік кеңесінің, бейіндер бойынша оқу-әдістемелік бірлестіктердің мәртебесін заңнамалық деңгейде бекітеді.

Заң жобасымен қайталанатын және ескірген нормаларды алып тастауға, техникалық және кәсіптік білім беру саласындағы заңнама нормаларының алшақтықтары мен қайшылықтарын жоюға бағытталған түзетулер көзделген.

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 шілдеде № 172-VI ҚРЗ қол қойды.

10. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жоғары оқу орындарының академиялық және басқару дербестігін кеңейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Жұмағұлов.

Заң жобасы Мемлекет басшысының 2014 жылғы 17 қаңтардағы «Қазақстан жолы - 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты Қазақстан халқына Жолдауын, «100 нақты қадам» Ұлт жоспарының 78-қадамын орындау, сондай-ақ Мемлекет басшысының Бес әлеуметтік бастамасын іске асыру үшін әзірленді.

Заң жобасымен Азаматтық кодекске (Ерекше бөлік), Бюджет және Еңбек кодекстеріне, «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне және Қазақстан Республикасының 15 заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Заң жобасы жоғары оқу орындарының академиялық, басқару және қаржылық дербестігін кеңейтуге, Назарбаев Университетінің тәжірибесін ескере отырып, олардың бәсекеге қабілеттігін арттыруға, сондай-ақ жоғары

білім берудің қолжетімділігі мен сапасын арттыруға және студент жастардың күнелту жағдайларын жақсартуға бағытталған.

Академиялық дербестікті кеңейту үшін жоғары оқу орындарына білім беру бағдарламаларының мазмұны, білім алушылардың ауысуы мен қайта қабылдануы мәселелерін, білім беру қызметтерін көрсету және кәсіптік практиканы өткізу шартының нысандарын айқындау өкілеттіктерін беру бойынша құзыреттер көзделген.

Басқару және қаржылық дербестік мәселелері бойынша заң жобасында жұмысқа жалдау, жоғары оқу орнының құрылымын айқындау, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің коммерциялық ұйымдарын коммерциялық емес ұйымдар етіп қайта құру, жоғары оқу орындарының коммерциялық қызметті жүзеге асыруы, сондай-ақ жоғары оқу орындарындағы директорлар кеңесінің айрықша құзыреті мәселелерін реттейтін нормалар көзделеді.

Сонымен қоса, заң жобасының негізгі ережелерін тиімді іске асыру үшін:

- кадрларды даярлау бағыттары бойынша жаңа сыныптауышқа сәйкес жоғары оқу орындарының білім беру қызметін лицензиялаудың жаңа түріне көшуі;

- жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім бағдарламалары бойынша оқытуды тек қана күндізгі оқыту нысандарында жүзеге асыру;

- өмір бойы оқыту қағидатын іске асыру мақсатында формальды және формальды емес білім беру арқылы оқытудың нәтижелерін тану;

- жоғары оқу орындарының түрлері – «академия», «институт», «университет» ұғымдарын нақтылау;

- жоғары оқу орындарының аккредиттеу органдары көрсететін қызметтерді сатып алуын мемлекеттік сатып алудың жалпы рәсімдерінен шығару;

- заң жобасының жекелеген нормаларын нақтылау және мазмұнын жақсарту бөлігінде бірқатар түзетулер көзделеді.

Мемлекет басшысының үшінші әлеуметтік бастамасын іске асыру шеңберінде жаңа студенттік жатақханалар салуға қатысты:

- студент жастардың күнелту жағдайларын жақсартуды;

- екінші деңгейдегі банктердің мемлекеттік-жекешелік әріптестік шарттарын сенімді кепіл ретінде тануын;

- инвестициялық шығындар өтемақысын есепке жатқызуға арналған шоттардың сақталуын көздейтін түзетулер енгізілді.

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 шілдеде № 171-VI ҚРЗ қол қойды.

11. «2009 жылғы 17 қарашадағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Ресей Федерациясының «Байқоңыр» кешенін жалға алу жағдайында Байқоңыр ғарыш айлағының персоналына, Байқоңыр қаласының, Төретам және

Ақай кенттерінің тұрғындарына медициналық қызмет көрсету тәртібі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Бектұрғанов.

2009 жылғы 17 қарашадағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Ресей Федерациясының «Байқоңыр» кешенін жалға алу жағдайында Байқоңыр ғарыш айлағының персоналына, Байқоңыр қаласының, Төретам және Ақай кенттерінің тұрғындарына медициналық қызмет көрсету тәртібі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттамаға (бұдан әрі –Хаттама) 2017 жылғы 9 қарашада Челябинск қаласында (Ресей Федерациясы) мемлекеттер басшыларының қатысуымен өткен Қазақстан мен Ресейдің Өңіраралық ынтымақтастығының XIV форумының барысында қол қойылған.

2009 жылғы 17 қарашадағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Ресей Федерациясының «Байқоңыр» кешенін жалға алу жағдайында Байқоңыр ғарыш айлағының персоналына, Байқоңыр қаласының, Төретам және Ақай кенттерінің тұрғындарына медициналық қызмет көрсету тәртібі туралы қолданыстағы келісім шеңберінде қазақстандық азаматтарға, Байқоңыр қаласының 48 мыңнан астам тұрғындарына медициналық көмекті Ресей Федерациясының заңнамасына сәйкес ресейлік медициналық ұйымдар ғана көрсетеді.

Қазақстан Республикасында көрсетілетін медициналық көмектен айтарлықтай өзгешеліктер болуына байланысты біздің азаматтарымыз Қазақстанның заңнамасына сәйкес кепілдік берілген медициналық көмек көлемін, тегін дәрілік құралдар мен медициналық мақсаттағы бұйымдар алу, профилактикалық медициналық (скринингтік) тексерулерден өту құқығымен қамтамасыз етілмеген. Байқоңыр қаласының тұрғындары Қазақстан Республикасының барлық өңірлерінде қолжетімді жоғары мамандандырылған медициналық көмекке қол жеткізе алмауда, бұл мүгедектікке және өмір сапасын төмендетуге алып келетін келеңсіз жағдайлар қаупін ұлғайтуда.

Заң жобасын қабылдау Хаттамаға сәйкес Қазақстан Республикасының Байқоңыр қаласында, Төретам және Ақай кенттерінде тұратын азаматтарына Қазақстан Республикасының ұлттық заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау субъектілерінің медициналық көмек көрсетуі мәселесін реттеуге мүмкіндік береді.

Заң жобасын қабылдау теріс құқықтық және әлеуметтік-экономикалық салдарларға алып келмейді, оны іске асыру мемлекеттік бюджеттен қосымша қаржы шығындарын көздемейді.

Заң 2018 жылы 6 қыркүйекте Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 18 қыркүйекте № 181-VI ҚРЗ қол қойды.

12. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше бір мемлекеттің азаматтары Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше екінші мемлекеттің аумағында еңбек қызметін жүзеге асыру кезінде ұшыраған өндірістегі жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Әйтімова.

Заң жобасы Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа (бұдан әрі – ЕурАзЭҚ) мүше мемлекеттердің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы ынтымақтастықты нығайту бөлігіндегі келісілген әлеуметтік саясаты тұжырымдамасын іске асыру мақсатында әзірленген.

Келісім ЕурАзЭҚ-қа мүше мемлекеттердің өндірістегі жазатайым оқиғалар салдарынан зардап шеккен азаматтарының еңбектегі құқықтарын өзара қорғауға бағытталған.

Келісімде ЕурАзЭҚ-қа мүше бір мемлекеттің азаматтары ЕурАзЭҚ-қа мүше екінші мемлекеттің аумағында еңбек қызметін уақытша жүзеге асыру кезінде ұшыраған өндірістегі жазатайым оқиғаларды еңбекке орналастыратын мемлекеттің заңнамасына сәйкес тергеп-тексеру тәртібі белгіленеді.

Келісімді іске асыру жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру кезінде өндірістегі жазатайым оқиға туралы актінің бірыңғай нысанын пайдалануға мүмкіндік береді, онда жұмыскер, жұмыс беруші және жазатайым оқиға туралы барлық қажетті ақпарат қамтылады.

Жазатайым оқиғаның тергеп-тексерілуіне байланысты берілген, ЕурАзЭҚ-қа мүше елдің бірінің аумағында ресімделген құжаттарды немесе олардың расталған көшірмелерін ЕурАзЭҚ-қа мүше басқа елдер заңдастырмай қабылдайды.

Өндірістегі жазатайым оқиғадан зардап шеккен жұмыскердің денсаулығына келтірілген зиянды өтеу еңбекке орналастырған мемлекеттің заңнамасына сәйкес жүргізіледі.

Заң жобасын қабылдау жағымсыз құқықтық және әлеуметтік-экономикалық салдарларға алып келмейді, оның іске асырылуы мемлекеттік бюджеттен қосымша қаржы шығындарын көздемейді.

Заң 2018 жылы 27 қыркүйекте Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 11 қазанда № 186-VI ҚРЗ қол қойды.

13. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне діни қызмет және діни бірлестіктер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Ершов.

Заң жобасының мақсаты Қазақстан Республикасының діни қызмет саласындағы қолданыстағы заңнамасын жетілдіру болып табылады.

Заң жобасымен Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне, Қылмыстық-атқару кодексіне және 9 заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу көзделеді.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне:

- бет-әлпетті тануға кедергі келтіретін киім-кешекті қоғамдық орындарда киіп жүргені;

- діни бірлестік басшысының, мүшелерінің немесе діни бірлестіктің осы діни бірлестіктің жарғысында айқындалған мақсаттар мен міндеттердің шегінен шығып кететін әрекеттер жасағаны;

- Қазақстан Республикасы азаматтарының шет мемлекеттерде рухани (діни) білім алуы бойынша Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын бұзғаны;

- діни радикализм көріністерін танытқаны;

- деструктивті діни ағымдарға жататындығын көрсететін сыртқы атрибуттарды, киім-кешекті қоғамдық орындарда пайдаланғаны, киіп жүргені және таратқаны үшін әкімшілік жауаптылық көздейтін түзетулер енгізіледі.

Заң жобасымен енгізілетін жекелеген түзетулер діни қызмет туралы заңнаманы бұзғаны үшін тағайындалатын әкімшілік айыппұлдар мөлшерін азайтуға бағытталған.

Қазақстан Республикасының Қылмыстық-атқару кодексіне түзетулер Қылмыстық-атқару жүйесі комитетіне қылмыстық-атқару жүйесінің мекемелеріндегі сотталғандармен теологиялық оңалту жұмысын ұйымдастыру жөніндегі қағидаларды бекіту бойынша құзырет беруді көздейді.

«Діни қызмет және діни бірлестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына «деструктивті діни ағым», «діни радикализм», «діни бірлестіктің қатысушысы (мүшесі)» деген жаңа ұғымдар енгізіледі.

Сонымен қатар заң жобасында мемлекет пен дін арасындағы өзара қатынастарды реттейтін, өңірлік діни бірлестіктердің қызметіне мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын жергілікті атқарушы органдардың діни қызмет және діни бірлестіктермен өзара іс-қимыл мәселелері жөніндегі құзыретін айқындайтын түзетулер көзделеді.

Заң жобасы 2018 жылы 27 қыркүйекте толықтырулар мен өзгерістер енгізіліп Мәжіліске қайтарылды.

Заң жобасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылдың 29 қаңтардағы №25 қаулысымен кері қайтарып алынды.

14. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Халықаралық Қызыл Крест Комитетінің арасындағы Қазақстан Республикасындағы Халықаралық Қызыл Крест Комитеті Өкілдігінің мәртебесі, артықшылықтары және иммунитеттері туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Әйтимова.

Халықаралық Қызыл Крест Комитеті (бұдан әрі – ХҚКК) – соғыс, зорлық құрбандарын қорғау, төтенше жағдайлардың нәтижесінде зардап шеккендерге

көмек көрсету жөніндегі ізгі миссияны орындайтын, гуманитарлық құқықты насихаттайтын тәуелсіз, бейтарап ұйым.

ХҚКК осы ұйымның айрықша мәртебесін айқындайтын Соғыс құрбандарын қорғау жөніндегі 1949 жылғы Женева конвенциясының және 1977 және 2005 жылдардағы оған Қосымша хаттамалардың негізінде жұмыс істейді. Қазақстан Республикасы бұл Конвенциялар мен Хаттамаларға 1993 жылдан 2009 жылға дейінгі кезеңде қосылды.

Қазіргі уақытта ХҚКК-нің әлемнің 80-нен астам елдерінде өз өкілдіктері бар, ол олармен екіжақты келісімдердің деңгейінде қарым-қатынас жасайды, бұл елдерде де ХҚКК-нің халықаралық құқық субъектілігі мойындалады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен ХҚКК-нің арасындағы Қазақстан Республикасындағы ХҚКК Өкілдігінің мәртебесі, артықшылықтары және иммунитеттері туралы келісімді ратификациялау Қазақстан Республикасында ХҚКК өкілдігін ашудың шарты болып табылады. Заң жобасының қабылдануы ХҚКК тұрақты кеңсесінің ашылуы үшін қажетті жағдайларды жасауға, оның ішінде құқық субъектілігін мойындауға, артықшылықтар мен иммунитеттер беруге, салықтардан босатуға, үй-жайларына қол сұғылмаушылықты қамтамасыз етуге және ХҚКК мандатына сәйкес Қазақстан Республикасында оның қызметін жүзеге асыруға жәрдемдесетін болады.

ХҚКК өкілдігін ашу Мемлекет басшысының көпжақты дипломатия хабын құру туралы бастамасын іске асыруға ықпал етеді.

Келісімде ұлттық заңнамаға қарағанда өзге нормалардың қамтылатындығын ескере отырып, осы Келісім «Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5, 11-баптарына сәйкес ратификациялауға жатады.

Осы Заңды қабылдау республикалық бюджеттен қосымша қаражат бөлуді талап етпейді, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық, экологиялық және құқықтық теріс салдарларға алып келмейді.

Заң 2018 жылы 8 қарашада Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 21 қарашада № 194-VI ҚРЗ қол қойды.

15. «Кинематография туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Нөкетаева.

Заң жобасы кинематография саласының құқықтық, экономикалық және ұйымдастырушылық негіздерін айқындау мақсатында әзірленді.

Кинематография саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін дербес заңды қабылдау заңнамалық деңгейде киноөндірісті қолдау, ұлттық фильмдердің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыру, халық үшін кино көрсету қызметінің қолжетімділігі, киноиндустрияның ашықтығы мен инвестициялардың тартымдылығы, шетелде қазақстандық киноның беделінің өсуі мен танылуы үшін жағдай жасау қажеттілігімен негізделген.

Заң жобасымен жалғыз құрылтайшысы және акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылатын Ұлттық киноны қолдау мемлекеттік орталығының (бұдан әрі – Орталық) жұмыс істеуі үшін құқықтық негіз жасалған. Ұлттық киноны қолдау мемлекеттік орталығы ұлттық фильмдер деп танылуға үмітті киножобаларды және ұлттық фильмдерді мемлекеттік қаржылық қолдауды ұсыну, сондай-ақ кинематография саласындағы субсидияларды төлеу жөнінде бірыңғай оператор болып табылады.

Фильмді ұлттық деп тану жөніндегі ұсыныстарды тұжырымдау мақсатында Орталықтың жанынан Сараптама кеңесі – шығармашыл қызметкерлер мен сарапшылар қатарынан консультативтік-кеңесші орган құрылады.

Заң жобасымен фильмді ұлттық деп тану негіздері айқындалды.

Заң жобасымен сондай-ақ ұлттық киноны мемлекеттік қаржыландырудың жаңа үлгісін енгізу ұсынылады. Мемлекеттік қаржылық қолдау ұлттық фильмдерді шығаруды, прокаттау мен көрсетуді және осыған байланысты іс-шараларды ұйымдастыру, сондай-ақ ұлттық фильмдерді шетелде ілгерілету үшін ұсынылады.

Ұлттық фильмдерді мемлекеттік қаржылық қолдау мәселелері бойынша ұсыныстар мен ұсынымдарды тұжырымдап дайындау мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанынан консультативтік-кеңесші орган – Ұлттық фильмдерді мемлекеттік қаржылық қолдау мәселелері жөніндегі ведомствоаралық комиссия құрылады.

Заң жобасы қабылданған соң Фильмдер мониторингінің бірыңғай автоматтандырылған ақпараттық жүйесі құрылатын болады, ол Қазақстан Республикасының аумағында фильмдерді жүйеге келтіру және есепке алуды қамтамасыз етеді.

Сондай-ақ Заң жобасымен ұлттық мәдени игіліктің ажырамас бөлігі ретінде ұлттық фильмдерді және жекелеген заңды тұлғаның жұмыс істеуі арқылы бастапқы материалдарды сақтау жолымен ұлттық кинематографияны қолдау көзделіп отыр.

Заң жобасымен заңнаманың ұғымдық қатарын, бірқатар нормативтік құқықтық актілер қатарын әзірлеу және бекіту жөніндегі уәкілетті органның, мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысу бойынша, оның ішінде халықты кинематография туындыларына қол жеткізуі үшін жағдайлар жасау арқылы жергілікті атқару органдарының құзыреттерін кеңейту көзделеді.

Заң жобасына сәйкес фильмді фестивальдарда, семинарларда, ретроспективада көрсету жағдайларын қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында фильмді прокаттау және көрсету ол Мемлекеттік фильмдер тізілімінде тіркелген кезде ғана және берілген прокаттау куәлігіне сәйкес жүзеге асырылады.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасында шығарылған барлық фильмдерге және Қазақстан Республикасының аумағында прокаттау

мақсатында әкелінетін (жеткізілген) фильмдерге жас санаттары беріле отырып, жасқа сыныптау жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының аумағында фильмдерді прокаттау қазақ тілінде және басқа да тілдерде жүзеге асырылады. Ұлттық фильмдерді прокаттау қазақ тілінде және қажеттілігіне қарай басқа да тілдерде жүзеге асырылуға тиіс. Прокатталуы шектеулі фильмдерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында кинозалдар мен осы мақсаттарға арналған өзге де орындарда прокатталуы және көрсетілуі қазақ тілінде жүзеге асырылмайтын фильмдер қазақ тіліне дубляж жасалуға не субтитрленуге, не кадр сыртындағы аудармамен қамтамасыз етілуге тиіс.

Заң жобасы қабылданған жағдайда теріс құқықтық және әлеуметтік-экономикалық салдарлар күтілмейді.

Заң жобасын қабылдау және іске асыру мемлекеттік бюджет қаражатынан қосымша қаржы шығындарына алып келеді.

Заң 2018 жылы 6 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2019 жылы 3 қаңтарда № 212-VI ҚРЗ қол қойды.

16. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кинематография мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Нөкетаева.

Заң жобасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық актілерін «Кинематография туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасына сәйкес келтіру мақсатында әзірленді.

Негізгі заң жобасының тұжырымдамалық бағыттарын ескере отырып, Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне және «Мәдениет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу ұсынылады.

Аталған түзетулер салалық сипатқа ие және кинематографиямен байланысты мәселелерді құқықтық реттеуге арналған.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне енгізілетін түзетулер Қазақстан Республикасының мәдениет туралы заңнамасының талаптарын бұзғаны үшін тиісті жауаптылықты көздейді.

«Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне енгізілетін өзгерістер мен толықтырулар ұлттық фильмдерді өндіру және прокаттау үшін салықтық преференцияларды қолдануды көздейді. Аталған түзетулерге сай Қазақстан Республикасының кинематография туралы заңнамасына сәйкес ұлттық фильм деп танылған фильмді Қазақстан Республикасының аумағындағы кинозалдарда көрсетуді жүзеге асырудан түсетін кірістер бойынша корпоративтік табыс салығы 100 пайызға азайтылуға жатады.

Заң жобасымен «Мәдениет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына қайталанатын нормаларды алып тастау және «Кинематография туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасына сәйкес келтіру бөлігінде өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі. Аталған түзетулерге сәйкес мәдениет саласындағы мемлекеттік саясатты жетілдіру мақсатында уәкілетті орган консультативтік-кеңесші органдарды – театр, музыка қызметі және концерттік қызмет, цирк өнері, музей ісі және археология, бейнелеу өнері, сәулет және дизайн, әдебиет және кітап басып шығару жөніндегі салалық көркемдік кеңестерді құрады.

Осы заң жобасы қабылданған жағдайда Қазақстан Республикасында кинематографияны дамыту үшін қажетті жағдайлар жасалады.

Заң 2018 жылы 6 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2019 жылы 3 қаңтарда № 213-VI ҚРЗ қол қойды.

17. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Н. Төреғалиев.

Заң жобасы Мемлекет басшысының өзін-өзі жұмыспен қамтыған халықтың кірісін есепке алу, салық төлеу және проблемаларын шешу, оның әлеуметтік қамсыздандыру жүйесіне қатысуы жөніндегі мәселелерді нақты әзірлеп дайындау қажеттілігі туралы тапсырмасын іске асыру үшін, сондай-ақ 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауында айтылған сапалы жұмыспен қамтуды және әлеуметтік қамсыздандырудың әділ жүйесін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді іске асыру мақсатында әзірленген.

Заң жобасы бейресми жұмысқа тартылғандардың өз қызметін заңдастыруына және бірыңғай жиынтық төлемді төлеудің есебінен зейнетақымен қамсыздандыру, әлеуметтік және медициналық сақтандыру жүйесінің толық мүшесі болуына мүмкіндік беретін жүйелі шараларды ендіру арқылы шарттастыруға және оларды еліміздің экономикасына тартуға бағытталған.

Заң жобасымен 22 заңнамалық актіге, оның ішінде Бюджеттік, Кәсіпкерлік, Салық кодекстеріне, «Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек туралы», «Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы», «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы», «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы», «Халықты жұмыспен қамту туралы» және басқа да заңдарға түзетулер енгізіледі.

Заң жобасының негізгі ережелері:

– 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап бейресми жұмыспен қамтылған адамдардың қызметін салық органдарында тіркеудің жеңілдетілген тәртібін көздейтін бірыңғай жиынтық төлемді енгізуді; Бейресми жұмыспен

қамтылғандар үшін бірыңғай жиынтық төлемді енгізу:

міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне және медициналық ұйымдарды таңдау құқығымен сомасы мен түрі бойынша шектеусіз медициналық қызметтерге қолжетімділікті алуға;

зейнетақы жинақтау жүйесіне қатысуға және жүйеге қатысу өтіліне қарай базалық зейнетақы төлемдерін алуға;

еңбекке жарамдылығын жоғалту, асыраушысынан айырылу, жүкті болу және босану, бала немесе қыз асырап алу, 1 жылға дейін бала күту жағдайларында әлеуметтік төлемдерді алуға мүмкіндік береді;

– міндетті әлеуметтік аударымдарды, міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті медициналық сақтандыру аударымдарын төлеушілердің санаттарын біріздендіруді;

– «жұмыспен қамтылған адам», «жалдамалы жұмыскер», «тәуелсіз жұмыскер» ұғымдарын және Халықаралық еңбек ұйымы белгілеген жұмыспен қамтылғандардың халықаралық сыныптауышы негізінде олардың мәртебесін айқындауды;

– бизнеске, жұмыс берушілерге және бюджетке ауыртпалықты ұлғайтуға жол бермеу мақсатында жекелеген салық шегерімдерін есептеу үшін дерекқорды ең төменгі жалақыдан айлық есептік көрсеткішке өзгертуді;

– «Астана Хаб» халықаралық технологиялық паркіне қатысушылар үшін салықтық артықшылықтар беруді;

– этностық қазақтар-репатрианттардың зейнетке шығуы кезінде олардың шетелде тұруы кезеңіндегі жинақталған еңбек өтілін есепке алуды және басқаларды көздейді.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 26 желтоқсанда № 203-VI ҚРЗ қол қойды.

18. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат С. Бектұрғанов.

Заң жобасы Мемлекет Басшысының 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауын орындау үшін әзірленді және денсаулық сақтау саласындағы қолданыстағы заңнаманы одан әрі дамытуға бағытталған.

Заң жобасымен 12 заңнамалық актіге, оның ішінде «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодекске, Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекске, Қылмыстық және Қылмыстық-процестік кодекстерге түзетулер көзделеді, олар мынадай негізгі бағыттарды қамтиды:

1) тегін медициналық көмектің мемлекеттік көлемінің жаңа үлгісін ендіру;

- 2) медициналық ұйымдардағы корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру;
- 3) денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамытудың бірыңғай перспективалық жоспарын ендіру;
- 4) қоғамдық денсаулықты сақтау мәселелерін жетілдіру;
- 5) медициналық білім беру жүйесі мен ғылымды жетілдіру, медициналық кадрларды дайындау сапасын арттыру;
- 6) донорлықты дамыту.

Мәселен, заң жобасымен көрсетілетін медициналық көмектер көлемдерін топтамалар бойынша бөлу ұсынылады:

- 1) ең төмен – тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі;
- 2) базалық – «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ұсынылатын міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек (бұдан әрі – МӘМС);

3) мыналарды:

- «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ерікті медициналық сақтандыру шеңберіндегі медициналық көмек;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін ақылы қызметтер көрсету мен өзге де көздердің есебінен ұсынылатын медициналық көмекті қамтитын медициналық көмектің қосымша көлемі.

Заң жобасына сәйкес, тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі Қазақстан Республикасының азаматтарына, оралмандарға, Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдарға бюджет қаражаты есебінен ұсынылады, барынша дәлелденген тиімділігі бар профилактикалық, диагностикалық және емдік медициналық көрсетілетін қызметтерді, сондай-ақ дәрілік көмекті қамтиды.

Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі мен міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесі шеңберіндегі медициналық қызметтер ұсыну үлгісін одан әрі жетілдіру мақсатында «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі, оған сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде:

- 1) алғашқы медициналық-санитариялық көмек маманының және бейінді мамандардың жолдамасы бойынша консультациялық-диагностикалық көмек;
- 2) алғашқы медициналық-санитариялық көмек маманының немесе медициналық ұйымның жолдамасы бойынша ауруларды тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде емдеу жағдайларын қоспағанда, стационарды алмастыратын көмек;
- 3) ауруханаға жатқызу жағдайларының жоспарланған саны шеңберінде алғашқы медициналық-санитариялық көмек маманының немесе медициналық ұйымның жолдамасы бойынша ауруларды тегін медициналық көмектің

кепілдік берілген көлемі шеңберінде емдеу жағдайларын қоспағанда, жоспарлы стационарлық көмек;

4) уәкілетті орган айқындайтын аурулар (жай-күйлер) тізбесі бойынша алғашқы медициналық-санитариялық көмек маманының немесе медициналық ұйымның жолдамасы бойынша медициналық оңалту және қалпына келтіру емі;

5) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне кірмейтін аурулардың паталогиялық-анатомиялық диагностикасы ұсынылатын болады.

Заң жобасында сондай-ақ білім беруді, зерттеулерді және клиникалық практиканы ұштастыру арқылы медициналық кадрлар дайындау мен медициналық қызметтер сапасын арттыруға, бірқатар әкімшілік және қылмыстық құқық бұзушылықтар құрамын қайта қарауға, донорлық және трансплантология институтын жетілдіруге, туберкулезбен және АИТВ-пен ауыратындарға медициналық көмек көрсетуге, сондай-ақ денсаулық сақтау жүйесі мәселелері бойынша қолданыстағы заңнамадағы олқылықтарды жоюға бағытталған нормалар көзделген.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 28 желтоқсанда № 208-VI ҚРЗ қол қойды.

19. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Сатыбалды.

Заң жобасының мақсаты дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың қолжетімділігін, сапасын және қауіпсіздігін, олардың ұтымды пайдаланылуын қамтамасыз ету, сондай-ақ дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алуды жоспарлау жүйесін жетілдіру болып табылады.

Заң жобасында Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, Салық, Қылмыстық, Кәсіпкерлік кодекстеріне, Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы кодекске және Қазақстан Республикасының 10 заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу көзделеді.

Енгізілетін түзетулер шекті бағаларды бекіту арқылы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап барлық дәрілік заттарға арналған бағаларды реттеуді енгізуді; әкімдердің құзыретінен фармацевтикалық қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияларды беру жөніндегі функцияларды алып тастауды; азаматтардың жекелеген санаттарын тегін немесе жеңілдікпен амбулаториялық қамтамасыз ету үшін кешенді бағалаудың негізінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдардың ұлттық формулярлық тізбесін қалыптастыруды; дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды электрондық сатып алуға көшуді, сондай-ақ дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы заңнаманы жетілдіруге бағытталған басқа да

нормаларды көздейді.

«Медициналық бұйымдар» ұғымының енгізілуіне байланысты Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне, Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы кодексіне (Салық кодексі), Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік және Қылмыстық кодекстеріне, «Этил спирті мен алкоголь өнімінің өндірілуін және айналымын мемлекеттік реттеу туралы», «Азаматтық қорғау туралы», «Жарнама туралы», «Жол жүрісі туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы», «Техникалық реттеу туралы» және т.б. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне редакциялық түзетулер енгізіледі.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 2018 жылы 28 желтоқсанда № 211-VI ҚРЗ қол қойды.

АГРАРЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕР, ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӘНЕ АУЫЛДЫҚ АУМАҚТАРДЫ ДАМУ АУМАҚТАРДЫ ДАМУ КОМИТЕТІ

1. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жер қатынастарын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Р. Әкімов

Заң жобасының мақсаты – Қазақстан Республикасы Президентінің «Жер заңнамасының кейбір нормаларын қолдануға мораторий енгізу туралы» 2016 жылғы 6 мамырдағы № 248 Жарлығына сәйкес құрылған Жер реформасы жөніндегі комиссияның ұсыныстарын іске асыру.

Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерді сатуға, сондай-ақ оны шетелдіктерге беруге тыйым салу «Қазақстан Республикасы Жер кодексінің жекелеген нормаларының қолданысын және «Қазақстан Республикасының Жер кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2015 жылғы 2 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының қолданысқа енгізілуін тоқтата тұру туралы» 2016 жылғы 30 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңымен белгіленгенін атап өту керек.

Заң жобасымен мына заңнамалық актілерге:

2003 жылғы 20 маусымдағы Қазақстан Республикасының Жер кодексіне;

2014 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне;

«Халықтың көші-қоны туралы» 2011 жылғы 22 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына;

«Қоғамдық кеңестер туралы» 2015 жылғы 2 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына;

«Қазақстан Республикасы Жер кодексінің жекелеген нормаларының қолданысын және «Қазақстан Республикасының Жер кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2015 жылғы 2 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының қолданысқа енгізілуін тоқтата тұру туралы» 2016 жылғы 30 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Осы заң жобасының негізгі ережелері:

мемлекет мұқтажына жатқызу арқылы азаматтарды жеке ауладағы жануарларды жаю үшін жайылымдық алқаптармен, жеке тұрғын үй құрылысы үшін жер учаскелерімен қамтамасыз етуге;

жер учаскесін беру кезінде жариялылықты қамтамасыз етуге;

Қазақстан Республикасының азаматтарына және Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына жалдау шартымен берілетін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жердің ауданын шектеуге;

ауыл шаруашылығы мақсатындағы жердің пайдаланылуы мен қорғалуын бақылауды күшейтуге;

шетелдіктерге, азаматтығы жоқ адамдарға, шетелдіктермен некеде тұрған

Қазақстан Республикасының азаматтарына шекара маңы аумақтарынан жер беру бойынша қосымша шектеулер енгізуге бағытталған.

Заң 2018 жылы 19 сәуірде Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 мамырда № 151-VI ҚРЗ қол қойды

2. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО) арасындағы ФАО-ның Қазақстан Республикасындағы Байланыс және әріптестік жөніндегі бюросын құру туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Д. Мусин.

Келісім 2015 жылғы 23 мамырда Астана қаласында жасалған.

Келісімнің мақсаты Қазақстан Республикасында Байланыс және әріптестік жөніндегі бюроны (Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО)) ашу, сондай-ақ Қазақстан – ФАО Әріптестік бағдарламасын іске асыру болып табылады. Қазақстанда ФАО-ның Байланыс және әріптестік жөніндегі бюросын құру ФАО-мен ынтымақтастықты нығайту және ұйымның халықаралық, өңірлік және субөңірлік бастамаларына Қазақстанның қатысуын күшейту ісінде маңызды қадам болады.

Қазақстанда ФАО-ның Байланыс және әріптестік жөніндегі бюросын құру үшін республикалық бюджеттен мынадай қаражат көзделген:

Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің 017 «Қазақстан Республикасының халқаралық ұйымдарға, өзге де халықаралық және басқа органдарға қатысуы» бюджеттік бағдарламасы бойынша:

300000 АҚШ доллары мөлшерінде – Қазақстан Республикасының ФАО-ға жыл сайынғы жарнасы;

ерікті жарналарға – жабдық пен 1 автокөлік бірлігін сатып алу үшін ФАО-ға 25197 мың теңге сомасында бір реттік жарна.

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің бюджеттік бағдарламасы бойынша:

офистік үй-жайды жалдауға арналған шығыс – 44208 мың теңге сомасында;

212 «Агроөнеркәсіптік кешен және табиғатты пайдалану саласындағы ғылыми зерттеулер мен іс-шаралар» бағдарламасы шегінде ФАО-ның халықаралық консультанттарын тарту арқылы ғылыми жобаларды іске асыру кезіндегі жыл сайынғы бірлесіп қаржыландырудың ең төменгі мөлшері – 2000000 АҚШ доллары.

Заңды қабылдау Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО) арасындағы Келісімнің күшіне енуіне алып келеді және экономикалық, әлеуметтік, құқықтық және экологиялық салдарларға әкеп соқтырмайды

Заң 2018 жылы 28 маусымда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 4 шілдеде № 175-VI ҚРЗ қол қойды.

3. «1998 жылғы 6 шілдедегі Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Жер қойнауын пайдалануға арналған егемендік құқықтарды жүзеге асыру мақсатында Каспий теңізі солтүстік бөлігінің түбін межелеу туралы келісімге Хаттамаға Қосымша хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Б. Еламанов.

1998 жылғы 6 шілдедегі Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Жер қойнауын пайдалануға арналған егемендік құқықтарды жүзеге асыру мақсатында Каспий теңізі солтүстік бөлігінің түбін межелеу туралы келісімге Хаттамаға Қосымша хаттама (бұдан әрі – Қосымша хаттама) 2017 жылғы 9 қарашада Челябинск қаласында (Ресей Федерациясы) жасалды және мыналарды:

бірлескен кәсіпорынға кейіннен 4 жылға ұзарту мүмкіндігін ұсына отырып, бүкіл келісімшарт аумағында алты жыл мерзімге қосымша барлау кезеңін беруді;

2005 жылғы 6 шілдедегі Өнімді бөлісу туралы келісімде көзделген келісімшарт аумағын ұлғайтуды;

Өнімді бөлісу туралы келісімге қосымша келісімге қол қою күнін қосымша барлау кезеңінің басталу күні ретінде белгілеуді көздейді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 27-бабының 4-тармағына сәйкес Келісімге Хаттамаға Қосымша хаттама ратификациялануға жатады.

Осы заң жобасын қабылдау қазақстандық және ресейлік тараптардың уәкілетті ұйымдарына «Құрманғазы» («Құлалы») құрылымының келісімшарт аумағында барлау жұмыстарын одан әрі жалғастыруға мүмкіндік береді.

Заң 2018 жылы 6 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 25 желтоқсанда № 200-VI ҚРЗ қол қойды.

4. «Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер өзара сауданы жүзеге асыру кезінде озонды бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу және озонды бұзатын заттарды есепке алу туралы келісімді және 2015 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер өзара сауданы жүзеге асыру кезінде озонды бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу және озонды бұзатын заттарды есепке алу туралы келісімге Қырғыз Республикасының қосылуы туралы хаттаманы ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Ә. Нұралиев.

Осы келісім Еуразиялық экономикалық одақтың кеден аумағы арқылы озонды бұзатын заттарды өткізуге байланысты қатынастарды реттейді және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің 1985 жылғы Озон қабатын қорғау жөніндегі Вена конвенциясы және оған 1987 жылғы Монреаль хаттамасы бойынша халықаралық міндеттемелерін іске асыруға бағытталған.

Келісімді қабылдау Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің жердің озон қабатын қорғау бойынша халықаралық міндеттемелерінен шығатын озон бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу, экспорттау/импорттау, сондай-ақ оларды есепке алу бойынша талаптарды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Келісім мен оған Хаттама Қазақстан Республикасы Парламентінің ратификациялауына жатады.

Заң жобасын қабылдау теріс әлеуметтік-экономикалық және өзге де салдарларға алып келмейді, республикалық бюджеттен қосымша шығыстар талап етпейді.

Заң 2018 жылы 6 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 25 желтоқсанда № 201-VI ҚРЗ қол қойды.

5. «Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымдарының айналысы туралы келісімді ратификациялау туралы»

Заң жобасын жүргізген депутат Ж. Нұрғалиев.

Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымдарының айналысы туралы келісімге (бұдан әрі – Келісім) 2017 жылғы 7 қарашада Мәскеу қаласында қол қойылған.

Келісімнің мақсаты ЕАЭО шеңберінде тұқымдардың жалпы нарығын дамыту және:

- тұқымдардың сапасы туралы мәліметтерді қамтыған құжаттарды ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің өзара тануы, бұл тұқым нарығына қатысушылардың қайта сараптама жүргізуге және тұқымдардың сапасы туралы құжаттарды ресімдеуге уақыт пен қаражатты үнемдеуіне мүмкіндік береді;

- ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымдарының сұрыптық және егу (отырғызу) сапасын айқындаудың бірыңғай әдістерін қолдану, бұл тұқымдарды өзара жеткізу кезінде келіспеушіліктерді болдырмауға, нормативтік базаны халықаралық стандарттарға сәйкес өзектендіруге және үйлестіруге мүмкіндік береді;

- ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің ұлттық тізілімдеріне енгізілген сұрыптар туралы мәліметтерді қамтыған жалпы ақпараттық ресурсты қалыптастыру;

- ауыл шаруашылығы дақылдарының жаңа тиімді сұрыптарын айналымға

жедел енгізу үшін қолайлы жағдай жасау мақсатында тұқым шаруашылығы және сұрыптарды сынау саласындағы заңнаманы біріздендіру арқылы өзара тұқым саудасындағы кедергілерді жою болып табылады.

Келісімді іске асыру Қазақстанға:

- сұрыптарды сынау және тұқым шаруашылығы саласындағы заңнаманы жетілдіруге;

- Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде тұқым нарығына қол жеткізуді кеңейтуге;

- республикадағы селекцияны және тұқым шаруашылығын дамытуды қамтамасыз етуге, сондай-ақ отандық ауыл шаруашылығы өнімінің бәсекеге қабілеттілігін арттыруға мүмкіндік береді.

«Қазақстан Республикасының халықаралық шарттары туралы» 2005 жылғы 30 мамырдағы Қазақстан Республикасы Заңының 11-бабының 2) тармақшасына сәйкес Келісім Қазақстан Республикасы Парламентінің ратификациялауына жатады.

Заң 2018 жылы 20 желтоқсанда Сенат отырысында қабылданды.

Заңға Қазақстан Республикасының Президенті 2018 жылы 27 желтоқсанда № 207-VI ҚРЗ қол қойды.

*Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты Аппаратының
комитеттерімен өзара байланыс жасау бөлімдерінің материалдары
бойынша Ақпараттық-талдау бөлімі әзірледі*

*ШЖҚ «Материалдық-техникалық қамтамасыз ету басқармасының
әкімшілік ғимараттары дирекциясы» РМК баспаханасында басылды.
Астана қаласы, тел: 74-64-24, 74-65-97*